TYÖLÄISILLÄ ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! —— SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄRÄ!

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

VAPAUS

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

No. 101 — 1924 Torstaina, elokuun 28 p. — Thur., Aug. 28th VIII Vuosik. - Vol. VIII

Hiilenkaivajat ovat lakossa Kentuckyssa

Owensboro, Ky. — Länsi Kentuckyn hiilialueilta tulleiden tietojen mukaan hiilenkaivajat ovat kieltäytyneet menemästä työhön tapahtuneen palkanalennuksen johdosta. Palkanalennuksen tapahduttua kaivosten pillit puhalsivat totuttuun tapaan seuraavana aamuna, mutta kolmen kauntin alueilla sijaitsevissa kaivoksissa ei yksikään mainari mennyt työhön.

Matteottin ruumis haudattu

Fratta. — Giacomo Matteottin, fascistien murhaaman kansanedustajan ruumis on haudattu. Minkäänlaisia rauhattomuuksia ei tapahtunut. Sotaväkeä oli määrätty paikalle osottamaan «kunniaa.» Matteottin perhe oli pyytänyt saada pitää yksinkertaiset hautajaiset, mutta hautajaistilaisuus muodostui kuitenkin suuremmoiseksi. Tuhansia ihmisiä oli saapunut lähiseuduilta kunnioittamaan fascistien tikariniskuun sortunutta sosialistiedustajaa.

Fascistit neuvostovallan lipun kimpussa

Rooma. — Eräät fascistit tapasivat lähellä Albania auton, joka oli varustettu punaisella lipulla. Fascistit pysäyttivät vaunun ja repivät alas punalipun. Mutta kun fascistit saivat kuulla, etä auto olikin täällä sijaitsevan Venäjän neuvostohallituksen omaisuutta ja kantoi neuvostohallituksen virallista lippua, olivat fascistit pakotetut pyytämään anteeksi ruokottoman tekonsa johdosta.

Venäjän katoseutujen avustaminen

Moskova. — Katoseutujen väestön varustamiseksi siemenviljalla on hyväksytty syyskylvöjä varten 10 milj. ruplaa ja kevätkylvöjä varten 14 ½ milj. ruplaa. Laaditun suunnitelman mukaan on siemen toimitettava katoseuduille viimeistään elokuun 26 p:nä. Elintarveavustusta varten on hyväksytty 21 milj. ruplan määräraha. Tästä summasta menee osa yleisten töiden järjestämiseen ja osa lasten elättämiseen. Karjan sekä elottoman irtaimiston hankkimiseksi talonpojille on määrätty 3 milj. ruplaa. Samalla maanviljelysasiain kansankomisariaatti on laatinut myöskin suunnitelman kadonvastaista taistelua varten. Tähän suunnitelmaan kuuluu useita toimenpiteitä taloudellisten järjestelmäin muuttamiseksi sellaisiksi, jotka soveltuvat parhaiten katoseuduilla. Tämän suunnitelman toteuttaminen vaatisi 30 milj. ruplaa.

Merimiehet julistaneet yleislakon

Buenos Aires. — Argentinan merimiesten järjestö on julistanut yleislakon, joka on jo täydessä voimassa. Lakko on johtunut niistä kiristystoimista, mihin viranomaiset ovat ryhtyneet järjestyneitä merimiehiä vastaan viikko sitten eräällä laivalla tapahtuneen pommiräjähdyksen johdosta.

Kauppa osottaa vilkastumista Venäjällä

Moskova. — Nishnij Novgorodista tulleet viimeiset tiedot osottavat kauppavaihdon huomattavasti paranTuneen siellä pidettävillä kauppamessuilla. Elokuun 16 p:nä käsitti kauppa 869,000 ruplaa elokuun 17 p:nä 2,044,000 ruplaa ja 18 p:nä 665,000 ruplaa. Näyttelyn kahden ensimäisen viikon kuluessa oli kaupanteko huomattavasti hiljaisempaa. Elokuun 18 päivään mennessä oli näyttelyyn registeröitynyt 160 valtion liikettä, 144 osuustoiminnallista liikettä, 8 sekalaista, 89 yksityistä ja 77 ulkomaista liikettä. Edustettuna on 827 vähittäismyyntiliikettä.

Tiedoissa sanotaan, että yhtenä syynä kaupan vilkastumiseen on talonpoikien osuusliikkeiden ostojen lisääntyminen. Talonpojat nyt tietävät minkälaisessa asemassa he ovat tietäessään sadon suuruuden ja verojen määrän. Venäjän kokonaissato arvioidaan 2,500,000,000—2,600,000,000 puudaksi, siis hiukan pienemmäksi kuin viime vuonna, mutta kun viljanhinta on hiukan kalliimpi, on talonpoikien ostokykyisyys suurempi.

Varmuudella voidaan sanoa, että Venäjä tulee viemään ulkomaille viljaa ei vähempää kuin 1,500,000 tonnia ja mahdollisesti 2,000,000 tonnia.

Sotalaitos saisi joutua romuläjään

Tanskassa suunnitellaan armeijan hävittämistä.

Kööpenhamina. — Tanskan eduskunnassa on esitetty lakiehdotus seisovan armeijan hävittämisestä ja sen tehtävien korvaamisesta tavallisella poliisilaitoksella. Lakiehdotus on saanut ohjaksissa olevan sosialidemokraatisen hallituksen ministerineuvoston kannatuksen.

Suunnitelman mukaan armeijan lisäksi myöskin sotalaivat ja risteilijät tullaan hävittämään. Ilmalaivasto tullaan sen sijaan säilyttämään ja mahdollisesti tullaan sitä vielä laajentamaankin.

Puolalaiset vanginneet venäläisiä rosvoja

Warsova. — Puolalaiset poliisijoukot ovat onnistuneet saamaan kiinni Bartosz ja Gascula nimisten miesten johtaman venäläisen rosvojoukkueen Puolan itäisellä rajalla neljä tuntia kestäneen ankaran taistelun jälkeen, jossa käytettiin aseina granaatteja ja kuularuiskuja. Ennen ratkaisevaa taistelua, jossa vorot olivat pakotetut antautumaan, tapahtui heidän ja poliisien välillä useita yhteentörmäyksiä.

Sotaveteraanit puuhaavat omaa puoluetta

Vancouver. — Canadan sotaveteraanien järjestön taholta ilmotetaan, että sotaveteraanit tulevat perustamaan koko maata käsittävän sotaveteraanien puolueen. Veteraanien järjestön taholta ryhtytään hetimiten toimenpiteisiin mainitunlaatuisen puolueen perustamiseksi.

Engantilaiset ovat saaneet konsessionin

Moskova. — Priamurin alueella on eräälle vladivostokilaiselle liikkeelle Bringer & Co:lle, jossa englantilainen Becos Engineering Corp. on osakkeenomistajana, saanut kaivosmyönnytyksen sinkin, hopean, lyijyn ja kuparin kaivamista varten Tjuttkan lahdella.

Myönnytyksen saaja maksoi hallitukselle 100,000 dollaria maanpinnalla olevasta oorista ja on sitoutunut käyttämään 50,000 dollaria rakennusten ja sulattimojen rakentamiseksi. Konsessioni on voimassa 35 vuotta ja hallitus on pidättänyt itselleen yksinomaisen oikeuden ostaa koko tuotannon. Vuonna 1911 tuotettiin kaivoksista 25,000 tonnia sinkkiä, 4,500 tonnia hopeaa ja lyijyä ja 70 tonnia kuparia. Kaivokset kuuluivat aikaisemmin saksalaisille.

Metsät pois entisiltä keisarin metsästyskentiltä

Bialystok, Puola. — Keisari Nikolai toisen entiset metsästyskentät alkavat huveta olemattomiin metsämiesten kirveeniskujen edessä. Puolan hallitus on luovuttanut mainitut alueet brittiläiselle yhtiölle, joka tulee hakkauttamaan niistä metsän ja lähettämään saadun tavaran Englantiin.

Ennen sotaa oli nissä metsissä enemmän villiä metsän riistaa kuin missään muualla Europassa. Mutta Saksan sotilaat tappoivat suurimman osan niistä silloin, kun alue oli heidän hallussaan.

Keisarin vanha metsästysmaja ihan metsikön sydämessä, on nykyään brittiläisten metsäpomojen asuntona. Kun Puolasta sodan jälkeen tehtiin tasavalta, joutui koko metsästysalue valtion omaisuudeksi.

Oikeistolaisten karkoituksia Venäjällä

Viime viikkoina on neuvostohallituksen poliittinen hallinto (tsheka) toimittanut Moskovassa sellaisten henkilöiden vangitsemisia, joiden on epäilty kuuluvan sosialistisiin puolueisiin. Pidätetyt on lähetetty karkoitusvankiloihin. Moskovasta on karkoitettu 8 vuodeksi Cusdaliin 8 henkilöä, joista kolme naisia. Yksi on lähetetty Solovetskin saarelle, yksi Turkestaniin. Toisia on karkoitettu Tachkentiin, Kalugaan, Holinskin ja Uraliin. Kievistä on karkoitettu kolmeksi vuodeksi 10 henkilöä. Rostovista yksi ja Pietarista kuusi.

Saksan kapitalistit hyväksyneet Lontoon sopimuksen

Berliini. — Sadalla äänellä kolmea vastaan hyväksyi Saksan teollisuuksien kansallinen liitto Lontoon sopimuksen. Äänestyksessä oli mukana Saksan teollisuus- ja kauppaunio ja vallattujen alueiden taloudellinen komitea.

Päätöksessä valitetaan sitä, että Lontoon sopimus ei toteuta Saksan teollisuusmiesten toivomuksia, mutta selitetään, että hyväksyminen kaikessa huolimatta on välttämätöntä ottaen huomioon sietämättömät olosuhteet vallatulla alueella.

Sähköttäjät vaatimassa lisää palkkaa

Ottawa. — Canadian rautateiden sähköttäjäin järjestö on esittänyt vaatimuksen palkkojen korottamisesta. Työministeri on määrännyt asian erikoisen sovittelukomitean pohdittavaksi.

Lentokoneita rukataan sotakuntoon

Lontoo. — Englanti tulee kilpailemaan Schneider-pkokaalista Bay Shore Parkissa Marylandissa uuden mallisella Gloster-Napier vesitasolla, jota paraikaa tullaan kilpailukuntoon ja tullaan se lähettämään hetimiten Yhdysvaltoihin. Kilpailut tullaan pitämään lokakuulla. Mainittu vesitaso on kokeiluissa saavuttanut 220 mailin nopeuden tunnissa. Sen moottori voi kehittää aina 550 hevosvoimaa. Kilpailut tapahtuvat ennen kaikkea sotalentokoneiden kehitystä silmällä pitäen.

Läheltä ja kaukaa

Knud Rasmussen, erään tanskalaisen retkikunnan johtaja tutkimuksia varten eskimojen keskuudessa, josta ei ole kuulu 15 kuukauteen, on saapunut Kotzebueen 150 mailia pohjoiseen Nomesta.

* * *

Torontossa on koko Canadassa ensi kerran nähty kirjotettavan pilviin. Se tapahtui lentokoneella, joka lentäessään laskee erikoisesta kemiallisesta aineesta valmistettua savua, jolla sitten «kirjotetaan» jättiläiskokoisia kirjaimia taivaan laheen mailin päästä luettavaksi.

Torontossa nähtiin tällainen kirjottaja ensi kerran viime lauantaina jolloin se hämmästyneiden ja ihastuneiden katselijain ihmeeksi kirjotteli sanoja «Daily Star» pilvien korkeuksiin. Lentokone oli siis torontolaisen Daily Star-lehden ilmotusasioilla.

Kirjottaessa lentokone kulki 125 mailin nopeudella tunnissa. Noiden kahden sanan kirjottamiseen kului viitisen minuuttia ja kirjotus säilytti muotonsa yli viisi minuuttia. Tyynemmällä ilmalla säilyy kirjotus puolikin tuntia.

* * *

Tämän vuoden ensimäisen kuuden kuukauden ajalla on Yhdysvalloissa myyty toista miljoonaa eli lähemmin sanoen 1,036,978 Ford-autoa ja kuormavaunua. Tämä luku on 133,095 autoa enemmän kuin vuoden 1923 vastaavalla ajalla, merkiten siis 22,182 auton lisäystä kuukautta kohti.

* * *

Crystal palatsissa Lontoossa on juuri toimitettu kilpajuoksu miehen ja hevosen välillä. Kilpailu kesti kuusi päivää, kumpikin juosten kymmenen tuntia päivässä. Hevosen täytyi lopulta «tunnustaa», joten mies pääsi voittajaksi. Kilpailussa tuli mies juosseeksi iakkkiaan 345 mailia ja hevosen 337 mailia.

* * *

Sotavastaisessa mielenosoituksessa Loalpavan kaupungissa Tsekko-Slovakiassa tappoivat poliisit kolme kommunistia.

* * *

Neuvostohallituksen hyväksymässä dekreetissä annetaan jokaiselle 18 vuotta täyttäneellä Venäjän kansalaiselle oikeus muuttaa sukunimeään ja etunimeään niin usein kuin haluaa yksinkertaisesti ilmoittamalla siitä vain paikkakuntansa registeröitsijälle.

* * *

Puolan kabinetti on hyväksynyt käytäntöönotettavaksi 10-tuntisen työpäivän kolmeksi kuukaudeksi Ylä-Sleesian metalli- ja rautateollisuudessa työläisten ja teollisuuksien omistajien kanssa käytyjen useiden neuvotteluiden jälkeen. Keltaisten työväenunioiden sanotaan tehneen tämän myönnytyksen tehdäkseen muka siten Puolan kykeneväksi tuottamaan halvemmalla ja kilpailemaan paremmin ulkomaiden teollisuuksien kanssa.

Kuluvan vuoden heinäkuun 1 p:nä laskettiin Leningradin asukasluvun olevan noin 1 miljoona 175,000. Kahtena viimeisenä puolivuotena on kaupungin asukasluvun lisääntymisnopeus ollut kuusi kertaa suurempi kuin ennen maailmansotaa. Kuolevaisuus on alentunut 16 henkilöön 1,000 kohti samalla kuin syntyväisyys on nopeasti kasvanut ja nousee nyt 28 henkeen 1,000 kohti.

* * *

Kristianialainen lehti «Dakbladet» julkaisee artikkelin oloista Jinnmarkenissa (Ruijassa) ja virtauksista sikäläisen väestön keskuudessa. Kirjoitus perustuu tietoihin, joita nimismies Kummeneje, joka melkein 50 vuoden ajan on toiminut Jinnmarkenissa, on lehdelle antanut.

Silmäys karttaan osoittaa, että Norjan alue Tromsön pohjoispuolella huomattavasti taipuu itäänpäin ikäänkuin laskee Suomen alueen yli pohjoisesta päin ja näinollen miltei maantieteellisellä välttämättömyydellä liittyy tähän maahan. Lisäksi tulee, että huomattava osa Jinnmarkenin asukkaista on kansalliisuudeltaan suomalaista ja puhuu suomenkieltä.

Canadan rikostilastoa

Toronto. — Liittohallituksen tilastoviraston antamain tiedotusten mukaan on raskaamman laatuisten rikosten luku Canadassa vähentynyt viimeisen 12 kuukauden aikana, jotavastoin pienempäin rikosten luku, etenkin maakunnallisten kieltolakien rikkomiset, ovat lisääntyneet huomattavassa määrässä.

Mainitun ajan kuluessa oli 47 henkilöä syytettynä murhasta, joista 15 todistettiin syylliseksi, vastaavat luvut edellisen 12 kuukauden ajalla ollen 56 murhasyytöstä ja 19 tuomittu syylliseksi.

Ontariossa oli yhdeksän murhajuttua käsiteltävänä, joista neljässä annettiin tuomio; Albertassa yhdeksän murha-asiaa, kolme tuomiota; Quebecissa 5 murhajuttua, 2 tuomiota; Saskatchewanissa viisi murhajuttua, kolme tuomiota; Manitobassa viisi murhajuttua ei yhtään tuomiota; North West Territoryssa kuusi murhajuttua, kaksi tuomiota; British Columbiassa kolme murhajuttua, ei yhtään tuomiota; Maritime maakunnassa viisi murhajuttua, ei yhtään tuomiota.

Miestaposta syylliseksi todistettujen luku oli vähentynyt 45:stä 38; mutta ampumisten, puukotusten ja haavotuksien lukumäärä oli kohonnut 119:sta 157.

Tuomiot huumausaineita koskevan lain alaisena olivat vähentyneet 1,858:sta 1,297; mutta tuomiot väkijuomain käytöstä olivat lisääntyneet 8,519:sta 10,088. Ontariossa oli tämänlaisia tuomioita 3,958 verrattuna edellisen vuoden 3,246 tuomioon. Ainoastaan British Columbiassa ja Albertassa oli tässä suhteessa tapahtunut vähennystä.

Albertan hiilenkaivajien lakko on edelleen sovittamatta

Calgary, Alta. — Alberta alueen hiilenkaivajat jatkavat edelleen lakkotaisteluaan palkanalennusta vastaan. Osa lakkolaisista on kyllä siirtynyt muille alueille, mutta varsinainen kansajoukko seisoo edelleen päättäväisenä vaatimustensa puolesta.

Lethbridgen piiristä tulleiden tietojen mukaan siellä pidetyssä hiilenkaivajain kokouksessa, mitä ankarammin arvosteltiin liittohallituksen työministeriä James Murdockia. Hiilenkaivajat häntä syyttivät siitäkin, että hän on levittänyt valheellisia tietoja neuvotteluiden katkeamisesta lakon sopimiseksi.

Kokokous hyväksyi konferenssin komitean menettelyn hyljätessään työministeri Murdockin tarjouksen että hiilenkaivajien palkkoja laskettaisiin 1/8 osalla. Hiilenkaivajat sanoivat, että he eivät ole koskaan hyväksyneet moisia ehtoja. He suoraan sanoivat että Murdock on työnriistäjien aseena.

Kokouksessa päätettiin jatkaa lakkoa niin kauan että työläisten vaatimuksiin on suostuttu. Myös päätettiin vaatia yleisen 18 piirin konventsionin pitämistä tarkotuksella keskustella tilanteesta viimeaikaisten vaiheiden valossa.

Crow's Nest Pass'in alueelta saapuneet edustajat sanoivat, että sillä alueella lakkolaiset eivät ole halukkaita kompromissisovintoon. Lakkolaiset ovat saaneet avustusta ja ovat taipumattomia taistelussaan.

Venäjän lähettiläs Puolassa erotettu

Warsova. — Ruhtinas Obolenski, joka on toiminut neuvostohallituksen lähettiläänä Puolassa, on nyt kutsuttu takaisin virastaan. Obolenski on jo useamman kerran pyytänyt eroa virkatehtävistään, mutta hänen erohakemustaan ei ole hyväksytty. Hänen takaisin kutsunsa nyt arvellaan johtuneen siitä, ettei hän ole voinut hoitaa tyydyttävällä tavalla neuvostohallituksen agitatsionityötä Puolassa.

Neuvostohallitus on nimittänyt Peter Voikoffin uudeksi lähettilääkseen Puolaan, kehottaen Puolan hallitusta antamaan hyväksymisensä nimitykselle. Voikoff oli Venäjän vallankumouksen puhjetessa maanpakolaisuudessa Sveitsissä, josta hän sitten yhdessä Leninin kanssa matkusti Venäjälle. Puolan ulkoministeristö ei ole vielä antanut vahvistustaan Voikoffin nimitykselle. Muutamissa Puolan porvariilisissa piireissä vastustetaan hänen tunnustamistaan.

Autoverot Canadassa 13,000,000 dollaria

Ottawa. — Maanteiden rakentaminen ja kunnossa pitäminen voidaan sysätä yhäti suurenevassa mittakaavassa autojen omistajain niskoille; myöskin autojen yhäti laajeneva käyttö tulee huomattavasti vaikuttamaan autoteollisuuden laajentumiseen Canadassa, arvelee maantiekomissioneri A. W. Campbell. Tämän vuoden kuluessa lasketaan autoista saatavan veron eri maakunnissa nousevan 13,000,000 dollariin.

Campbellin laskujen mukaan on Canadassa nykyään käytännössä eri tekoisia autoja yhteensä 626,266. Vuonna 1920 oli rekisteerattujen autojen yhteinen lukumäärä 415,187; v. 1921 463,848; v. 1922 514,657 ja v. 1923 585,079, joten siis autojen lukumäärä on lisääntynyt yli 40 prosentin sitten vuoden 1920. Autojen luvun lisäys on suhteellisesti paljon pienempi kuin autoista saatujen verojen lisääntyminen eri maakunnissa, joita veroja on saatu sakkojen ynnä muiden verojen tiukentamisen kautta.

Vuonna 1920 sisääntulo autoveroista eri maakunnissa teki yhteensä 6,012,028 dollaria; v. 1921 7,669,495 dollaria, siis jo 27 prosentin lisäys; 1922 9,279,243 dollaria, joka on 54 prosentin lisäys 1920 tuloihin verrattuna ja 1923 11,402,421 dollaria, lähes yhdeksänkymmenen prosentin lisäys. Ottaen laskujen pohjaksi verojen keskintertaisen lisääntymisen, tulevat eri maakunnat tänä vuonna saamaan näistä lähteistä kokoon yhteensä 13,000,000 dollaria. Tämä summa nähtävästi tullaan saamaan kokoon suorastaan autojen käyttöoikeuksista, vaan sen lisäksi tulee esim. Quebecissa, Prince Edward Islandissa, Manitobassa ja Albertassa se erikoisvero, joka kannetaan autoissa käytettävästä gasoliinista.

Pommiräjähdys Kalkuttassa

Kalkutta, Intia. — Kalkuttan rauhallisilla kaduilla tapahtui pommiräjähdys, kun voimakas pommi viskattiin erääseen pukukauppaan sillä seurauksella, että yksi henkilö sai surmansa ja toinen vakavasti loukkaantui. Räjähdyksen johdosta on toimitettu kaksi vangitsemista. Räjähdyksellä selitetään olevan valtiollisen merkityksen ja viranomaiset selittävät ainakin toisen vangituista olevan läheisissä yhteyksissä vallankumouksellisten ainesten kanssa.

Sahalinin nafta- ja venäläis-japanilaiset suhteet

Venäjän neuvostohallituksen ja Japanin hallituksen välillä on käyty paljon ja pitkiä neuvotteluja molempien valtioiden välisten suhteiden järjestämiseksi säännölliselle rauhan kannalle. Tähän asti eivät neuvottelut kuitenkaan ole johtaneet mihinkään tuloksiin. Muutama päivä takaperin kertoi eräs sähkösanoma, että neuvottelut tulevat nyt alotettaviksi uudelleen. Myöskin neuvostolehdet tietävät kertoa samaa ja kirjoittavatkin jo toivorikkaassa äänilajissa uusien neuvottelujen mahdollisuuksista vedoten siihen tiedonantoon, jossa kerrottiin Japanin hallituksen päättäneen muuttaa politiikkaansa Venäjän nähden. Valmistavat neuvottelut ovatkin jo alkaneet, sillä Moskovan «Isvestija» kertoo Tokiosta saamansa teidonannon mukaan, että Japanin erikoislähettiläs Kiinassa Esidshava on neuvotellut Karahanin kanssa ja varsinaisen konferenssin pitäisi jo alkaneen. Samassa tiedonannossa kerrotaan myöskin japanilaisen «Osaka Mainitin» ilmoittavan, että Japanin sotilasviranomaiset ovat varustaneet viisi laivaa japanilaisten sotajoukkojen ja sotatarpeiden kuljettamiseksi pois Sahlanin saaren venäläisestä osasta. Tätä seikkaa pidetään hyvänä enteenä alkavien neuvottelujen onnistumisesta.

Heinäkuun 30 p:n «Isvestijassa» on V. Vilenski (Sibirjakov) johtavassa kirjoituksessa käsitellyt venäläis-japanilaisia suhteita koskevaa kysymystä. «Tähän asti», lausuu Vilenski, «Japani on sitkeästi takertunut kuuluisiin «Nikolajevin tapahtumiin» ja siten koettanut peitellä toimeenpanemaansa Sahalinin pohjoisosan miehitystä. Mikäli voidaan luottaa japanilaisten lehtien ilmoituksiin, on Japanin hallitus nyt päättänyt evakuoida Sahalinin ja tulee korvaukseksi vaatimaan Neuvosto-Venäjältä oikeutta Sahalinin öljylähteitten käyttämiseen, joita japanilaiset kapitalistit ovat hankkineet itselleen japanilaiseh sotilaallisen miehityksen aikana.»

Öljylähteitten käyttämisvaatimuksen johdosta Vilenski heti huomautti, ettei neuvostovaltio voi sallia sille kuuluvien alueiden rosvoamista, vaikka kysymyksessä olevat alueet ovatkin valloitetut Venäjälle jo tsaarivallan aikana. Olisi mielenkiintoista tietää» kysyy Vilenski «keneltä japanilaiset kapitalistit ovat saaneet nämä öljylähteet? Kenelle he ovat suorittaneet rahat-» Ja hän arvelee, että japanilaiset kapitalistit ovat ostaneet nuo öljylähteet sillä aikaa kuin Sahalinilla on ollut japanilainen sotilashallinto. Eikä hän lopuksi pääsekään muuhun johtopäätökseen kuin että japanilaiset kapitalistit, jos he kerta ovat ostaneet öljylähteitä, ovat ostaneet ne omalta sotilashallinnoltaan. Mutta sellaisia kauppoja ei neuvostohallitus lupaa koskaan tunnustaa sitoviksi. Eikä Vilenski sano neuvostohallituksen edes sallivan, että Japanin hallitus esittää kysymyksen niin peräti yksinkertaisessa muodossa. Mutta hän huomauttaa kuitenkin heti, ettei neuvostohallitus tahdo kieltää japanilaisilla olevan mahdollisuuksia Sahalinin naftan saamiseen ja käyttämiseen.

«Nyt voidaan täydellä syyllä olettaa, että Sahalinin nafta tulee tärkeimmäksi kysymykseksi uudelleen alkavissa venäläis-japanilaisissa neuvotteluissa», kirjoittaa Vilenski. Eikä ihmekään, sillä on tunnettua, että japanilaiset eivät ole ainoat, jotka tavoittelevat noita naftakonsessioneja Sahalinilla. Jo v. 1922 allekirjoitettiin erään amerikalaisen yhtiön ja neuvostohallituk. välinen jonkinlainen Sahalinin naftaa koskeva sopimus. Näin ollen katsoo neuvostohallitus voivansa asettaa verrattain kovia vaatimuksia Japanille sopimuksen ehdoiksi ollessaan tietoinen Amerikan uudesta siirtolaislaista, joka kokonaan kieltää japanilaisilta maahanpääsyn ja pakottaa siten japanilaiset etsimään muita keinoja liika-asutuspulan poistamiseksi. Yhtenä tällaisena keinona on tietenkin teollisuuden vaurastuttaminen, kehittäminen ja laajentaminen, uusien elämismahdollisuuksien hankkiminen sitä tietä suurelle osalle väestöä. Mutta teollisuuden kehittämiseen ja laajentamiseen tarvitaan ehdottomasti naftaa nykyajan tekniikan vaatimuksien mukaisesti. Ja naftaa tarvitsee myöskin nykyaikainen sotalaivasto. Yhtä paljon kuin teollisuuden kehittämiseen, ahnehtivat kaikkien imperialististen valtojen kapitalistit naftarikkauksia myöskin sotalaivastoja varten, sillä niillä he aikovat valloittaa aina uusia ja uusia riistoalueita.

Mikäli Vilenskin sanoista voidaan päättää, ei neuvostohallitus kuitenkaan ole unohtanut edellämainittua amerikalaisen yhtiön kanssa solmittua naftasopimusta. Siksipä hän arveleekin Sahalinin naftakonsessionin suhteen tulevan tapahtumaan niin, että muodostetaan sekayhtiö, jossa ovat osallisina neuvostovalta, Japani ja Amerika. Tällainen ratkaisu varmastikin auttaisi kansainvälisten suhteiden säännöstelyä rauhallisemmalle kannalle kaukaisessa idässä sikäli kuin ne koskevat Sahalinin naftaa.

«Jos Japani nyt vilpittömästi ryhtyy rauhalliseen taloudelliseen yhteistyöhön neuvostoliiton kanssa kaukaisessa idässä, niin silloin ei kysymys Sahalinin naftan käyttämisestä suinkaan voi olla esteenä rauhan vakaannuttamiselle kaukaisessa idässä», lausui Vilenski lopuksi. Ja tällä hän tahtoo sanoa, ettei neuvostohallitus aiokaan kieltää japanilaisilta kapitalisteilta pääsyä Sahalinin naftalähteille, jos he vain tekevät asianmukaisen konsessionisopimuksen ja takaavat varmoista runsaista voitoistaan hyvän osan neuvostohallitukselle.

Työväenliike ja sen sivistyneet

Vähemmistönäkin ollen on sivistyneistöllä tilaisuus vaikuttaa määräävästi työväenliikkeen ohjelmiin ja menettelytapoihin. Heidän haltuunsa joutuu ennen pitkää suuri osa puolueiehdistöä ja monimutkaisempia järjestöllisiä tehtäviä. Näissä tehtävissään voivat vakavasti työväenliikkeelle antautuneet ja luokkataistelun oikean pohjan löytäneet korkeammasta sivistyksestä osallisiksi tulleet arvaamattoman paljon hedelmöittää työväenluokan taisteluliikettä. Mutta päinvastaisessa tapauksessa voivat he myös siinä asemassaan ehkäistä ja hidastuttaa tuon liikkeen kehittymistä ja selventymistä todella vallankumoukselliseksi työväenliikkeeksi. Nykyisissä puolueissa voi jo pintapuolisinkin tarkkailija löytää paljon esimerkkejä tuollaisesta työväenliikkeen mestaroimisesta. Saamansa kasvatus ja oman luokka-asemansa tarjoaa heille hyvin vähän mahdollisuuksia sellaisen säälimättömän taistelun ymmärtämiseen, jollaista taistelu kapitalismin kukistamiseksi täytyy olla, jos mieli siinä voittaa.

Tämä vaikeus on olemassa kaikilla niillä, jotka eivät ole jaksaneet seurata työväenliikkeen historian suuria esimerkkejä. Hekin ovat kyllä tulleet liikkeeseen aivan rehellisessä tarkoituksessa. Ovatpa monet aluksi voineet rehellisesti yrittää saavuttaa sen oikean pohjan. Kenties luulleet sen jo löytäneensäkin. Mutta sittenkin voi säälimätön, vieläpä ajottain julmakin kahden luokan välinen taistelu alkaa jonakin hetkenä tuntua heistä joltakin sellaiselta, jota tekisi mieli lieventää, siistiä tai silotella. Joko se sitten tapahtuu humanistisuudesta tai jostakin muusta aatteesta, joksi kytevä porvarillisuus on pukeutunut. Hienoista porvarillisista piireistä tulleista ihanteen miehistä jotka eivät ole päässeet hyväntekeväisyyden astetta ylemmäksi, ovat suurimmassa vaarassa langeta tähän. Sen sijaan, että vallankumouksellisen työväenliikkeen oppi-isät katsoivat olevansa velvolliset omaksumaan tästä taistelusta niiden työläisten kannan, jotka tahtovat aina olla liikkeen johdossa, ja jotka luokka-asemansa selvyyden kykenevät johdonmukaisemmin pyrkimään taloudellisen kehityksen paljastamaan päämäärään, sen sijaan alkavat nämä todellisuutta vierovat miehet nyt mestaroida tuota liikettä ilmassa riippuvien ihanteiden mukaiseksi. Monessa heistä esiintyy tuo pyrkimys epäilemättä ijän mukana tulevana «järkiintymisenä.» Nuoruuden innostuksessa tehty oman luokkansa hylkääminen alkaa ikäänkuin kaduttaa. Mutta kun täydellinen palaaminen ei ole enää mahdollista, niin koetetaan joko tietoisesti tai tiedottomasti päästä koko liikkeen kanssa jälleen sitä lähemmäksi, saada edes osittaista suosiota sen taholta. Se taas ei ole mahdollista, jos työväenliike pysyy niin hyökkäävänä kuin sen pitäisi todella olla. Tällaisia pyrkimyksiä omaavat tavallisesti myöskin ne, jotka ovat ehtineet saavuttaa huomattavampia porvarillisen hallituksen virkapaikkoja. Jos he tunnustautuvat vallankumouksellisen työväenliikkeen kannattajiksi, niin on tuon paikan ja sitä vastaavan yhteiskunnallisen aseman säilyttäminen kyseenalaista. Siitä huolimatta voivat jotkut heistä luulla ajavansa tuota lievennyspolitiikkaa työväen oman edun nimessä. Se, että Suomen sos.-dem.-puolue ottaa vastaan ilman ehtoja vaikka kuinka sekapäisen ja pikkuporvarillisilla aatteilla lastatun herrasmiehen, mutta pitää ankaraa kontrollia niiden työläisten suhteen, joiden arvellaan olevan liian kiukkuisia porvarillista yhteiskuntaa kohtaan, se on jo tietoista porvarien kosimista.

Kun porvarillisen koulun, porvarillisen kasvatuksen ja porvarillisen tieteen opetukset sovitetaan sulamattomina työväenliikkeeseen, niin tekee se mahdottomaksi sen todellisen luonteen. Tätä sovitusta harjoittavat muutkin kuin varsinaisista porvaripiireistä tulleet. Tarkoitamme noita väliluokista ja hyvinvoivista työläisperheistä kotoisin olevia korkeammasta opetuksesta osalliseksi tulleita. Kokemus on osoittanut, että he voivat olla kauempanakin sosialismista, kun porvarillisista piireistä lähtöisin olevat aatteiden miehet. Aatelismies af Ursinin sosialismi esim. on haparoivimpanakin esiintyessään ollut enemmän proletariaattia ymmärtävää, kuin jarrumiehen pojan Tannerin sosialismi on sitä ollut parhaimpina hetkinään.

Läheltä köyhälistöä kotoisin olevia keskikoulu- ja ylioppilassivistyksen saaneita tulee tavallisesti työväenjärjestöjen vaativimpiin tehtäviin. Onpa se monelle heistä ratkaissut työväenpuolueisiin liittymisenkin, tai tehnyt pysyväksi hetken innostuksesta tapahtuneen yhtymisen. Ollen ilman porvarillista sukuperää ja ilman toistavia suosituksia, tuntevat he sen epäedullisen aseman, johon he joutuisivat porvarillisista virkapaikoista ja niiden eri asteista kilpaillessaan. Tuollainen paikka työväenliikkeessä tulee siis ikäänkuin pelastuksena. Ei niin, että tämä työväenliikkeeseen siirtyminen tapahtuisi tietoisesti virkapaikan tähden. Epäilemättä on heillä ollut mielenkiintoa liikettä kohtaan jo sitä ennenkin, mutta sittenkin voi tuo seikka itsensä asianomaisen huomaamattakin ratkaista lopullisen askeleen ottamisen ja hälventää viimeiset epäilykset. Olisihan porvarillisissa virkapaikoissa ainakin pakko melkoisesti tinkiä aatteestansa. Varsinkin työväen taloudellisten yritysten, osuustoimintaliikkeen y. m. s. voimistumisen ja laajentumisen tarjoamat verrattain hyvät mahdollisuudet siinä ushteessa ovat saattaneet ottamaan tuon ratkaisevan askeleen pintapuolisemmaksi harkinnan perusteella, ilman täydellistä pesäeroa porvarillisen maailmankatsomuksen ja porvarillisten seurapiirien kanssa. Tai ehkei se tapahdu heilläkään sen pienemmällä kääntymyksellä kuin välittömiin puoluetehtäviinkään joutuneilla.

Tuollaisessa, jokaiselle työläisellekin välttämättömässä itsekasvatustyössä tulee puheenalaisella ryhmällä olemaan suurena vastuksena juuri koulunkyntinsä aikana saamansa porvarillinen kasvatus. Se on vahvistanut jo perinnäistietä omaksuttuja porvarillisia käsityksiä. Tapahtuuhan koko porvarillinen koulukasvatus silmälläpitäen sopivien virkamiesaineksien valmistamista. Jos ei siis ole erityisesti varuillaan, voi tuon koulun kasvatti työväenliikkeeseen yhdyttyään ja sen palvelukseen ryhdyttyään tottua pitämään tätäkin asemaansa vain virassa ja myöhemmin pienessä vallassa' olemisenakin. Hänelle riittää se, että liike tarjoaa hänelle jatkuvasti nämä kaksi mahdollisuutta. Silloin ei tunne erityisempää tarvetta liikkeen taistelukuntoisuuden kehittämiseen, vieläpä tavallaan pelkää sitä. Se olisi pyrittävä pitämään kaukana luokkataistelun korkeammasta aallokosta, sillä se voi häiritä tuota virassa olemista. Jos kapitalismi ajaa liikkeen siihen, niin ei minulla ole enää mitään velvollisuutta sitä kohtaan.

Kun monarkistinen rovasti keksi ehta jesuiittamaisen keinon päästä puolueen pää-äänenkannattajan palstoilla tekemään agitatsionia uskonnon hyväksi, niin painattaa lehti teon uskontopuhvin paraimmalle paikalle. Se oli mennyt tuohon ansaan tahtoessaan näyttää työläisille että niinkin musta mies kehasee erästä meikäläistä. Niin kiltisti me osaamme esiintyä. Joka tavallisella työläisjärjellä ajateltuna oli kuolleen muiston häväisemistä. Kasvatukselliselta kannalta on tämä sitäkin vahingollisempaa, kun suurella osalla maanviljelysseuduilta kotoisin olevassa työväestössä on jo itsestään paljon torpparilta ja herravallan alla olleelta talonpojalta perittyä herrojen suosion kaipuuta, joka vain ehkäisee luokkatietoisen itsenäisyyden kehkeytymistä. Päinvastoin tulisi nämäkin työläisryhmät opettaa kestämään purevintakin porvarillista arvostelua ja suorintakin epäsuosiota ja rohkaista siitä huolimatta vaatimaan oloihinsa korjauksia.

Monet tuollaisen opin suosittelijoista tuntevat itsekin, miten suureen aatteelliseen ristiriitaan he ovat sen kautta joutuneet todellisen sosialismin kanssa. Kun esim. pikkuporvarillisuudesta syytetty, kymmenkunta vuotta housujansa koulupenkillä kuluttanut kuopiolaisen käsityöläisen poika huudattaa: «mihinkä minä sitä pääsen, kun se on minussa, niin se on minussa, vaikka lukisi Marxia niin että menee puhki», niin on se juuri todistus tuollaisen sisäisen ristiriidan tunnetuksi tulosta. Tuollaisen tunnustuksen luulisi vain edellyttävän, että sen tekijä myös lopuisi uskottelemasta oppinsa olevan sosialismia ja oppia köyhälistön voittoon vietävästä luokkataistelusta, mutta sitä nuo herrat varovat tekemästä.

Sivumennen sanoen on jossakin määrässä luokkatietoisella itseoppineella työläiselläkin eräissä tapauksissa tällainen vaara menettää todellinen pohja porvarillisten oppien vaikutuksesta. Se riippuu melkein kokonaan siitä, missä mielessä tietojansa laajentaa. Pitääkö siinä silmällä oman ja luokkansa taistelukyvyn vahvistamista, vaiko persoonallista tarvettansa ja kunnianhimoansa. Tuollainen väärästä päästä lähtenyt itseoppinutkaan ei huomaakaan ennenkuin hänen käsityksensä työväenliikkeen sosialismista on jo saanut kaikkea taistelua välttävän luonteen. Toverien huomautukset siitä kuittaa hän olkapään kohottamisella tai viittaamalla suurempiin tietoihinsa, luetellen ehkä joukon vuosilukuja ja filosofien nimiä sen todistamiseksi. Hän voi ehkä oikein tosissaan luulla, että tovereittensa suurempi viha porvarillista yhteiskuntaa kohtaan joutuu heidän tietämättömyydestään; jaksamatta käsittää, että juuri hän itse on porvarillisten oppien ymppäyksen kautta menettänyt näkyvistään luokkansa todelliset edut.

Tuollainen porvarillisten tietojen ja tieteiden yliarviointi on yhteistä kaikille tässä käsittelemillemme ryhmille. Ei jakseta, eikä aina edes yritetäkään sulattaa niitä materialistisen historiankäsityksen sulatusuunissa. Jos sosialistista kirjallisuuttakin luetaan, niin pidetään se niin pienen huomion ansainneena, ettei katsota vaivaa syventyä sen oppeihin. Esim. Kautskyn paraimpina päivinään kirjoittama ja pienuudestaan huolimatta valaiseva luonnos siveysopista materialistisen historiankäsityksen valossa, tuntuu niin mitättömältä jonkun porvarillisen monisatasivuisen etiikan rinnalla. Tie valtaan» on joutunut jo aikoja unohduksiin Ryömän y.m. ja porvarien suosion tavottelussa kirjoitettujen ilmianto kirjaston rinnalla. Samoin tuntuu Marxin «Pääoma» muka liian raskaalta, vaikka samaan aikaan kahlataan ylösalasin taloudellisen elämän ilmiöitä selittäviä porvarillisia teoksia. Noin ahmittuina ne vain herättävät uudelleen eloon ja vahvistavat jo häviämässä olleita pikkuporvarillisia käsitteitä. Voipa jotkut ruveta haaveilemaan jonkunlaisesta luokkataistelujen yläpuolella olevasta filosofiasta tai uskonnosta, joka voisi muka kaikki sisältää ja ymmärtää. Jotenkin tämän tapaisesti varottaa Marx «Lisäarvoteoriansa» toisessa kirjassa. Tuosta kaikesta täytyy olla seurauksena yhä suuremman porvarillisen vaikutuksen alaiseksi joutuminen itse toiminnassa ja päivänkysymysten käsittelyssä. Kun Suomen sos.-dem.- puolueen pää-äänenkannattaja vaalien jälkeen neuvoi työväkeä etsimään menettelytapaohjeita porvarillisista kirjastoista, niin olisi melkein voinut vannoa artikkelin olevan juuri sosialistista kirjallisuutta halveksivan autodidaktin kirjoittaman.

Nämä väärät opit eivät luonnollisesti pääsisi pelkästään sivistysneistön voimalla pesiytymään työväenliikkeeseen, mutta ne vastaavat tavallisesti jossakin määrässä myös kapitalistisesti kehittymätömistä oloista kotoisin olevien työläisten käsityksiä. Niiden avulla ne tavallaan ajetaan puolueiden ohjelmiksi ja pidetään myös myöhemmin voimassa, vaikka teollisuustyöväestö jo pyrkisikin niistä vapautumaan.

Kaikesta tästä huolimatta ei luokkatietoinen työväenliike saa nylkeä sivistyneitä ja puolisivistyneitä palkalla olijoita. Päinvastoin tulee sen tehostaa vaikutustaan näissäkin piireissä. Sen on kyettävä kasvattamaan nämäkin ryhmät kapitalismin säälimättömäksi vihollisiksi. Se tulee sille onnistumaan silloin paremmin, jos se ottaa huomioon tässä esitetyt noissa ryhmissä esiintyvät luokkataistelulle vieraat pyrkimykset. Mutta samalla on sen myös opittava eroittamaan sosialidemokraattisten herrojen tyrkyttämä porvarillinen liirumlaarumi todellisesta sosialismista.

N. S.

Mitä on taloustiede

Erään laajemman artikkelisarjansa johdannossa lausuu A. Karlik taloustieteestä seuraavaa:

Taloustiede tutkii tuotannon ja jaon lakeja järjestymättömässä yhteiskunnassa. Tuotantoa voidaan tutkia useammasta erilaisesta näkökulmasta. Taloustiede pyrkii saamaan selville millä tavalla inhimillisen olemassaolon välttämättömät välineet voidaan tuottaa. Koneisto, joka on hyvin sovellutettu tuotantoon, lisää tuotettujen tavarain määrää ja parantaa niiden laatua. Ihmisen mieltä kiinnittävät aina uusien työvälineiden (koneitten) keksinnöt. Luonnonvoimien käyttäminen polttoaineena, raudan muuttaminen teräkseksi koneitten rakentamista varten y.m. — kaikki nämä ovat välttämättömiä elämänvälineitten tuottamiselle. Tekniikan ratkaistavana on pulma millä tavalla suurin määrä tavaroita voidaan tuottaa vähimmällä työvoiman kulutuksella.

Taloustiede ei ole teknillinen, vaan yhteiskunnallinen tiede. Se ei tarkasta tuotantoa ja jakoa mekaanisen tekniikan näkökulmasta, mutta tutkii niitä väestön yhteisiä suhteita, mitkä tuotantoprosessi on aiheuttanut. Olemassaolon taistelussa ei ihminen törmää yhteen vain luonnon kanssa, mutta myöskin toinen toisensa kanssa. Tuotannon mekaanisen tekniikan kehitysasteen mukaisesti on eri aikoina ihmisten välinen yhteentörmäys erilainen. Mutta minään kehityksen aikana ei ihminen ole ollut yhteiskunnan ulkopuolella.

Tuotantotekniikka on kehittynyt jatkuvasti ja sen seurauksena koko inhimillinen yhteiskunta muuttui. Yhteiskunta on kulkenut lukuisten kehitysasteitten läpi; kuitenkin voidaan erottaa pääasiallisesti vain kaksi peruslaatuista inhimillistä yhteiskuntaa, järjestynyt ja järjestymätön (tavarain vaihto-) yhteiskunta. Tarkastakaamme näitten kahden erilaisen yhteiskunnan luonnetta.

Kommuuni, alkuperäinen perhe, edustaa järjestettyä yhteiskuntaa. Se on pieni ryhmä, käsittäen noin 20—30 henkeä, jotka ovat sidotut toisiinsa sukulaisuussiteillä. Yhteisvoimilla käyvät he ankaraa olemassaolon taistelua ja lajinsa lisääntymisen puolesta luonnonvoimia vastaan. Tänä aikana ei tekniikka ollut kehittynyt lainkaan. Seipäät ja kivet olivat ainoita aseita ja työvälineitä. Ei ollut olemassa mitään ammatti- ja työolojen mukaista työn jakoa. Jokainen teki joka lajia työtä; ja jos joku ei voinut suorittaa jotakin työtä yksin (kuten esimerkiksi jonkun raskaan kuorman kulettamista), tehtiin se yhteisvoimilla. Kommuunin myöhemmän kehityksen varrella muodostui työnjako fyysillisten voimien mukaan. Naiset, vanhat miehet ja lapset saivat tehdä kevyempiä töitä kuin toiset. Työnjako, tuoteitten jako, heikompien henkilöitten vapauttaminen raskaista töistä, kaikki tämä järjestettiin kommuunin jäsenten yhteisen tahdon mukaisesti.

Sellaisessa muinaisessa kommuunissa suunnattiin kaikki voimat olemassaolon välineitten luomiseen. Kaikki ravintoaineet y.m., joita saatiin, kulutti kommuuni välittömästi itse. Ihmisten keskinäiset suhteet olivat mitä yksinkertaisimmat ja helposti käsitettävät. Tuotanto oli järjestetty kaikkien työläisten yhteisen tahdon mukaisesti. Ei ollut olemassa mitään erikoisia lakeja tuotannon ja jaon reguleeraamiseksi. Siitä syystä ei taloustiede käsittele järjestettyä yhteiskuntaa.

Sen tutkimuksen kohteena on järjestymätön, tavarainvaihto-yhteiskunta. Yhteiskunta, mikä perustuu tavarainvaihtoon, sisältää monta yksilöllistä tuotantoyksikköä. Yksi tuottaa leipää, toinen kenkiä, kolmas vaatteita j.n.e. Kaikki nämä tuotantoyksiköt eivät tuota itselleen, vaan markkinoita varten. Koko yhteiskunnan tarpeet ovat kysymyksessä. Jokainen näistä yksiköistä on itsenäinen ja on yhteydessä toisten kanssa vain tavarainvaihdon kautta. Kuinka sellainen yhteiskunta voi säilyä? Kuinka on mahdollista että sellainen yhteiskunta ei tuhoudu? Voidaanhan kuvitella, että kaikki nämä yksilölliset tuotantoyksilöt tuottaisivat henkeä, eikä kukaan tuottaisi leipää. Me tiedämme sangen hyvin, että nykypäivien kapitalismi tuottaa vain markkinoita varten, eikä tämä yhteiskunta kuitenkaan tuhoudu. Tämä voidaan selittää niiden lakien avulla, jotka ihmisten tahdosta riippumatta reguleeraavat ja hallitsevat tuotantoa ja jakoa järjestymättömässä yhteiskunnassa. Näitten lakien tutkiminen on taloustieteen tehtävä.

Elämän laki

(Kirj. Pekka Kemppi.)

Kuvauksia Suomen kansalaissodan ajoilta.

(Jatkoa edell. n:roon.)

Eräänä päivänä tuli kasarmin portille joukko sotamiehiä, haluten saada mukaansa muutamia vankeja. Heillä oli jotain työtä suoritettavana. Vangit hyökkäsivät kilvan portille, päästäkseen mukaan. Sotamiehet eivät kuitenkaan ottaneet mukaansa kuin pienen joukon. Joukkoon pääsi Julius Kallio ja Antti Kalke. Työpaikka oli kaupungin reunassa. Kahden maavallin väliin oli röykkööntynyt paksu läjä ihmisruumiita. Vankien tehtäväksi annettiin kantaa ruumiit läheiseen lautavajaan.

«Minua puistattaa», sanoi Julius Kallio Kalkkeelle, katsellessaan ruumisläjää. «Kylmät väreet risteilivät pitkin selkärankaani ja silmissäni hämärtää. Katso, Antti, nuo ovat ihmisen ruumiita. Niitä on paljon enemmän kuin mitä minä näin pattereilla; niitä on varmasti enemmän kuin mitä niitä on ollut Tampereella.»

«Paljon on ruumiita», myönsi Antti. «Ne näkyvät olevan venäläisten ruumiita. Näin omin silmin kuinka venäläisiä ajettiin karjalauman tavoin jonnekin, en silloin tietänyt minne. Nyt ne ovat tässä. Viruvat sikin sokin toistensa päällä. Tuossa retkottavat naiset ja lapset, nuoret ja vanhat, kaikki vertavaluvina, kohmettuneine jäsenineen ja lasimaisine silmineen, kaikki yhtenä suurena lihaläjänä. Ja vielä muutamia päiviä sitten he olivat eläviä ihmisiä, aivan kuin mekin. Söivät, joivat, nauroivat ja iloitsivat. Nyt ei heistä ole jälellä muuta kuin maaksi muuttuva tomu. Sehän on selvä.»

Anttiakin puistatti kun hän nosti ohuesti puetun naisen ruumiin kivenkantopaareille. Hän koetti olla katsomatta ruumiiseen, joka viru siinä vieressä. Ruumiin kasvot näyttivät miltei lapsen kasvoilta. Ainoastaan tuskasta vääntynyt suu rumenti niitä. Auki auenneen karkean paidan alta näkyi pieni risti, johon oli kuvattu Jesus ristinpuulla ja hyytynyt veritahra.

Paarit putosivat Antin käsistä maahan. Hänen polvensa notkahtelivat ja hän tavoitteli kädellään otsaansa. Hän tahtoi puhua jotain Juliukselle, mutta sanat kuolivat huulille.

He kantoivat monta ruumista vajaan ennenkuin Antti sanoi:

«Sinä näyt, Julius, vähän arastelevan tätä työtä. Sinusta ei koskaan tule eläjää tässä maailmassa. Luuletko vielä ihmistä oikeudenmukaiseksi? No, jos et nyt juuri sitä tekisi, tekisit sen joskus vielä. Katsoppas, seisot tässä ruumisläjän viedessä, todistaneekohan tuo läjä ihmisen jaloutta ja ylevyyttä? Tuspinka vaan.»

«Koskemattomien aarniometsien petojen taistelu jatkuu porras portaalta aina ylimmälle portaalle saakka, jolla valtikkaa pitää ihminen. Ja hänellä on myöskin järkensä mukaiset aseet käytettävissään taistelussa toisiaan vastaan. Näetkö tuota eukkoa tuossa ja lasta hänen vierellään, joka on ikään kuin aikeessa ruveta imemään äitinsä jäykistynyttä rintaa. Eikö heillä olisi ollut yhtä suuri oikeus elämään kuin noilla vartijoilla tuolla? Olisipa kyllä ollut, myöntänet sen. Mutta heillä ei ole ollut kylliksi voimaa ottaakseen oikeutensa ja elämänsä, ja siksi on heidän heikompina täytynyt alistua kulkemaan vallien väliin, kuularuiskun eteen, joutuakseen viimein vertavaluvina ruumiina kannettaviksi vajaan. Voima on ainoa oikeus ja hyvyys nykyisen yhteiskuntajärjestelmän vallitessa.»

Ruumiiden kantamista kesti iltaan saakka. Illalla olikin lautavaja täpösen täynnä vertavaluvia ruumiita. Ne retkottivat sekaisin ja kauhistuttavan näköisinä. Muutamilla näkyi käsivarressa punaisen ristin merkki.

Kasarmiin palatessaan poikkesivat vangit linnassa siivoamassa erästä varastohuonetta, jossa oli säilytetty korppuja. Lattialle oli karissut korpun muruja. Ne olivat monipäiväisen jaloin tallaamisen ja sylkeskelemisen vuoksi muuttuneet mullan näköisiksi. Se ei kuitenkaan haitannut. Ne maistuivat mainioilta.

Muutamien päivien kuluttua joutui Antti Kalke eräiden toisten vankien kanssa matkalle eräälle taistelupaikalle korjaamaan punakaartin sinne jättämiä pommeja ja tykkejä. Taistelupaikalla oli palanut asemarakennus ja suuri joukko palaneita rautatievaunuja oli röykköytynyt kiskoille. Raunioihin oli hautaantunut suuri joukko tykin kuulia. Niitä penkoessaan löysivät vangit porosta suuria mähköleitä lehmän lihaa. Se oli jo alkanut mädätä. Pitkiä, mustapäisiä matoja kihisi lihassa kuin muurahaisia. Niissä oli vielä paljon syämätöntäkin lihaa. Vangit karistelivat madot pois lihasta ja täyttivät sillä selkäreppunsa. Siitä keittivät he monena päivänä rasvaista soppaa kasarmin pihalla.

V

Kasarmin pihalle muodostui vähitellen markkinat. Kun vartijat sallivat vankien omaisten tuoda kasarmiin vangeille paketteja, alkoi monella vangilla olla jotain vaihdettavaa, tai kaupattava. Markkinoiden valtijoina keikkuivat kulkurit. Heillä oli aina joku pieni murene tupakkaa, tai ohrista keitettyä «kahvia.» Näillä vaihtoivat he vanhoilta maalaisukoilta leipää, tai jotain muuta syötävää. Kulkurit puuhailivat alituisesti pihalla. Kun maalaisukko toi kuormallisen kylpyvastoja ja kantoi niitä saunaan, hyökkäsivät he kopeloimaan kärryjen pohjalla olevia pusseja. Sieltä löytyi kauroja ja suuria leipiä. Huomattuaan leipänsä kadonneeksi, murisi ukko hiljaa itsekseen ajaessaan portista ulos. Kun pihalle tuotiin rasvatynnöri, silakkapytty, tai kuiviq kalliokalakimppuja, hävisi niistä aina joku osa vankien kätköihin.

Mutta nälkä yhä vaan kiihtyi. Se ei jättänyt ketään hetkeksikään rauhaan. Se kaiveli jokaisen sisuksissa kuin toukka ja pani levottomasti liikehtimään. Toiset virittelivät ansoja kyyhkysille, toiset ryömivät polvillaan mullassa, etsien kauran jyviä hevosten jätteistä, toiset joivat kuumaa vettä, jota Vilkku-kulkuri lakkaamatta keitti. Toiset heittäytyivät portin pieleen pitkäkseen odottamaan lääkäriä, joka kuitenkin tuli vasta iltapäivällä. Toiset katselivat värähtelevin huulin sotamiesten ruispuuron syöntiä. Vanhat miehet loikoivat tallin seinustalla, väännellen hiljaa itseään. He eivät ajatelleet juuri mitään, heistä näytti kaikki harmaalta.

Vankien kädet ja kasvot olivat usean viikon ajalla tulleet pölystä harmaaksi. Nuorten miesten täyteläiset kasvot laihtuivat vähitellen. Nahka kiristyi tiukalle terävien luiden päälle. Silmät painuivat syvälle pään sisään ja kiiluivat kuin saalista vaanivan tiikerin silmät.

Monena viikkona ei vangeille jaettu muuta kuin pieni kupillinen suolaisista silakoista keitettyä lientä, johon oli hiukan pantu rasvaa sekaan. Leipää ei ollut. Nälkä vain kiihtyi.

Antti Kalke joutui sairashuoneelle. Lääkäri, pieni, vaaleaverinen vilkasliikkeinen mies koetti valtimoa ja sanoi Antissa olevan kuumetta. Sairaalaksi muodostetun kasarmin pienessä odotushuoneessa näki hän viruvan useita miehiä lattialla surkeasti valittaen. Hoittajattaret kulkivat ohi sanakaan vihkaamatta.

Antti joutui sairaalassa makaamaan suuren, lihavan miehen rinnalla. Mies yski kauheasti ja sylki verta. Lääkäri sanoi hänessä olevan viimeisen asteen keuhkotaudin. Kun hänelle tuotiin puoli lautasellista ruispuuroa kerran päivässä syötäväksi, vaihtoi hän sen yhteen savukkeeseen.

«Minä en syö enää koskaan muuta kuin ruispuuroa», ajatteli Antti syötyään puuronsa, jota annettiin ainoastaan kerran päivässä. «En koskaan mitään muuta, en koskaan. Kuinka minä en ennen ole huomannut, että ruispuuro on kaikkein maukkainta syötävää, mitä maailmassa on saatavana.»

Pihalla kävellessään tapasi hän Johannes Karppisen. Hänellä oli selässään reppu ja siinä leipää. Karppinen kertoi olevansa leipurina kasarmilla ja saavansa vähän kähveltää leipää. Hän surkutteli Antin suurta muuttumista. Mutta kun Antti pyysi häneltä pientä palaa leipää, kysyi hän, että «onko sinulla rahaa, tai mitä muuta tahansa, jolla saa rahaa? Minä saan leivällä hyvän hinnan. En voi antaa ilman, hyvä ystävä. Säälin sinua, mutta en voi antaa ilman.»

VI

Eräänä iltana ilmotti vartija, että huomenaamulla lähdetään toisilta paikkakunnilta olevia vankeja siirtämään pois täältä.

Seuraavana yönä eivät vangit nukkuneet. He tunsivat jälleen verensä voimakkaasti virtaavan suonissaan ja heidän voimansa kasvoivat monin kertaisiksi. Kaikki luulivat, että viimeinkin oli aika tullut, jolloin heitä ruvetaan laskemaan pois. Olihan siitä jo kauan aikaa ollut puhetta. Aamu tuntui olevan kokonaisen vuoden takana. Jokainen odotti milloin viereisen kirkon tornissa oleva kello löisi seitsemän. Viimein tuli aamu. Silloin asetettiin pois vietävät kaksimiehiseen riviin pihalle ja annettiin jokaiselle nyrkin kokoinen pala leipää ja kokonainen silli käteen. Sitä mukaa kuin miehet saivat annoksensa, hävisi se heti suuhun. Vartija huomautti tämän nähtyään, että elkää olko ahnaita, matka on pitkä. Voi sattua, että sillin poskikin maistuisi vehnäseltä. Huomautus kaikui tietenkin kuuroille korville.

Vankirivi marssi läpi kaupungin aseman takapihalle, jossa oli odottamassa kaksitoista umpinaista tavaravaunua. Vankeja oli noin kuusisataa. Ennen junan lähtöä kulki nuori luutnantti jokaisen vaunun ohi ja lukitsi ne. Lukittuaan jokaisen oven palasi hän takaisin ja nykäisi jokaisen vaunun lukkoa. Ne eivät kuitenkaan auenneet. Sitten palasi hän vaunuunsa ja alkoi pitää lystiä toveriensa kanssa.

Päivä oli kuuma. Muutaman tunnin kuluttua sanoi Julius Kallio Antti Kalkeelle, että häntä janottaa, johon Antti vastasi samalla tavalla. Vaunussa oli tukahuttavan kuuma. Pienistä ikkunoista ei tullut kylliksi ilmaa viidenkymmenen miehen hengitettäväksi ja kuumuuden haihduttamiseksi. Vangit hikoilivat ja ähkivät. Joku vanha mies valitti kielensä kuivuvan kitalakeen. Suolainen silli poltti kurkussa kuin kuuma tuhka ja uhkasi tuketa henkitorven pään. Kukaan ei puhunut mitään.

Juna pysähtyi jollekin asemalle. Kuului kovaäänistä puhetta. Vangit pyysivät hartaasti avaamaan vaunujen ovia. Vartijasotamiehet yrittivätkin niitä avata, mutta silloin riensi luutnantti ja sotamiehille käheällä äänellä huusi: «Te aiotte nähtävästi tehdä kaikki mitä nuo tuolla sisällä tahtovat.» Muuta ääntä ei kuulunut. Sotamiehet eivät enää yrittäneet avata vaunujen ovia. Vuorokauden kuluttua oltiin perillä.

VII

Oli kylmä ilta. Taivaan laen peittivät harmat pilvet. Aika-ajottain satoi vettä. Illan muuttuessa yöksi kirkastui taivas, mutta ilma pysyi kylmänä.

Rakennus, johon Antti Kalke joutui yöksi, oli hevostalli. Lattialla oli pehkuja ja lantaa. Yön tultua painui hän usean kymmenen muun vangin kanssa pehkuihin ja nukkui siinä vähän aamun auringonnousuun saakka. Ulos mennessään huomasi hän Olli Vaaramäen loikovan lantakasan päällä kokoon käpristyneenä ja viluisena.

Antti tunsi Ollin jo niiltä ajoilta, kun hän kuvitteli olevansa kirjailija ja tarjoili Ollin toimittamaan lehteen

(Jatkoa 7:lle sivulle.)

Haluatteko tuottaa tuttavanne Canadaan

Parhain tapa tuottaa tuttavanne ja omaisenne Canadaan, on että ostatte täällä White Star Dominion Linjan piletin, jonka saa mistä tahansa White Star Dominion Linjan tai laiva- eli rautatiekonttorista Canadassa.

Tällaisen piletin lähettää täällä oleva White Star Linjan konttori sellaiseen saman linjan konttoriin, joka on lähimpänä tänne aikovaa matkustajaa. White Starilla on konttorinsa jokaisessa huomattavimmassa kaupungissa joka maassa Europassa.

Täydellisiä tietoja pääsyehdoista, passi- y.m. asioista saa

H. G. THORLEY
42 King St. E.
Toronto, Ont.
tai kaikilta paikallisilta rautatie- ja laiva-agenteilta.

WHITE STAR-DOMINION LINE

Norjan-Amerikan linja

Suoranainen matkustajareitti Canadaan

Kristianiasta (Norjasta) Halifaxiin
(JOSTA EDELLEEN NEW YORKIIN)

Nopeilla, nykyaikaisilla höyrylaivoilla:

Stavangerfjord Elo. 15, Syysk. 19, Lokak. 18, Marrask. 21.
Bergensfjord Elok. 29, Syysk. 26 Lokak. 29, Jouluk. 5.

Tuottakaa omaisenne Canadaan tai Yhdysvaltoihin NORJAN LINJALLA, joka on tunnettu erinomaisista mukavuuksistaan, hyvästä hoidosta matkalla ja muutenkin tunnollisesta palveluksesta. Piletinhinnat Suomesta Halifaxiin tai New Yorkiin: Cabin-luokka $155. ja ylöspäin, III luokka $109.50. Täältä Suomeen III luokka $110.50. Myymme pilettejä kaikkialle Canadaan ja Yhdysvaltoihin, perille asti.

Lähempiä tietoja ja pilettejä paikallis-asiamiehiltä tahi

NORWEGIAN AMERICA LINE.

22 Whitehall St. New York — Hobe & Co. 319—2 Ave. So. Minneapolis, Minn. — 109 No. Dearborn St. Chicago, Ill.

REIDAR GJÖLME CO Seattle, Wash. 919—2 Ave. — J. V. KANNASTO Liberty Bldg. Sudbury, Ont. — ERICK J. KORTE Port Arthur, Ontario.

PARHAAT PEHMEÄT JUOMAT SUDBURYSSA VALMISTAA

Suomalainen Virvoitusjuomaliike

"HOWDY" uusi juoma.

SAKLETTIA, KÄNTIÄ ja WESTON PISKETTIÄ aina varastossa.

STAR BOTTLING WORKS

P. O. Box 1028 — Sudbury, Ont. — Phone 946

Tilauksia työväenlehdille

välittää

VAPAUDEN KONTTORI.

Asiamiehemme voivat ottaa tilauksia seuraaville lehdille. Tilauksia täytyy seurata raha mukana.

Työväenjärjestöjen Tiedonantoja, Helsinki, 3 kertaa viikossa. 1 vk. $10.00, ½ vk. $5.50.
Työväen Urheilulehti, Helsinki, kuukausijulkaisu. 1 vk. $3.00, ½ vk. $1.75.
Liekki, Kaunokirjallinen viikkolehti, Helsinki. 1 vk. $2.00, ½ vk. $1.25.
Itä ja Länsi, työväen kuvalehti, 2 kertaa kk., Helsinki. 1 vk. $4.00, ½ vk. $2.00.
Tuisku, pilalehti Helsinki, 1 vk. $2.00, ½ vk. $1.25.
The Daily Worker, Chicago, päivälehti, hinta $6.00 vk., $3.50 ½ vk.
Soviet Russia Pictorial, Chicago, kuvitettu kuukausijulkaisu, hinta $2.00 vk., $1.00 ½ vk.
Farmar Labor Voice, Chicago, 2 kertaa kuussa ilmestyvä, hinta $1.25 vk., 65c ½ vk.
The Labor Herald, Chicago, kuukausijulkaisu, hinta $1.50.
Young Worker Chicago, kuukausijulkaisu, hinta $1.00 vk.
Young Comrade, Chicago, kuukausijulkaisu, hinta 50c vk.
The Liberator, Chicago, kuukausijulkaisu, hinta $2.50 vk.
Ny Tid, ruotsalainen viikkolehti, Chicago, hinta $2.50 vk., $1.25 ½ vk.
The Worker, Toronto, viikkolehti, hinta $2.00 vk., $1.00 ½ vk.
Young Worker, Toronto, kuukausijulkaisu, hinta 50c vk.
Työmies, päivälehti, hinta $6.00 vk., $3.25 ½ vk. ja $2.00 3 kk.
Toveri, päivälehti, hinta $7.00 vk., $3.75 ½ vk. ja $2.25 3 kk.
Eteenpäin, päivälehti, hinta $7.00 vk., $3.75 ½ vk. ja $2.25 3 kk.
Toveritar, naisten viikkolehti hinta $2.00 vk., $1.75 ½ vk.
Punikki, kuukausittainen pilalehti, hinta $1.75 vk., $1.05 ½ vk.
Vapaus, 3 kertaa viikossa, hinta $4.00 vk., $2.25 ½ vk. $1.50 3 kk.

Materialistinen historiankäsitys

Lähes kahdeksankymmentä vuotta on jo kulunut siitä kun Karl Marx ja Engels esittivät maailmalle oppinsa materialistisesta historiankäsityksestä. Sen jälkeen sitä on selitetty työläisille sosialistisissa sanomalehdissä melkein kaikilla maailman kielillä. Tästä huolimatta eivät edes kaikki nekään työläiset, jotka ovat olleet järjestyneen sosialistisen liikkeen mukana, ole sitä selvästi käsittäneet, se ei ole ollut elävänä niiden mielissä. Sitä ainakin osoittaa se kiivas suuntarita, mikä puhkesi sosialistisessa työväenliikkeessä maailman sodan ajalla joka jakoi työläiset toisiaan vastaan tappeleviin ryhmiin.

Mitä siten on materialistinen historiankäsitys. Se on oppi, joka selittää, että tuotantotavat ja määräävät yhteiskunnallisten, politillisten ja sivistyksellisten laitosten muodon. Täten ihminen ei laajoin piirtein määrää tuotantotapaa, ja yhteiskunnallisia laitoksia, vaan tuotantotapa määrää ihmisen tietoisuuden. Samalla se opettaa meille, että ihminen ei voi mielivaltaisesti yhteiskunnallisia laitoksia muuttaa. Niiden muuttaminen on riippuvainen tuotantotavasta edelläkäyneistä muutoksista.

Kokemus on osottanut Marxin opin pitävän paikkansa.

Materialistisen historiankäsityksen oppiansa Marx ja Engels kehittelivät pitkin matkaa kirjotuksissaan, kuten esim. Kommunistisessa Manifestissa, y.m. Kaikista selvemmin ja lyhkäsemmin tämä teoria on lausuttu Marxin kirjottaman kirjan «Zur Kritik der Politichen Oekonomic» alkulauseessa ja osittain myös mainitun kirjan esipuheeksi aiotussa kirjotelmassa, jonka Karl Kautsky löysi Marxin jälkeensä jättämistä papereista ja julkaisi kauan Marxin kuoleman jälkeen.

«Zur Kritik der Politichen Ockonomic» julaistiin 1859, siis noin kymmenkunta vuotta kommunistisen Manifestin julkaisemisen jälkeen. Täten Marxilla oli ollut aikaa tarkistaa ja edelleen kehittää tätä yhteiskunnallisessa ajattelussa täydellistä mullistusta aiheuttavaa oppiansa. Kysymyksessä olevan alkulauseen alussa Marx selittelee niitä syitä, jotka johtivat hänet tutkimaan taloudellisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä. Hän selittää, kuten yleisesti tunnetaan, lukeneensa lakia ja siinä sivussa filosofiaa ja historiaa. Ollessaan vuosina 1842—43 Rheinische Zeitungin toimittajana, hän joutui väittelyihin Saksan talouselämää koskevista asioista. Hän kun ei tuntenut taloustiedettä ryhtyi hän tutkimaah sitä suurella perinpohjaisuudella. Kun hän myöhemmin joutui eroamaan mainitun lehden toimituksesta, hän antautui täydellisesti taloustieteellisten tutkimusten alalle.

«Tutkimukseni johtivat minut», lausuu Marx mainitussa esipuheessa, «johtopäätelmään että laillisia suhteita ja valtion muotoja ei voida ymmärtää niiden itsensä kautta, eikä niitä voida selittää n.k. ihmisjärjen yleisen kehityksen perusteella, vaan ne ovat juurtuneet aineellisiin elinehtoihin, joita Hegel englantilaisten ja ranskalaisten mukaan nimittää «kansalliseksi yhteiskunnaksi», jonka kansallisen yhteiskunnan anatomiaa on etsittävä politillisesta taloustieteestä. Ne yleiset johtopäätelmät, joihin minä tulin ja jotka niihin päästyäni, olivat jatkuvasti johtavana lankana tutkimuksissani, voidaan lyhyesti esittää seuraavasti:

«Yhteiskunnallisessa tuotannossa, jota ihmiset harjottavat, he käyvät visseihin suhteisiin, jotka eivät välittele heidän tahdostaan, ovat siitä riippumattomia; nämä tuotantosuhteet vastaavat ihmisten aineellisten tuotantovoimien määrättyä kehitystasoa. Näiden tuotantovoimien yhteissumma muodostaa yhteiskunnan taloudellisen rakenteen, todellisen perustuksen, jolle lailliset ja politilliset ylärakenteet kohoavat ja jotka vastaavat yhteiskunnallisen tuotantosuhteen määrättyjä muotoja. Tuotantotapa aineellisessa elämässä määrää yhteiskunnallisen, politillisen ja henkisen elämän prosessin yleisen luonteen. Ihmisten tietoisuus eimäärää heidän olemassaoloaan, mutta päinvastoin yhteiskunnallinen olemassaolo määrää heidän tietoisuutensa. Vissillä kehitystasollaan aineelliset tuotantovoimat yhteiskunnassa törmäävät yhteen vallitsevien tuotantosuhteiden kanssa, tai mikä on vain saman asian laillinen tulkinta — omaisuussuhteiden kanssa, joiden sisällä ne ovat ennemmin työskennelleet. Tuotantovoimien kehitysmuodoista nämä suhteet kääntyvät niiden kahleiksi. Silloin tulee yhteiskunnallisen vallankumouksen aika. Taloudellisten perustusten vaihtuessa koko luonnotoin ylärakenne enemmän tai vähemmäh muuttuu. Katsellessamme näitä vaihdoksia erotus on aina tehtävä tuotannon aineellisten ehtojen muuttumiseen, mikä voidaan luonnontieteeen tarkkuudella määrätä, ja laillisten, politillisten, uskonnollisten, esteettisten tai filosofisten — lyhyesti sanottuna ideologisten muotojen välillä, joiden kautta ihminen tulee tietoiseksi tästä taistelusta ja käy taistelua. Aivan samalla tavalla kuin meidän mielipiteemme yksilöistä ei perustu siihen mitä hän itse ajattelee itsestään, me emme myöskään voi antaa arvostelua tällaisesta muutoskaudesta, sen oman tietoisuuden perusteella; päinvastoin tämä tietoisuus paremminkin on selitettävä aineellisen elämän ristiriidoilla, vallitsevilla yhteentörmäyksillä yhteiskunnallisten tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden välillä. Mikään yhteiskunnallinen järjestelmä ei koskaan häviä ennen kuin kaikki tuotantovoimat, joille siinä on tilaa, ovat kehittyneet ja uudet korkeammat tuotantosuhteet eivät koskaan ilmene ennen kun niiden olemassaolon aineelliset ehdot ovat kypsyneet vanhan yhteiskunnan kohdussa. Tästä syystä ihmiskunta ottaakin esille sellaisia probleemeja, jotka se voi ratkaista; siksipä, tarkastellessamme kysymystä vieläkin läheisemmin, me aina nuomaamme että probleemi tulee esille ainoastaan silloin kun sen ratkaisemiselle välttämättömät aineelliset ehdot ovat jo olemassa tai ovat ainakin muodostumassa. Suurin ääriviivoin me voimme määritellä aasialaisen vanhanajan feodaalisen ja uudenaikaisen porvarillisen tuotantotavan niin moniksi historiallisiksi aikakausiksi yhteiskunnan taloudellisen muodostumisen kehityksessä. Porvarilliset tuotantosuhteet on viimeinen vastakohta yhteiskunnallisen tuotantoprosessin muoto- vastakohtainen ei yksiöllisen vastakohtaisuuden merkityksessä, vaan ne vastakohtaisuudet saavat alkunsa yksilöiden elämää ympäröivistä olosuhteista yhteiskunnassa. Samalla aikaa porvarillisen yhteiskunnan kohdussa kehittyvät tuotantovoimat luovat aineelliset ehdot tämän vastakohtaisuuden ratkaisulle. Tämä yhteiskunnallinen muodostuminen täten muodostaa ihmisyhteiskunnan esihistoriallisen kauden viimeisen luvun.»

Tällainen on se metoodi, johtolanka, jonka avulla Marx tutki porvarillisen tuotantojärjestelmän ja antoi läpitunkevan arvostelunsa siitä, ja vain tämän menettelytavan perusteella voidaan meidänkin aikanamme taloudellisia ja yhteiskunnallisia asioita oikein ymmärtää ja työväenliike kussakin maassa niiden mukaan ojentaa.

Väkisin politikoimaan

Ylläolevalla otsakkeella varustetussa kirjoituksessa lausuu Suomen Ammattijärjestössä «Worker» Ammattijärjestöä vastaan tähdätyistä vainoista seuraavaa:

Heinäkuun alussa tuli päivälehtien kautta tunnetuksi korkeimman oikeuden hämmästyttävä päätös Pohjolan ammatillisen piirijärjestön toimitsijoita vastaan valtiopetoksen valmistelusta nostetussa jutussa, jossa Vaasan hovioikeuden päätös oli ollut vaaputtava. Niinkuin tunnettua, tuomitsi korkein oikeus viidelle toimihenkilölle yhteensä 9 vuotta kuritushuonetta sen johdosta, että olivat olleet mainitun ammatillisen keskusjärjestön jäseniä ja toimihenkilöitä sekä hankkineet lisää jäseniä järjestöön. — Koska päätös on ei ainoastaan ammatilliselle työväenliikkeelle, vaan jossain määrin yleiselle oikeudenkäsityksellekin arveluttava siten, että etenkin työväestön keskuudessa voi yleisemmin päästä vallalle luulo korkeimman oikeusistuimen puolueellisuudesta, sietänee sitä jollakulla rivillä tässäkin lehdessä kosketella.

Vaasan hovioikeus perusteli vapauttavaa päätöstään sillä varsin järkevällä tosiasialla, että vaikka syytettyjen tarkoituksena — niinkuin syyttäjä oli tahtonut tehdä uskottavaksi — olisi olutkin neuvostojärjestelmään tähtäävän vallankumouksen aikaansaaminen työtaistelujenkin avulla, niin se, mitä syytettyjen taholta oli tehty, on niin kaukana tästä väitetystä päämäärästä, ettei sitä voida pitää minään suoranaisena valtiopetoksen valmisteluna. Sitä vastoin korkein oikeus katsoo asian käsittelyn kuluessa tulleen selvitetyksi, että S. Ammattijärjestön tarkoitusperä on sama kuin S. Sosialistisen Työväenpuolueen perustavassa kokouksessaan 1920 omaksuma ja että muka siinä tarkoituksessa on järjestömuotoja muutettu niin, että niitä vallankumouksen tapahduttua voitaisiin, työtaisteluissa kuriin ja yhteisvastuuntuntoon tottuneina, käyttää uuden yhteiskuntamuodon elimistön pohjana. Edelleen katsotaan korkeimman tuomion saaneen Vuokilan viaksi, että hän on syksyllä 1920 ruvennut S. Ammattijärjestön luennoitsijaksi Pohjolan piiriin, ollut tässä ominaisuudessa mukana piirissä olevien ammatillisten järjestöjen muodostaessa yhdyssiteekseen alempana mainitun piirijärjestön, ryhtynyt sen sihteeriksi, pitänyt «joukon vallankumoukselliseen ammattiliikkeeseen kiihoittavia puheita» sekä avustanut uusien ammatillisten järjestöjen perustamisessa piiriin.

Tietystikään ei voida epäillä, etteikö korkeimman oikeuden langettavalla päätöksellä olisi tukea laissa, pitäisihän sen olla kokoonpantu joukosta maan etevimpiä lakimiehiä. Päinvastoin täytyy mieluumminkin sanoa sen osoittavan tuskallisen tarkkaa pyrkimystä täyttämään lain kirjainta, kun taas Vaasan hovioikeus koetti sovittaa yhteen elämän välttämättömine nykyaikaisine tosiasioineen ja maalle poikkeuksellisissa oloissa jo 30 vuotta sitte vanhoillisena pakosta syntyneen lainkirjaimen. Saattaakin olla, että tämä suuri erilaisuus näiden ylioikeuksien päätöksissä johtuu osittain siitä, että Vaasan hovioikeus on lähempänä elävää elämää kuin korkein oikeus, minkä ohella siellä paremmin tunnetaan Pohjolassa vallitsevia erityisiä oloja. Tarkoituksena ei tässä olekaan kiintyä tämän asian laillisen, vaan muutamiin sen käytännöllisiin puoliin, ja ne tosiasioineen saattavat asian melkoisessa määrässä toisenlaiseen valoon kuin missä sen korkein oikeus on virallisista papereistaan nähnyt.

Korkein oikeus toteaa — sanomalehtiselostuksen mukaan — S. Ammattijärjestön tarkoitusperän olevan saman kuin S. Sosialistisen Työväenpulueen perustavan kokouksen päämäärän. Tässä ja useissa muissakin kohden on epäileminen sanomalehtiselostusta epätarkaksi, sillä tämä toteumus jonakin langettavana seikkana olisi ristiriidassa korkeimman oikeuden päätöksen kanssa S. S. Työväenpuolueen perustamisjutussa, jossa ei pidetty päämäärää tuomittavana, vaan tuomittiin ne menettelytavat, joilla päämäärä aiottiin saavuttaa, valtiopetoksen valmisteluksi. Tosiasia on sekin, ettei S. Ammattijärjestöllä ole ollut yhteistä useinmainitun puolueen kanssa, jota ei tosiasiassa sitäkään ole ollut, koska sitä ei päästy lopullisesti koskaan edes perustamaan. S. Ammattijärjestössä on ollut ja on vieläkin eri valtiollisia mielipiteitäomaksuvia henkilöitä, joita S. Ammattijärjestössä yhdistää pyrkimys saada nykyiseen — ja tietysti vastaiseenkin — asemaansa mahdollisimman suuria parannuksia mahdollisimman pian. Tämähän on aina ollut ja on ammatillisen työväenliikkeen ja sen kaikkien järjestöjen tarkoitus ja tuonnimmaisena päämääränä tietystikin se, että kansojen enemmistönä oleva työväestö saisi yhteiskunnassa sille kuuluvan aseman.

Järjestöt ovat työpaikkajärjestöistä aina yleismaailmallisiin keskusjärjestöihin asti työväellä taistelujärjestöjä yllämainittujen päämäärien puolustamiseksi ja valtaamiseksi. Se on jokaiselle tunnettu tosiasia. Taloudellinen kehitys on pakoittanut ja vaatii edelleen kulkiessaan työväkeä samassa tahdissa kehittämään järjestömuotojaan. Käsityö-, manufaktuuri- ja pienteollisuuden aikuiset järjestömuodot eivät täytä tarkoitustaan keskinkertaisenkaan teollisuuden aikakautena. Suurteollisuus ja useita teollisuusaloja käsittävä jättiläisteollisuus yhdistettyine kääpiö- ja jättiläislonkeroineen pakottaa työväen sopeuttamaan järjestönsä niitä vastaaviksi. Jäädä järjestömuotoineen taloudellisesta kehityksestä jälelle, olisi työtaisteluissa samaa kuin käydä kaleerialuksella drednoughtia vastaan. Melkein jokaisena päivänä tietää sanomisto kertoa uutta teollisuuden ja muun taloudellisen elämän jättiläismäisestä edistyksestä. Miksi samainen sanomisto pelkää aina vähintään kapinaa, kun työväki uusii ammatillisiä järjestömuotojaan tätä edistystä vastaavaksi?

Näistä syistä ammatilliset järjestömuodot ovat ne, mitä ne ovat. Ammatillisesti järjestynyt työväki on ne itse itselleen tehnyt. Se on myös suurilla kustannuksilla ja vuosikausien työllä keskusjärjestöllään tutkituttanut järjestömuotojen kehityksen meillä ja muualla vuosisatojen takaa ja järjestömuotoja laatiessaan saattanut näin ottaa varteen sekä historian että nykyhetken opetukset ja vaatimukset. Vastakin se tulee ne pitämään ja täytyy pitää sellaisessa kunnossa, että ne mahdollisimman hyvin täyttävät tehtävänsä taistelujärjestöinä työväen taloudellisten etujensa ja oikeuksiensa puolustamisessa.

Kehittää, voimistuttaa ja perustaa ammatillisia järjestöjä olisi tuon sanomalehtiselostuksen mukaan katsottu korkeimmassa oikeudessa valtiopetoksen valmisteluksi. Vaikka selostus on hatara, panee itse päätöksen lopputulos: tuomiot, pitämään sitä asiallisesti suunnilleen oikeana. Ja juuri se seikka saattaa tämän päätöksen niin arveluttavaksi ennakkotapaukseksi ammatillisen työväenliikkeen ja yleisen oikeuskäsityksenkin kannalta, että sen pitäisi vaatia lainsäätäjiä pikaisiin toimiin rikoslain valtiollisia rikoksia koskevien kohtien tarkistamiseksi.

Ammatillisen työväenliikkeen lehdessä näin oltaessa pakotettuna politikoimaan, haluaisin erityisesti tehostaa edellä esitettyä vaatimusta rikoslain poliittisten kohtien pikaisimmasta tarkistamisesta, sillä että korkeimman oikeuden päätöksen lainmukaisuutta ei saata epäillä, mikä seikka puolestaan osoitta, että rikoslakimme 11 luvussa on kaameita jätteitä v. 397 j.Kr. syntyneestä lakihirviöstä lex quisquis, jonka Jaakko Forsman sanoo olevan «ilettävimmän despotismin muistomerkin, mikä maailmanhistorialla on osoitettavanaan.»

Lapset vanhempiensa teillä

Oli kevät. Etelästä puhalsi tuore tuuli. Nurmi veheriöityi päivä päivältä. Laitakaupungin katuojissa lorisi vesi.

Muutamana lauantai-iltapäivänä pysähtyi joukko työstäpalaavia miehiä ja naisia eräälle katukäytävälle ja katselivat ojaan, — toiset vakavina ja säälivin ilmein, toiset nauraen ilkkuen. Muudan miehistä painoi taivutetun sormen huulilleen laskettaen ilmoille kimakan vihellyksen. Mutta kulmantakaa kurkisteleva poliisi Nuijonen veti nopeasti päänsä piiloon ja lähti erittäin tärkeän näköisenä astuskelemaan poispäin.

— Tiihonen on taas tuupertunut katuojaan — — — Perhana — — —! Sitä ne siellä nyt töllistelevät. — Sietäisi hänenkin ryypätä hieman varovammin — mutisi konstaapeli mennessään.

Tiihonen on kuitenkin säännöllinen mies — arveli Nuijonen. Joka lauantai ostaa hän litran pirtua — toisinaan enemmänkin — poliisin rouva Nuijoselta. Ei ole niinkään edullista särkeä molemminpuolin tunnustettuja liikesuhteita raahaamalla Tiihonen pahnoille toipumaan. Saa vielä sakkoa satoja markkoja, joilla kykenisi ostamaan kymmeniä litroja virolaista. — Hyödymme molemmat... En mene, — kyllä sen sieltä muijakin kotiin kärrää — tuumailee konstaapeli Nutjonen edelleen ja jatkaa matkaansa niin arvovaltaisen näköisenä kuin lainalaisen yhteiskunnan tukipylväs konsanaan.

Tällävälin paisui katuojaan uupuneen humalaisen ympärille utelias joukko kuin keväinen tulva. Muutamat ajomiehetkin ohiajaessaan pysäyttivät hevosensa, sytyttivät tupakan ja juttelivat hyvillään aivan kuin harras talonpoika hyvän vuodentulon saatuaan. Ojassa oleva tunnettiin Tiihoseksi ja pari pikkupoikaa, jotka tiesivät hänen asuvan saman kadun varrella, kirmasivat Tiihoskalle sanomaan, että Tiihonen huilaa katuojassa ja mörisee toisinajoin rumasti.

—Jo minä aattelin — kun ei kotiin kuulu, oi, suo äijän rahjus! päivitteli Tiihoska, ja naapuriltaan lainaamine kottikärryineen saapui aikoinaan onnettomuuspaikalle hänkin. — Useat läsnäolijoista tunsivat Tiihoskan, tekivät huomaavaisesti tilaa, jotta hän pääsi kärryinensä lähelle, ja sitten moniaat tukevat kourat tarttuivat Tiihosen ryntteisiin nostaen hänet varovasti kärryille. Tiihoska lähti kuorminensa paluumatkalle leikkiä laskien, aivan kuin hän olisi käynyt kaivolta vettä noutamassa.

— Kyllä se tuosta toipuu... On se ennenkin vironnut — lohdutteli hän muutamia, jotka osaaottavasti säälivät miehen tilaa.

Äitinsä matkalle olivat seuranneet Tiihosen lapset, nelivuotias Martti ja kuusivuotias Senja. Mutta äiti ei heitä huomannut, vaikka lapset vankkureineen saapuivat perille samaan aikaan kuin hän kuormineen lähti kotia kohden. Isän entisiltä makuupaikoilta olivat lapset tottuneet löytämään milloin mitäkin pikkuesineitä. Ja niinpä he nytkin jäivät tutkimaan tilaa, josta isä vastikään oli nostettu kärryille löytääksensä jotakin.

— Penko tuonnempaa... paremmin sieltä aidan alta — komensi Senja kärsimättömästi veljeänsä, joka kapustalla kaiveli ojaa. Veli totteli ja kohtamain tapasikin hänen keppinsä jonkin esineen liejussa. Se käännähti ja kirkas kanisterin reuna tuli näyviin.

— Kah... kanisteri — pääsi Martilta.

— Kanisteri, — papan kanisteri — toisti Senja.

Martti kumartui ojaan ja riemukkaana onki kuiville löytänsä aarteen.

— Annappas se tänne — virkahti Senja siepaten kanisterin veljeltään. Tyttö huiskutti astiaa käsissään ja huomasi, ettei se ollut tyhjä. Haltioissaan katsahtivat lapset toisiinsa.

— Leikitään pappaa ja mammaa — ehdotti Senja. — Ole sinä isä, minä olen äiti.

— Joo — minä olen itä — lausui Martti vakavistuen kuin aikamies ikään.

Tyttö avasi kanisterin korkin, ojensi astian veljelleen ja tapaillen äitinsä ääntä ja ilmeitä hän virkkoi:

— No — ota isäkulta pieni, ettei paikkojasi niin kauheasti porota.

— Telkääni onkin niin kolottanut koko viikon — lausui Martti isää matkien ja kaasi viinaa suuhunsa. Se oli kuitenkin liian tuima annos. Suusta ja nenästä purskahti kirkas neste takaisin. Samassa saapui paikalle muudan ohikulkija, pysähtyen hämmästyneenä seuraamaan lasten leikkiä.

— Mitä te puuhailette, lapset? hän kysyi.

Lapset vaikenivat. Hämillään painoivat kumpikin katseensa alas. Viimein vastasi aroksuen Martti:

— Me leikimme pappaa ja mammaa.

— Mitään lausumatto otti vieras setä Martilta kanisterin, särki sen kengänsä korolla katua vasten ja nakkasi yli aidan. Allapäin puikkivat lapset vankkureineen tiehensä. Mutta jälleen kurkisteli kulmantakana konstaapeli Nuijonen, jonka vaimo harjoitti viinan vähittäiskauppaa, myyden Tiihosellekin joka lauantai litran ja — toisinaan enemmänkin.

SUOMEN UUTISIA

HULIGAANIELÄMÄÄ HELSINGIN YMPÄRISTÖLLÄ

Jo pitemmän aikaa on pääkaupungin ympäristön metsiin ja varsinkin Vantaan joen varsille, pesiytynyt kaikenlaisia epäilyttäviä aineksia, jotka ovat viettäneet päivänsä juopotellen ja tapellen. Kun Vantaanjoki on erinomaisen suosittu uimapaikka, johon uijia saapuu aina kaupungista saakka, ovat mainitunlaiset hulikaanit pitäneet tapanaan varastella uimaanmenneitten vaateita y. m. Saadakseen lopun tästä hulikaanielämästä päätti Malmin piirin nimismies, hra Hellsten toimeenpanna joen varrella razzian. Kun Malmilla on pieni poliisivoima, ei ollut käytettävissä muuta kuin kolme poliisia, joiden kanssa herra Hellsten kävi pitkin joen rantoja, pidättäen 7 miestä. Lisäksi takavarikoitiin näiltä joku määrä spriitä, aseita ja pelikortteja y.m. Miehet ovat kaikki irtolaisia, jotka tullaan poliisin toimesta lähettämään kotiseuduilleen.

Järjestömme Kustannusliikkeitten yhteisesti kustantamana on nyt ilmestynyt markkinoille

UUSI RUNOKIRJA

MURROSAJAN LAULUJA

On aina valitettu kunnollisen, meikäläisen runokirjan puutetta, eikä ilman syytä, sillä todellakaan ei ole ollut mitään uudempaa runokirjaa saatavissa ohjelman esittäjillemme, lukuunottamatta vanhempia Päiviön runoja. Nyt on tällainen puute poistettu, julkaisemalla tämä "MURROSAJAN LAULUJA", joka käsittää parhaiten työläisrunoilijoiden tuotteita, niinkuin Aku Päiviön, Mikael Rutasen, Wm. Lahtisen ja Eemeli Rautiaisen sepittämät, parhaiksi tunnustetut runot.

Päättäen siitä kysynnästä, mikä tämänlaatuisella runokirjalla on ollut jo vuosia, luulisimme tämän uutuuden nyt löytävän tiensä jokaisen työläisrunoutta harrastavan kotiin.

ASIAMIEHET! Heti toimeen ja levittämään tätä kirjaa kaikkialla nyt kun se on uusi.

Sivuja on tässä kirjassa vähän yli 200 ja maksaa se vain $1.25 sidottuna aistikkaisiin kansiin.

VAPAUS,
Box 69, SUDBURY, ONT.

HYVIÄ KIRJOJA SAATAVANA VAPAUDEN KIRJAKAUPASTA

Alanteen Sanakirja	8.50
Amerikalaisen Työväenliikkeen Vararikko	.55
Brecken Englanninkielen Oppikirja	1.50
Imperialismi	.15
Ihmisen Herra, kirj. Hall Caine, 2 osaa, sid. yhteensä	$2.50
Jimmie Higgins	1.50
Järjestelmäni, Mueller	1.25
Kananhoidon opas, kirj. Musikka, nid.	.35
Kansakoulun kartasto, toim. Jotuni, sid.	1.00
Kommunistinen Manifesti	1.00
Kasviskeittokirja	.30
Kristinuskon Alkuperä	2.10
Kolmannen Internationalen Teesit ja Säännöt	.25
Kaksinkertaisen kirjanpidon opas	.75
Klondyken kuningas, Jack London	$1.25
Kadotuksen kansa, Jack London	1.00
Lumikenttien tytär, Jack London	1.25
Liekeissä, romaani Suomen luokkasodasta	.55
Lypsykarjan Hoito	1.25
Laulu tulipunaisesta kukasta, kirj. J. Linnankoski, sid.	2.50
Miina Wallin Keittokirja	2.00
Nuortevan Sanakirja	3.00
Merisusi, Jack London	1.50
Maailman rakenne, E. Becher	1.75
Otavan kansakoulukartasto	1.00
Oksasen Englanninkielen Oppikirja	2.00
Pakkopaita, Jack London	1.75
Perustuslain Olemus	.30
Perheen, Yksityisomaisuuden ja Valtion Alkuperä	1.00
Punainen Vaara	.25
Sosialistisen Filosofian Juuret	.40
Suomen Työväen Tulikoe	.55
Seikkailuja Tibetissä, kirj. Swen Hedin, sid.	1.50
Sairas lapsi, kirj. Ruotsalainen, sid.	1.25
Tarttuvista sukupuolitaudeista, kirj. Pirilä, nid.	.50
Teollisuusunionismi Amerikassa	.15
Tyhjien Paikkojen Matkustajat	1.00
Tiede ja Vallankumous	.60
Työväen Laulukirja	.45
Voimisteluohjelmia I	1.00
Voimisteluohjelmia II	1.00
Voima ja Aine	2.25
Vaimo jonka minulle annoit, Hall Caine, 2 osaa, sid. yht.	2.50
Valkoinen profetta, kirj. Hall Caine, 2 osaa, sid. yht.	2.50
Ylös helvetistä, kirj. Konrad Lehtimäki, sid.	1.75
Yleinen Historia, alennettu hinta	10.00
Biologian Peruskysymyksiä, sid.	1.25
Kannattava Karjatalous, sid.	1.00
Koditon, sid.	.85
Daniela, sid.	1.00
English for Foreigners, sid.	1.15
Amerikalainen Nuorisotasavalta, nid.	1.25
Kommunistinen Manifesti, sid.	1.00
Anarkismi, nid.	.45
Geologian Perusteet, sid.	2.25
Anatole Francen kootu teokset	$ 3.50
Hänen Englantilainen Rouvansa, sid.	1.75
Ilias, sid.	4.50
Ikuinen Linna, sid.	1.50
Ihminen, sid.	1.75
Juurikasvien Viljelys, sid.	.75
Aapinen, sid.	.55
Kodin lääkärikirja, sid.	7.00
Kymmenen sokeaa johtajaa, nid.	.70
Kodin lääkärikirja, sid.	5.50
Lemmenjuoma, sid.	1.25
Lasten kirja, sid.	1.15
Marianela, sid.	1.00
Mailman Vallankumoukset, sid.	.55
Miksi puollan yhteiskunnallista vallankumousta, nid.	.25
Natsaretin Kirvesmies, sid.	1.50
Peloponneesolaissota, nid.	1.85
Palvelusnaisen poika, sid.	1.75
Perustuslain olemus, nid.	.30
Penikkatauti, nid.	.50
Rakentaja Solness, nid.	1.25
Ranskan Viimeinen Keisari, nid.	2.40
Rakentajan Opas, sid.	.75
Ranskan Kansalaissota, nid.	.35
Sydänveri, sid.	1.25
Sosialidemokratia ja Sosialismi, nid.	.50
Sosialistisen filosofian juuret, nid.	.30
Sadan prosentin patriootti, sid.	1.00
Tähtien Kohtalot, sid.	.85
Tähtitiede, sid.	1.50
Työmiehen talousoppia, nid.	.59
Tiede ja työväenluokka, nid.	.10
Työväen urheilulehden sidottuja vuosikertoja v. 1921-22-23	2.50
Työväenluokka maailmaa uudelleen rakentamassa, nid.	.35
Terrorismi ja kommunismi, nid.	.50
Uuden Ajan Filosofian Historia, sid.	3.00
Uusi lääketiede, sid.	2.00
Vanhanajan Kaupunki Valtio, sid.	3.00
Voima ja aine, sid.	2.25
Äidinkielen Oppikirja, sid.	.75

Watermannin fountainkyniä erikoisen hyvä valikoima. Kynien hinnat ovat $2.75, $4.50, $6.00 ja $7.00. Kymmenkuntaa eri mallia. Lähetetään postivapaasti kaikkialle Canadaan.

Kaikkia ylläolevia kirjoja sekä kyniä on niin runsaasti että ei ole pelkoa pikaisesta loppumisesta, joten voitte tilauksia lähettää surkeilematta.

Tov. VAPAUDEN KIRJAKAUPPA, Box 69, Sudbury, Ont.

Tilatkaa Vapaus!

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.
ONNI SAARI, vastaava. ARVO VAARA, toimitusapulainen.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

TILAUSHINNAT:
Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.
Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.
Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten joilla on takaukset.

Ilmoitushinta kerran julaistuista ilmoituksista 40c palstatuumalta. Suurista ilmoituksista sekä ilmoituksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta, annetaan tuntuva alennus. Kuoloilmoitukset $2.00 kerta ja 50c lisää jokaiselta muistovärssyltä. Nimenmuuttoilmoitukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. Avioeroilmoitukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. Syntymäilmoitukset $1.00 kerta. Halutaantieto- ja osoteilmoitukset 50c kerta. $1.00 kolme kertaa. Tilapäisilmoituksista pitää raha seurata mukana.

Tiistain lehteen aijotut ilmoitukset pitää olla kontorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajalle persoonallisella nimellä.

Vapauden konttori ja toimitus: Liberty Bldg Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

J. V. KANNASTO, Liikkeenhoitaja.

Jos tahdot rauhaa, niin —

Kaikissa kapitalistisissa maissa aletaan yhä äänekkäämmin kerrata tuota sotakiihkoilijain vanhaa mielilausetta: «Si vis pacem para bellum» — «Jos tahdot rauhaa, niin varustaudu sotaan.» Mutta tämä ei ole totta. Se on suuri valhe, jota julistavat tieten tai tietämättään ne, jotka sodasta hyötyvät. Jos tämä olisi totta, niin lienee maailmanrauha tuskin milloinkaan ollut paremmin turvattu kuin juuri 1914, jolloin varustamisvimma oli saavuttanut huippunsa. Tämä vanhentunut valhe on, niinkuin kokemus on osoittanut, vaihdettava todellisuudenmukaiseen lauseeseen: «Jos toisissasi varustaudut sotaan, niin saat sotaa» (Kenraali Mauricen sanat). Saman totuuden lausui myöskin ranskalainen työväenjohtaja, Jaures — sodan vihollinen — joka maailmansodan alussa kaatui salamurhaajan käden kautta. Kun kolmivuotinen asevelvollisuus astui voimaan Ranskassa, lausui hän seuraavat profeetalliset sanat: «Tämä merkitsee joko sotaa tai Ranskan perikatoa.» Kolmivuotinen asevelvollisuus oli raskaampi varustaakka, kuin minkä riutuva kansa saattoi kantaa. Siksi oli ryhdyttävä sotaan, »pelastuksena» perikatoon joutumisesta. Sota seuraa automaattisesti varustautumista, niinkuin ukkonen salamaa. Varustukset voivat oloista riippuen joksikin ajaksi siirtää sodan tuonnemmaksi, mutta se tulee varmasti ja seurauksena niistä ja sitä hillittömämpänä mitä paremmin sitä on varustuksilla valmistettu. Siksi on ja pysyy aseistariisuminen välttämättömänä tienä rauhaan, jota vastoin varustukset aina varmasti johtavat sotaan.

Canadalaisen riistovallan laitoksia

Bank of Montreal on suurin pankkifirma Canadassa. Yhdessä Canadian Pacific rautatieyhtiön kanssa on se noussut arvaamattoman vaikutusvaltaan tämän maan taloudellisessa ja yhteiskunnallisessa elämässä. Sen mahti on niin suuri, että toisetkin pankkifirmat ovat pakotetut seuraamaan ja alistumaan sen menettelyihin.

Royal Bank of Canada on kolmas pankkiliike Canadassa. Sen toiminnoista ei kuitenkaan julkisuudessa mainita niin paljon kuin Montrealin pankin, eivätkä tämän maan työläiset tiedä paljoakaan sen ei aloilla ilmenevästä vaikutusvallasta.

Royal pankki juontaa juurensa kesäkuun 22 päivään vuonna 1868, jolloin joukon nova-scotialaisia rahamiehiä ja politikoitsijoita onnistui ajaa lainlaatijakunnassa läpi lupakirja Union Bank of Halifax nimisen pankkilaitoksen perustamiseksi. Tämän lupakirjan alla kommeili useiden tunnetuiden politikoitsijain nimi, niiden joukossa pari senaattoria sekä myöskin salaneuvoston presidentti.

Tästä epäilyttäviä piirteitä sisältävästä alusta on sitten Royal pankki noussut nopeasti, joskin melkein huomaamatta. Sen johto on kaiken aikaa esiintynyt yhtä häikäilemättömästi kuin voimakkaan Bank of Montrealinkin isännistö. Pankin johtajisto on nykyään kuvaavana esimerkkinä rahapääomain mahtivallasta ja niiden laajenemisesta.

Pankin pienilukuinen johtajisto on hankkinut itselleen verrattain paljon valtaa tuotannollisellakin alalla. Sen jäsenet istuvat ei enemmän eikä vähemmän kuin seitsemänkymmenen yhdeksän teollisuus- tai kauppakorporationin johtokunnissa ja lähemmät tutkimukset osottavat, että kyseessä olevat korporationit koskevat melkein jokaista teollisuusalaa Canadassa.

Viisi Royal pankin johtajaa toimii Montreal Trust Companyn johtokunnassa, kolme heistä on Canadan Teräsyhtiön johtokunnassa ja kaksi kuuluu seuraavien teollisuuslaitosten johtokuntiin:

Canada General sähköyhtiö; Tucketts tupakkayhtiö; Sun Life henkivakuutusyhtiö; Holt, Renfrew yhtiö; Eastern Trust yhtiö; Northern sähköyhtiö; Mercantile Trust yhtiö; Dominion Engineerin yhtiö ja National City Bond yhtiö.

Ja loppujen lopuksi mainittu pankkiyhtiö on yhteydessä Wall-kadun suurhuijarien kanssa. Eräässä virallisessa raportissa mainitaan yhtiön asioiden järjestelystä m. m. seuraavaa:

«Vuonna 1902 myytiin osakkeenomistajain yksimielisellä hyväksymisellä viisi tuhatta kappaletta pankin osakkeita, 250 dollarista osake, tunnetuille amerikalaisille, niiden joukossa Blairs New Yorkista, G. F. Baker, newyorkilaisen First National pankin presidentti; J. J. Mitchell, Illinois Trust and Savings pankin presidentti; Ogden Armour, Norman Bream, P. A. Valentine ja Marshall Field Chicagosta.»

Näistä kaupoista kerrotaan itse mainitun pankkifirman virallisessa historiassa.

Jokainen, joka vähänkin ymmärtää yhteiskunnallisen koneiston toimintaa, käsittää näiden yhteyksien suunnattoman taloudellisen merkityksen. Nämä yhteydet osottavat lopputingassa, että hyvin vaatimattomina laitoksina esiintyvät canadalaiset pankkifirmat ovat loppujen lopuksi pikkuisen rahamiesryhmän välikappaleita, kontrolleeraten niiden kautta suurten kansajoukkojen taloutta. Tämän pyramiitin huipulla me näemme Wall-kadun tunnetuimmat rahakuninkaat, sellaisia kuin Morgan, Rockefeller ja Vanderlip. Niillä saalistusretkillä, mitä tämä suurpääomain mahti on pannut toimeen eri kolkilla maapalloa, on myöskin meidän canadalainen Royal pankkimme ollut osallisena. Siitä on muodostunut canadalaisen ja amerikalaisen imperialismin yksi tekoisimpia imutorvia.

Neuvosto-Venäjä ei vetoa ulkomaihin tämän vuotisen kadon takia

Kato on taaskin tänä vuonna kohdannut Venäjän joitakin kolkkia. Ei kuitenkaan niin valtavassa mitassa lähimainkaan kuin v. 1921. Nykyään on kylvösäoleva pinta-alakin suurempi kuin oli esim. viime vuonna, mutta joillakin seuduilla kuivuuden takia tullut kato vähentää sadon yleismäärää niin, ettei se kohoa viime vuotisen sadon tasolle.

Mutta muonamestari Hoover ja kaikki muut kapitalistit eivät tämän johdosta tarvitse olla iloissaan. Ei tämän tiedon — jonka neuvostohallitus avoimesti julkaisee — perusteella tarvitse ryhtyä keräämään varoja «Neuvosto-Venäjän nälänhätäisiä varten» — sotatarpeiten ostamiseksi vastavallankumouksellisille kenraaleille. Ei ole tarvis pitää kiirettä. Sillä neuvostohallitus ilmoittaa, ettei se tarvitse tänä vuonna ulkopuolista apua maansa asukkaitten ruokkimisessa. Leipää riittää. Kulkulaitokset ovat nyt toisessa kunnossa kuin 1922, jolloin ne vielä olivat «sivistyneen maailman» hyökkäyksien johdosta rempallaan. Hallitus on jo järjestänyt tarpeelliset varat ja valmistanut tarpeellisen suunnitelman, jonka mukaan huonosatoisen seudun väestö tulee leipää saamaan. Koneisto on valmiina.

Neuvostohallituksen avustustoimenpiteet ovat kauaskantoisempaa laatua kuin vain leipäviljan kuljetus. Hallitus on asettanut 138,000,000 kultaruplaa (noin $69,000,000), määrärahan suunnitelmiensa perille ajamista varten. Vain 58,000,000 kultaruplaa tarvitaan katoalueitten ravitsemiseen ja siemenviljaan. Loppu käytetään kastelusysteemien rakentamiseksi alueille, joissa kuivuus useasti tahtoo katoja aiheuttaa.

Esivallan pyhyys kyseenalaiseksi

Canadan viranomaiset katselevat monia asioita yökön silmillä, varsinkin sellaisia asioita, joissa hallituksen päättäväisyys voisi johtaa ristiriitaan voimakkaiden keinottelijaryhmäin kanssa.

Niinpä tulliviranomaiset varustavat päivittäin kokonaisia laivastoja purjehduspapereilla joko Cubaan tai Etelä Amerikaan. Mutta jo parin tai muutaman päivän sisällä laivat palaavat takaisin Canadan rantoihin hakemaan uutta lastia. Niiden Cuban matka on rajottunut vain johonkin hyvin läheiseen Yhdysvaltain satamaan. Niiden lastina on ollut väkijuomia, joita Canadasta on lupa viedä ulos, mutta joiden lastit viedään kuitenkin salaisia teitä Yhdysvaltoihin. Näin canadalaiset salakulettajat saavat virallisilla valtuuksilla kulettaa täältä vapaasti väkijuomia.

Tulliviranomaiset tietävät tämän. Itse hallituksen jäsenet käsittävät, että tänään Etelä Amerikaan viinalastissa lähtenyt alus ei voi missään tapauksessa ehtiä jo ylihuomenna takaisin. Mutta viranomaiset sulkevat silmänsä tälle ruokottomuudelle. Laivureita ei vedetä tilille enempää oman maan kieltolakiasian kuin muidenkaan maiden kieltolakien häväisemisestä ja rikkomisesta. Selvästi rikollisissa aikeissa ylläpidettävä saalistus saa rehottaa kaikessa rauhassaan pitkin Canadan rannikoita.

Näin silminnähtävissä tapauksissa on mahdoton enään puhua entisessä äänilajissa esivallan pyhyydestä.

Kruunupäälle pahoja enteitä

Monarkismin luvatussa maassa Espanjassakin aletaan jo yhteiskunnan huippukerroksissakin tuntea uudemman ajan tuulahduksia. Kuningas Alfonson sanotaan olevan valmiin luopumaan valtaistuimestaan ja ottamaan vastaan presidentin toimen siinä tapauksessa, jos maa muutetaan tasavallaksi. Espanjan vanhan pyhitetyn kruunun nykyiselle kantajalle alkaa hallituskysymys tästä puoleen olla yhden tekevää.

Tämä antautuminen ei kuitenkaan johdu kuninkaan omasta sisäisestä pyrkimyksestä, vaan ulkonaisten olojen painostuksesta. Espanjan kuningas on tullut viimeisinä kohtalokkaina vuosina näkemään kuinka heikoilla perustuksilla kruunupäät saattavat olla. Todennäköisesti Espanjan kuningas tiukan tullen olisi hyvin tyytyväinen jos saisi edes jonkunlaisen eläkkeen ja oikeuden vetääntyä yksityiselämään, silloin kun valtiolliset mullistukset kohtaavat Espanjaa. Monelle kruunupäälle olisi kurjan henkensä säilyttämisoikeus ollut kaikkien ihanin toivomus vallankumouksen suuren luudan lakaistessa tarpeetonta roskaa romuläjään.

Tulee aika, jolloin ellei nykyinen niin ainakin joku muu Espanjan kruunupää näkee edessään Neron kohtalon, hylättynä ja virkaheittona perikatonsa synkän kuilun edessä.

Muut lehdet

Uutinen punaisesta terrorista

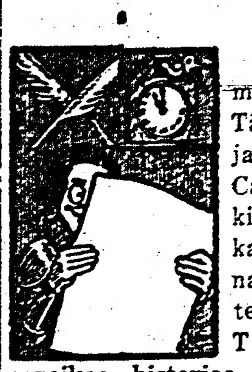

No nyt se vasta myrkyn lykkäs. Tämä rauhallinen ja lainkuuliainen Canada on yhtäkkiä joutunut mitä kamalimman punaisen t e r r o rin temmellyskentäksi. T ä ä l l ä tehdään paraikaa historiaa tervalla ja höyhenillä. Ja kuten odottaa sopiikin, kommunistit ovat tämän mullistavan kulttuuriliikkeen johdossa, kuten Suomen Sosialidemokraatin elokuun 4 päivän numerossa sontiaisen kokoisilla otsikkokirjaimilla varustetussa uutisessa kerrotaan, joka sanasta sanaan kuuluu seuraavasti:

«KOMMUNISTITERRORI CANADASSA

Tervaus, höyhennys sekä sorkka- ja turpataudin levittäminen taistelukeinoja.

Suomalaisten kommunistien esiintymisen johdosta esittävät Canadan lehdet, että suomalaiset saatettaisi vähemmän suosittujen siirtolaisten listalle

Valhalla, Alberta, Canada. — Joukko suomalaisia ja canadalaisia kommunisteja on ryhtynyt toimenpiteisiin kaikkien anglo-saksalaisten farmarien karkoittamiseksi paikkakunnalta. Samalla kerrotaan, että radikaalit uhkailevat voimassa olevia viranomaisia ja ovat ilmoittaneet että he itse laativat lakinsa ja määräävät millä tavalla seudulla on asuttava. Muutamia seudun englantilaisista maanviljelijöistä on haastettu radikaalien «oikeuden» eteen, jossa heitä oli uhattu — tervata ja höyhentää — elleivät he poistu paikkakunnalta 28 tunnin kuluessa. — Tämän ilmeisen kapinan uhan edessä näyttää Canadan hallitus viimeinkin tarttuvan ankaralla kädellä kommunistien puuhiin, ja canadalaisten lehtien kirjoituksesta päättäen näyttää siltä kuin vanhassa Euroopassa saataisiin valmistautua vastaanottamaan Canadassa ulosheitettyjen kommunistien laumoja. On syytä kysyä, ovatko meidän lainlaatijamme ja asianomaiset virastomme ottaneet huomioon tällaisten joukkokarkoituksien mahdollisuudet ja niiden seuraukset.

Yhdysvaltain oikeusdepartementin toimesta tullaan Oregonin, Washingtonin, Californian, Nevadan ja Arizonan valtioissa ryhtymään toimenpiteisiin kommunistisen järjestön (Suomen nosket eivät näy tietävän edes millainen on I. W. W. järjestö) «The Industrial Workers of the World» edesvastuuseen saattamiseksi, sen jälkeen kun oli saatu selville, että mainittu järjestö edistää Californiassa raivoavaa turpa- ja sorkkatautia. Piirilakimies Fink ilmoitti taudin saastuttamia sikoja käytetyn taudin levittämiseksi laajoilla alueilla. Sivumennen mainittakoon, että tä edelläkerrotun kommunistijärjestön jäsenistä on suuri osa suomalaisia, joiden äänenkannattajana Yhdysvalloissa on Industrialisti-niminen lehti, joka usein on Suomenkin kommunisteille esittänyt «repäisevämpien keinojen» käyttämistä. — Siirtolaisten luetteloiminen asianomaisissa konsulaateissa lienee ainoa keino moisten kansalaistemme silmälläpitämiseksi.

Ottawa, Canada. — Pohtiessaan kommunistien tekemiä kolttosia, ehdottavat täkäläiset lehdet, että siirtolaisviranomaiset asettaisivat suomalaiset vähemmän suosittujen siirtolaisten listalle, suomalaisissa yleisenä esiintyvän «punataudin vuoksi.»

Tuon räävittömyyden luettua ei tiedä pitäisikö siunata vaiko kirota. Koko kirjotus on mitä viheliäisimmän ilkeämielisyyden ja kollouden tuotetta ja sen julkaiseminen osottaa lurjusmaisuuden alinta astetta. Sosialidemokraatin pehmeäpäiset toimittajat eivät tiedä edes mitä kantaa I. W. W. liitto ajaa, vaan hökäsee senkin kommunistiseksi järjestöksi, tehden siitä samalla kertaa sorkka- ja kuonotaudin levittäjän. Ja sitten kaikella totisuudella puhutaan viranomaisten huomion kiinnittämisestä «moisten kansalaisten silmällä pitämiseksi.»

On varmaa, että itse täällä Canadassa ei ole ainuttakaan henkilöä, ei edes työväenliikkeen paatunutta vihaajaa, joka ei lukisi Sosialidemokraatin juttuja mitä syvimmällä inholla. Ja jos Sosialidemokraatilla sattuisi olemaan täällä joku vaatimaton ystävä, niin tekisi hyvin, jos neuvosi lehteään supistamaan lörpöttelyjään ainakin Canadan työväestöä koskevissa asioissa.

Kaappoo.

Tuplajuulaiset saavat niellä oman annoksensa

Tuplajuulaiset ovat leveästi kehuneet miten kaikenlainen riita ja hajoaminen on sula mahdottomuus tuplajuulaisessa järjestössä, että riita ja hajoaminen on vain ominaista poliittisissa järjestöissä.

Näinhän sitä on leveilty, jopa niin paksusti että typerämmät sen kai ovat ottaneet uskontunnustuksesta.

Aivan samaan tapaan kuin tässä takavuosina eräs tuplajuulainen väittää retuutti kirjasessaan, että jos Venäjällä olisi vallankumous tehty tuplajuulaisissa merkeissä, niin vastavallankumous olisi aivan mahdotonta, että liittolaisetkaan eivät voisi tässä tapauksessa armeijoitaan marssituttaa Venäjälle.

Mikä kaikki on idiottimaisinta mitä ikinä voidaan esittää.

Nyt saapuu tietoja, että I. W. W. liitossa on sangen vakava hajaannus käynnissä. Toimeenpaneva komitea on jakaantunut kahteen vihamieliseen leiriin, ja kumpikin puoli saa tietysti kannatusta ja niin on taistelu kontrollista käynnissä pitkin rintamaa, oikein ehta tuplajuulaiseen malliin. Ja niin tuplajuulaisesti kuin tässä tapellaankin, niin molemmat puolet eivät voi päästä kukoksi tunkiolle, ja niin hajaannus jatkuu.

Industrialisti ei ole tuosta kriisistä melunnut, eikä visseistä syistä halunni siitä mitään mainittavankaan, kun on ennen tullut paasattua että I. W. W. liitossa hajaantuminen on mahdotonta.

Ja se peijakas kun sittenkin irvistelee vastaan.

Kyllä riiteleminen on mahdollista, jopa hajaantuminnenkin missä järjestössä tahansa — kun niin tolkuttomasti hoidetaan asioita kuin on I. W. W. liitossa viime aikoina hoidettu.

Kiro.

Millaisia suomalaiset ovat

Nyt kun suomalaiset ottivat ja toivat runsaanpuoleisesti kultamitaleja Parisista, on mielenkiinto Suomea kohtaan siellä ja täällä ulkomailla herännyt ja sanomalehdet ovat kirjoitelleet yhtä ja toista meistä. Ja sitten suomalaiset ovat itsekin antaneet haastatella itseään sikäli kuin tilaisuutta siihen on ilmaantunut. Esimerkiksi herra Yrjö Salminen on Mussolinin maassa antanut suomalaisista kuvan seuraavin sanoin:

"Meidän ilmanalamme on kylmä. Meidän maassamme on aina kolea sää. Kesä on perin lyhyt. Me pysymme erillämme teattereista, elävistä kuvista, kaikenlaisista huvituksista. Emme käy kahviloissa, me olemme raittiita. Kussakin kylässä on yksi ainoa tie, ja poikavekarat alkavat juosta tällä tiellä: aluksi lämpimikseen; sitten huvikseen, myöhemmin kilpaillakseen. Suksien käyttö harjaannuttaa jalkoja, ja tahtoa myöskin; se karkaisee hermoja."

Mitähän ne mustaviiksiset posetiivien maan pojat tuumailevat Suomen raittiudesta, jos näkisivät jonkun haastateltavan antaneen esimerkiksi seuraavanlaisen helsinkiläisen tiedonannon:

"Täkäläinen raastuvanoikeus on viime heinäkuun loppupuoliskolla tuominnut kieltolaki- ja juopumusrikoksista yhteensä 851 henkilöä.

Heinäkuun kuluessa tuomittiin edellämainitusta rikoksesta yhteensä 1,743 henkilöä."

Ja kun tähän lisäisi vielä yhden sunnuntaipäivän puukotuksen ja muut rytyt, tulisi kuva vielä selvemmäksi.

Sitten voimme siirtyä vaihteen vuoksi New York Worldin kirjeenvaihtajan kuvaukseen Suomesta. Herra Cline kertoo, että hän oli ostanut Harlemista kirjan, jossa on suomalaisia kansanlauluja. Kirjassa on noin viisisataa laulua. Herra Cline oli sitten pyytänyt miellyttävää nuorta naista, joka on liikkeen omistaja, merkitsemään kirjassa kaikki ne laulut, jotka suomalaiset osaavat ulkoa. Hän oli hyvin ystävällinen ja merkitsi 176.

Suomenkieleen on lehden kirjeenvaihtaja ihastunut ihan korvia myöten. Hän sanoo, että "suomenkieli on kiistelemättä Europan kauneimpia kieliä. Siinä on niukasti kerakkeja, mutta niitä, mitä siinä on, hoidetaan itsekkäästi. Siinä on paljon ääntiöitä kaikkine pehmeine ranskalaisine vivahduksineen ja ne hyväilevät toisiaan silmänräpäyksen ajan, milloin kaksi niistä sattuu vierekkäin. Mutta nämä ääntiöyhdistelmät uhmaavat liukkaintakin kieltä. Ottakaamme esimerkiksi sana "Yö". Ensimäinen kirjain äännetään kuin ranskalainen "u" ja toinen niinkuin ranskalainen «eu». Koettakaapa lausua se diftongina!

Suomenkielen tenhot ovat monenlaiset. Ihastuttavimpia on tuo sanomattoman hellä, lumoava nimitys "korpikuusen kyyneleitä."

Juu, juu, Onhan niitä kyyneleitä Suomessa, jumala paratkoon.

Tunnetuksi näkyy Suomi tulevan vähitellen, vaikka sanomalehtikirjoitukset eivät aina pidä kutiaan ihan tarkalleen. Eikä sillä niin väliä kai olekaan. Mielenkiintonsa on sellaisillakin kuvauksilla, joita tässä vuosi takaperin oli jossakin eteläamerikalaisessa lehdessä. Niissä oli pantu suomalaiset asumaan maakuopissa ja jääkarhut kävelemään pitkin metsiä. Minkätähden juuri jääkarhu, se kuulostaa vähän omituiselta. Vaikka mistäpä eteläamerikalainen tietää, asuuko jääkarhu puussa vai maassa.

Suomessa käynyt amerikalainen taas kuvailee kirjeessään Suomea seuraavin sanoin:

"Niissä kylissä ja kunnissa, joissa liikuin, herätti eniten huomiotani teidän suojeluskuntanne.. Tekisi vielä mieli kysyä, mitä te oikeastaan suojelette? — Eihän teillä poloiset ole mitään suojeltavaa. Ellei ota lukuun sitä kuivan kovaa leivänkannikkaa, jota nälissänne järsitte. Siinä on kaikki mitä teillä on suojelemisen arvoista, vaan jonka kyllä voitte rauhassa järsiä ilman suojeluskuntiakin. Vai isänmaan kunniaako te sillä suojelette? Sellainen kunnia, joka riippuu pistimien ja pyssyjen kärjissä ei ansaitse liioin suojelemista.

Useamman talon seinällä näin kauheita pyssyntorrakkeita, aina niin monta kuin oli talossa poikaa ja vieläpä itse isännilläkin. Pinkka-

Canadan National rautatien asema

Canadian National rautatieyhtiö tulee saamaan puhdasta voittoa kolmekymmentä miljoonaa dollaria vuoden 1924 loppuun mennessä. Tämän huikean summan tuottavat työläiset ja sallivat sen luistaa käsistään rautateiden omistajien kassaholveihin. Omistava luokka kyllä huolehtii siitä, että työläiset ovat valmiit luovuttamaan työnsä tulokset heille, sillä jos niin ei kävisi, uhkaisi työläistä työttömyys ja siitä johtuva leivänpuute. Tällä aseella pakotetaan nykyisessä yhteiskunnassa raataja varmaan kuuliaisuuteen.

Winnipegissä, Canadian National työnvälitystoimiston ovien takana, seisoo joka päivä noin kahteen ja kolmeen sataan nouseva joukko siltä varalta jos joku tehtävä heille sattuman kautta annettaisi. Katsokaamme palkkoja joita heille luvataan. Ne jotka saavat työtä, saavat 30 senttiä tunnilta! Tällaisia palkkoja kymmenen vuotta sen sodan jälkeen jonka olisi pitänyt tehdä maailman sopivaksi paikaksi kunnon ihmisille! Kaikille ei riitä edes näitäkään palkkoja. Miljoonat antoivat henkensä siinä uskossa, että he osaltaan auttavat maailman muuttamista «sopivaksi urhojen asuntopaikaksi» — ja tässä lausunnossa onkin jyvänen totuutta. Ei kukaan paitsi urho tai vähämielinen voi elää nykyisissä olosuhteissa ilman että hänessä heräisi voimakas kumoushenki. Kolmekymmentä miljoonaa dollaria! Vaikka se onkin vain pieni osa siitä mitä tämä järjestelmä kasaa vuosittain harvojen käsiin, on jokainen sentti siitä kiskottu Canadian National rautatien työläisten verestä. Ja seikka joka on totta C. N. rautatiehen nähden on myös totta kaikkiin muihin kapitalistisiin laitoksiin nähden. Jokainen hitunen niistä rikkauksista, joita vuosittain tuotetaan, ilmenipä ne sitten palkkojen tai kapitalistisesta liikeyrityksestä saatujen voittojen muodossa, on tulos tämän ja muiden maiden teollisuus- ja maanviljelystyöläisten raadannasta.

Kävellessä katuja pitkin pistää silmään suuremmoiset henkivakuutusyhtiöitten ilmotukset. «Yhdellä miehellä kymmenestä ei ole viidenkymmenen ikäisenä sataa dollaria pankissa.» Sitten seuraa kehotuksia ottamaan vakuutus yhdestä tai toisesta yhtiöstä.

Ajatelkaapa sitä, te C. N. rautatien työläiset! Ajatelkaa, te miljoonat Canadan raatajat, farmeilla tai tehtaissa. Te, jotka ponnistelette pysytelläksenne hengissä. Te jotka uskotte työstänne eläviä laiskureita ja jotka pelkäätte bolshevikien ja kommunistien opetuksia. Te jotka kammoksutte lakkoja ja Työnpäivän kulkueita ja kaikkia muita taistelevan työväenliikkeen toiminnoita. «Yhdellä miehellä kymmenestä ei ole viidenkymmenen ikäisenä sataa dollaria pankissa.»

Tämän lausunnon ovat antaneet meidän isäntämme. He tietävät asian oikean laidan. Silloin kun te myöskin alatte aavistaa asian laidan tulette huomaamaan että toimimalla yhdessä raatajatoverienne kanssa kommunistisen liikkeen tukemiseksi ja sen kautta kapitalistisen vallan murskaamiseksi, löydätte työväenluokalle sen ainoan toivon pelastuakseen taloudellisesta epävarmuudesta.

Rahaa iisisti $50!

Joka uudistaa PUNIKIN tilauksensa tai alkaa sitä tilaamaan, saa arvata, monellako tilaajalla PUNIKIN tilaajamäärä kasvaa syyskuun levityshyökkäyksessä. Viime vuonna se kasvoi noin 1000:lla — paljollako nyt? Tilaajat saavat neljä rahapalkintoa: $50, $25, $15 ja $10. Lähimmäs arvannut saa ensi palkinnon, sitä seuraava toisen jne. Jos useampia arvaa samalla tavalla, ratkaistaan palkinnon jako heidän keskensä arvalla. Käyttäkää tilaisuutta hyväksenne. Myöskin joka tilaa lahjaksi toiselle henkilölle, saa arvata, siis jokaisesta tilauksesta, josta tilaaja maksaa, lähetettiinpä lehti sitte kenelle tahansa. Tilatkaa alla olevalla kaavakkeella. Punikin tilaushinnat ovat seuraavat: Yhdysvalloissa $1.50 vuosi ja 90c puoli vuotta; Canadassa $1.75 ja $1.05.

Irtileikattava

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Täten tilaan Punikin .... vuodeksi osotteella ....

.... ja arvaan .... ja

.... vuodeksi osotteella ....

.... ja arvaan .... ja

.... vuodeksi osotteella ....

.... ja arvaan ....

joista maksuksi seuraa $.......... Arvaajan osote, jos eri

kuin tilaajien ....

Rahaa Suomeen

Kurssi

Smk. 38:-

Dollarista

Lähetyskulut:
40c lähetyksistä alle $30.00, 50c. lähetyksistä $30.00—$59.99 asti, 75c lähetyksistä $60.00—$99.99 ja $1.00 kaikilta $100.00 taikka sitä suuremmilta lähetyksiltä. Sähkösanomalähetyksille on kulut $3.50.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan S. G. Neil, 957 Broadview Ave.

Laivapilettejä myydään.
Tiedustakaa pilettiasioita.

Vapaus
Box 69, Sudbury, Ont.

lähdettäisiin tälle osoitetulle uralle, niin loogillisempaa olisi, että se käsittäisi kokonaan tuon järjestön. Mitä me tekisimme tuolla teollisuusuniolla, jonka nimellinen olemassaolo on vaan siten mahdollista, että se on I. W. W:n muun roikan mukana.

Tämä uusi orienteeraus asettaa meidät Canadassa omituiseen tilanteeseen, sillä meillä on täällä myös I. W. W. vastassamme. Canadassa se järjestää metsätyöläisiä kilpaillen täten P. T. K. kuuluvan ja puolueemme tunnustaman Canadan Puutavaratyöläisten Union kanssa. Mitä meidän on nyt tehtävä? Onko meidän nyt summamutikassa ryhdyttävä toimimaan I. W. W:n puolesta ja ehkäpä vielä O. B. U:n puolesta ja kokonaan hyljättävä Canadan Puutavaratyöläisten Unio. Minusta tuntuu siltä, että tuo komitea on ryhtynyt toimimaan ihan summamutikassa, huiskien vain sinne tänne. Minua haluttaa saada tietää tuon komitean kokoonpanosta jotakin, samoin niistä valtuuksista, joilla se toimii. Sitten kun olemme päässeet selvyyteen näistä seikoista voimme ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi. Minulle on kyllä kuiskattu, että tämä komitea toimisi P. T. K. määräyksestä, mutta eihän sen tarvitse merkitä sitä, että se olisi ehdottomasti oikeasssa. Ja voipa asianlaita olla sitenkin, että komitea toimii asiassa, jossa ollaan väärällä uralla matkassa.

Toivon että ennenkuin tässä kysymyksessä ryhdytään mitään toimimaan, asiasta sitä ennen keskusteltaisiin, jotta vältyttäisiin tarpeettomilta kompastuksilta.

Kirvesvarsi.

Toronton uutisia

Yhdysvaltain suomalaiset nosket hajoitustyössä Canadassa. Raivaaja on jo pitemmän ajan lainannut suurta huomiota palstoillaan äskettäin Canadaan saapuneisiin suomalaisiin työläisiin ja heidän kohtaloonsa, että he muka joutuvat täällä olevien suomalaisten "tyhmien kommunistien vainon-alaiseksi," sitten jatkaen kiihoittaen taisteluun, «omasta puolestamme me toivomme että sosialidemokraatit, missä niitä onkin Canadassa, asettuisivat suoranaiseen yhteyteen Raivaajan ja Y. S. S. Järjestön kanssa. Täällä on halua ja mahdollisuuksia, jopa varojakin edesauttaa sosialidemokraattisen liikkeen edistymistä Canadan suomalaisten keskuudessa. Muodostakaa siellä täällä ryhmiä miehistä ja naisista, jotka uskaltavat haastaa riitaa vakaumuksiensa puolesta." Kirjoitus on pitkä joka viimeksi joitakin viikkoja sitten julaistiin, otsikkona ollen "Suomalaiset Kommunistit Canadassa". Tuo kirjoitus on kokonaan ottanut valheen lähtökohdakseen, sanomalla että "Canadan Kommunistinen Suomalainen Järjestö uskottaa Suomesta saapuville, että ovat järjestönsä kanssa samaa mitä on sos. dem. puolue Suomessa". Sellaista ei koskaan tuon järjestön t. p. komitea ole sanonut eikä myös sen valvonnan alla olevat osastot. Mutta siitä huolimatta ilkeästi valehtelee Raivaaja ja kirjoituksessaan koittaa saada "hatulla" ajattelevien kirjoihin t. p. komitean, käyttäen kuitenkin sanontaa "liikkeen johto on jokseenkin valistumattomissa käsissä". Nyt ovat johdossa olevat valistumattomia, mutta jos katsotaan joitakin aikoja taaksepäin, jolloin tuo johto oli edesauttamassa noita työväenasian petturiksi muuttuneita juudaksia, heidän ollessaan tämän sanotun järjestön erinäisissä luottotoimissa, silloin tämä kehittymätöin johto oli samaisille herroille kyllin hyvä.

Moose̍s Hahl Torontossa

edellä kerrottua hajoitustyötä edistämässä. Satoja ilmoituslippuja ajelehti alakaupungin kaduilla, joissa luettiin: "Mooses Hahl puhuu Torontossa Labor Temppelissä lauantaina ja sunnuntaina". Lauantai-iltainen puhetilaisuus jäi kuitenkin pitämättä, sillä kuulijoita ei ollut muuta kuin kuusi kappaletta, joten tuo hänen aikomansa sosialidemokratinen puhe jäi pitämättä.

Sunnuntai-iltaseen puhetilaisuuteen oli saapunut paikallisen osaston jäseniä, niitä kirottuja kommunisteja sen verran, että kuulijain luku oli alussa kuusitoista. Vaan niistä ei edes löytynyt Moosekselle viittä sellaista sielua, jotka Mooses ilmoitti tarvitsevansa saadakseen perustetuksi paikkakunnalle sos.-dem. osaston, joten aiottu osasto jäi perustamatta. Mossu kuitenkin uhkasi saapua uudelleen ja hankkia myös kuulijoita, joille voi haastella. Epäonnistumisensa syynä piti hän sen, ettei Suomalainen Seura vuokrannut hänelle huoneustoaan, jonne hän mahdollisesti olisi saanut kuulijoita.

Noin tunnin kestävä puheensa oli räävitöintä Neuvosto-Venäjän parjaamista, sekä yleensä kommunistisen liikkeen syvää halveksumista, numeroilla todistelemista siitä ja siitä muodosta, joka on Neuvosto-Venäjällä käynnissä ja miten se rasittaa ja kalvaa Venäjän työväestöä voimakkaammin kuin tsaarin aikuinen hallitus. Lopuksi sanoi hän että kolmen vuoden päästä nykyiset suomalaisetkin kommunistit pistävät nyrkin silmään sille, joka silloin rohkenee heitä sanoa kommunisteiksi. Sillä kommunismi on häviävä, kuoleva liike kaikkialla. Tämän tapaista sotkua oli Mossun puhe tuolle mitättömälle joukolle.

Raivaajan meiningeistä päättäen matkustaa Mossu ehkä muuallekin suomalaisille asutuksille Canadassa. Mutta jos jokaisessa paikassa osataan antaa näin kylmä vastaanotto Mooseksen esiintymiselle, ei edes uteliaisuudesta kukaan käy tuota hylkyä kurkistamassa, niin hänen puheensa jää kokonaan pitämättä ja niin ollen ei edes jää heikkoa kortta johon herrat Raivaajassa voisivat tarttua. Torontossa ei Mooses olisi voinut puhua ollenkaan jos eivät nuo puolisen tusinaa meikäläistä olisi olleet saapuvilla, sillä hän lauantai-iltana totesi, ettei hän puolelle tusinalle ihmiselle ala puhumaan.

No niin, tulevaisuus näyttää saako noskelaisuus jalansijaa Canadan suomalaisessa väestössä. Jo edeltäpäin oloja tuntevana voi olla varma, että kannatus kauttaaltaan on yhtä heikkoa kuin Torontossa ja silloin on se aivan olematointa, ja sen vuoksi ei puhujana kulje muut kuin laiskottelevat narrit, jotka tosiasioita salaamalla koettavat saada kannatusta edistämälleen asialle, jonkalaiseen hävyttömyyteen on vajonnut entinen Canadan Suomalaisen Järjestön monivuotinen toimihenkilö, käyden nyt parjaamassa niitä tovereitaan, jotka horjumattomasti seisovat ja edistävät Kolmannen Kansainvälisen periaatteita, ja aikaisempina aikoina nurkumatta dollarinsa uhrasivat tämänkin toimitsijan oppirahoiksi, ajalla jolloin Mooses opetteli kirjailijaksi sekä sanomalehtimieheksi ja puhujaksi. Nyt kun hän on tullut kyllin viisaaksi, käy hän samoille uhrautuville tovereille puhumassa, ylistämässä La Follettea että se on kyllin hyvä porvari olemaan työväestön asettamana ehdokkaana, ynnä muuta sekasotkua jonka pieni köyhälistön lapsikin jo huomaa olevan hänen luokalleen tarpeetonta, ja niin ollen huomaa jokainen monivuotinen Canadan suomalainen, rehellinen työväen mies ja nainen, että raskaan työnsä niukoilla tuloilla ovat he keskuudessaan kasvattaneet toimitsijan, joka nyt röyhkeänä, häpeämättömänä asiamme petturina pyrkii joukkoomme työväenluokalle vierailla, sitä vahingoittavilla muodoilla. Siksi kautta maan suomalaisen järjestyneen työväestön huutona olkoon: **Pois juudakset keskuudestamme, ei tuumaakaan toimintamahdollisuutta tehdyn työmme kustannuksella hänen laisilleen suotako.**

Osaston sekakuoron jäsenille. Osaston sekakuoro alkaa toimintansa torstai-iltana syyskuun 4 päivänä kello kahdeksan illalla, osaston uuden laulunjohtajan tov. A. Lindewallin johdolla. Johtaja toivoo ensiksikin että jokainen entinen kuoron jäsen saapuu näihin ensimäisiin harjoituksiin, joissa kuoron toiminta järjestetään, ja kaikki joilla on halua yhtyä kuoroon ovat tervetulleita. Tov. Lindewall toivoo saavansa kuoron entistä voimakkaammaksi, sen kautta yhdistettyä kaikki osastossamme olevat laulunharrastajat jakamattomaksi kokonaisuudeksi. Siis saapukaa entiset ja uudet, nuoret ja vanhat.

Osaston naisjaosto alkaa syystoimintansa keskiviikko-iltana, syysk. 3 päivänä. Naisjaosto on kesäkuukaudet ollut kokoontumatta ja nyt kun uudelleen alkaa toiminta, niin on toivottavaa että osastomme yhteydessä olevat toverittaret rientävät joukolla osanottajaksi ensi kokouksesta alkaen, päästäkseen selville niistä peruskysymyksistä, joiden pohjalle käytännöllinen toiminta on rakennettava, jonka kautta jokaiselle selviää se, miten välttämätöintä on saada työläisnaiset puolueemme eläväksi voimaksi ja naisjaosto on jokaisessa puolueemme osastossa se kehto, missä parhaiten voidaan kehittää toverittarien tietoisuutta velvollisuuksistaan puoluettamme kohtaan. Saapukaa siis joukolla.

Työnpäivän tanssit. Osaston huoneustolla maanantai-iltana ensimäisenä päivänä syyskuuta, on mahtavat sisäänpääsyltään halpahintaiset tanssit, hyvällä musiikilla, josta huolehtii musiikin johtaja tov. A. Lindewall, joten tahti epäilemättä tulee olemaan selvä, jonka jälkeen kangistuneempikin kinttu alkaa tuntea elinvoimaa ja virkistystä. Siis tanssijat kaikki mukaan.

Ohjelma- ja tanssi-iltama pidetään lauantaina syyskuun 6 päivänä, jolloin on tarjolla sekä henkistä että ruumiillista ravintoa, sillä virkistäähän se vissiin tanssi kangistuneita ruumiin osia, ja henkisen ravinnon tarvitsijat saavat ensiluokkaista ravintoa, vallankin näin toiminnan alkuaikoina, jolloin lähteet ovat vielä ehtymättömät.

Eri paikkakunnilta

KIRJE KOSKEN KÄMPÄLTÄ

Tämä kämppä on noin 20 mailia Nipigonista, Ont. Sen omistaa Russell Companyn Port Arthurista. Työn, 6,000 koortia paperipuita rantaan hankittavaksi, on ottanut urakalla suoritettavaksi veljekset J. ja K. Koski.

Olot tällä kämpällä ovat kurjalla kannalla. Ruoka on ala-arvoista. Viikkomääriin ei anneta muuta kuin vedessä keitettyä kaalia ja joskus haisevaa suolaporkkaa, jota ei voi syödä. Tällaista oli viimeinenkin viikko vallan kokonaan.

Palkkaa työstä eivät nämä veljekset maksa sitä mitä lupaavat. Ja sekin vähä mitä he lupaavat vedetään "ottoina" pois. Niinpä niillekin miehille, jotka ensimäisinä menivät työmaalle, luvattiin $2,50 päivältä sekä puolipäivää kaikille, jotka joutuvat mennessään tämän ajan työtä tekemään. Vaan nyt lähtiessään maksettiin heille $2.30 päivältä ja yllämainitusta puolesta päivästä ei maksettu ollenkaan. Samaten matkarahasta ilmotettiin annettavan takaisin kolme dollaria, vaan kuusi dollariapa siitäkin vaan kiskastiin. Tavaran otot ovat myöskin laskuihin merkitty paljon suuremmiksi kuin mitä ne todellisuudessa olivat. Eräällekin miehelle oli tiliinsä merkitty kengät ostetuksi, vaikka ei hän koskaan ollut edes ajatellutkaan kenkäin ostoa.

Pois täältä ei pääse muuten kuin Kosken määräämää tietä. T. k. 20 päivänä olisivat miehet lähteneet täältä maata myöten Nipigoniin, mutta täällä myytiin vaan matkalappu Arthuriin menevään laivaan. Täten joutuivat miehet tulemaan "Hurkettiin", jossa laiva ei kuitenkaan tullut maihin, joten miehet saivat odottaa vähän vajaan vuorokauden sateessa ja tuulessa ja sen jälkeen maksaa uudemman kerran matkustuslipusta rautatielle.

Tällaisia ovat olot Kosken veljesten kämpällä, joten työläiset pitävät kai tämän muistissaan.

Työläisten keskuudessa olisi keskinäiset eripuraisuudet unohdettava ja saatava enempi yhteisymmärrystä joukoissa että voitaisiin yllä kerrotunlaiset työolot parantaa. Ainoastaan yhteenliittyneinä voimme sen tehdä. Rakentakaamme koko maata käsittävä yhteisrintama metsäparooneja vastaan, että ylläkerrotunlaisten tapahtumain sattuessa olisimme kaikki valmiit näyttämään heille sen voiman mitä me omaamme. — E. N.

ECKVILLE, ALTA.

Taas pitkästä aikaa annan paikkakuntamme kuulumisia Vapauden lukijoiden tietoon.

Heinäkuun 27 päivänä oli niin ankara raesade ja rajuilma, että moista ei tällä paikkakunnalla ole vielä koskaan ollut. Toisin paikoin olivat laihot aivan mustalla mullalla. Sellaisilta farmareilta, joiden laihot eivät olleet raevakuutuksessa, meni taas monen kuukauden työ hukkaan yhdessä yössä. Eikä useankaan laihot olleet vakuutuksessa, kun täällä viimeisen 20 vuoden kuluessa ei ole ollut niin ankaraa ilmaa. Vielä ei tiedetä kuinka laajalle alalle myrskyn tuhot ulottuvat.

Aamulla herätessäni oli hyvin kamalaa katsella tuhon tekemää jälkeä. Huoneestani olivat kaikki tuulenpuoleiset ikkunat särkyneet. Eilen vielä lainehtiva viljapelto oli aivan kaikki alas lyötynä. Vesi oli kulettanut viljanjätteitä suuriin läjiin. Tiekin oli vallan haavanlehtien peitossa.

Vaan luonnonvoimat tekevät työtään ja niiden yli ei meillä ole valtaa. Mutta onpa meillä valtaa eräänlaisissa asioissa, joissa on huomattavasti vikaa ja jotka me voimme korjata kun vaan otamme kaikki sydämemme asiaksi niiden korjaamisen. Meidän täytyy olla selvillä siitä että esim. ylläkerrotunlaisesta rajuilmastakaan ei kärsi kapitalisti, vaan köyhä farmari, joka jo entuudestaankin on kyllin ahtaalla. Kapitalistin ei tule sääli köyhää farmariparkaa kun tämä menettää kaiken aikansa ja työnsä tulokset. Kapitalisti katselee vaan loistoisessa elämässään välinpitämättömänä sitä kun farmari kärsii nälästä ja kurjuudesta.

Köyhälistöluokan jäsenten pitäisi ottaa sydämen asiakseen luopua kaikista erimielisyyksistä ja alkaa yhteistoimin vastustamaan tätä vallitsevaa riistojärjestelmää. Olkoon tunnussanamme: "Kaikkien maiden köyhälistö liittykää yhteen." Meidän tulee oppia tietämään että meille ei sovi kaikenlaiset kaunistetut luvut ja liput, vaan meidän tulee omistaa itsellemme sellainen punalippu, jossa on sirppi ja vasara. Vielä on paljon sellaisia, joille tämä punalippu on tuntematon. Tulkaa tutuksi sen kanssa. Se on kaikkien maitten köyhälistön yhteinen.

Osastomme kokouksessa heinäk. 6 päivänä oli keskustelua sen Eckvillen paikkakuntakirjeen johdosta, joka oli julaistuna Vapaudessa kesäkuun kahdennentoista päivän numerossa. Keskustelusta ilmeni että osastolla ei ollut mitään yhteyttä se myöskään tulkinnut osaston mielipidettä siinä kerrottuun asiaan nähden. Kokous katsoi että paikkakunnalta on kirjoitettava sanomalehteen ainoastaan sellaisia uutisia, jotka edistävät yhteistä hyvää.

Mitä taasen tulee osaston ja farmari-union suhteisiin, niin Kommunistipuolueen Eckvillen osasto tahtoo toimia käsikädessä farmari-union kanssa.

Kummallakin sekä farmari-uniolla että osastolla on kokoontumispaikan tarve. Osasto on päättänyt että koetetaan kokoontumispaikka saada ylös yhteisin voimin. Useita farmari-uniolaisia on ollutkin rakennuksella mukana, sillä tätä taloa rakennetaan sitä varten, että sitä tullaan aina käyttämään köyhälistölle hyödyllisiin tarkoituksiin. Siis kaikki, jotka osutte tällä ympäristöllä, tulkaa mukaan että saamme talomme pian valmiiksi. Siitä tulee siksi tilava että voimme siellä kaikin yhdessä toimia, että ei tarvitse kulkea kokouksia pitämässä ympäri kylää pienissä perhehuoneissa. — Rakki.

•

Edellä oleva paikkakuntakirje saapui meille pahasti myöhästyneenä. Kirje näyttääå leimatun Eckvillen postitoimistossa heinäkuun 28 päivänä ja saapui se Vapauden toimitukseen vasta elokuun 25 päivänä. — Toimitus.

BRUCE MINE, ONT.

Osastomme toiminta taas näyttää hiljaiselta kesän toimintaan verrattuna. Siihen on luonnollinen syykin sillä kaikki voimat rientävät paikkakunnaltamme ansiotöihin, mikä minnekin tietymätöintä päämäärää kohden. Näin ollen emme voi suuria vaatiakaan. Mutta kaikessa tapauksessa velvollisuus vaatii teitä toverit ja toverittaret, jotka jäätte Bruceen, kokoontua edes kerran kuukaudessa työkokouksiin. Syyskuun 7 päivä pidämme työkokouksen yhteydessä protestikokouksen Suomen pyövelihallitusta vastaan. Tähän tositarkoitukselliseen tilaisuuteen kehoitan kaikkia läheltä ja kaukaa saapumaan runsaslukuisina, vaikka ei kuuluisikaan vielä jäsenenä työväenpuolueeseen, mutta kuitenkin tuomaan mielipiteensä tälle kokoukselle, jossa puhujamme tulevat selostamaan sen kokouksen tarkoituksen. Siis rientäkäämme joukkona Pyrintö huoneustolle.

K. Kauhala.

TULVAN TUHOT POHJOIS-KARJALASSA

Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura on pyytänyt alaisiltaan maamiesseuroilta tietoja tulvan aiheuttamista vahingoista. Tulvatilasto lähetetään edelleen maataloushallitukseen, siinä toivossa, että valtion puolesta ryhdyttäisiin korvaamaan tulvan tuottamia vahinkoja. Alla esitetään pitäjittäin hehtaareissa laskettuina tulvan peittämien maa-alojen suuruudet:

Riihitelysvaara 732,96 ha, Pielisjärvi 630,76 ha, Nurmes 527,19 ha, Kitee 481,25 ha, Eno 401,65 ha, Juuka 333,22 ha, Liperi 270,31 ha, Tuupovaara 244 ha, Kesälahti 200,54 ha, Rääkkylä 197,62 ha, Kontiolahti 114 ha, Polvijärvi 67,20 ha ja Ilomantsi 41,10 ha.

Pohjois-Karjalan Maanviljelysseuran piiriin kuuluvista alueista on Maanviljelysseuran saamien tietojen mukaan 4542,78 ha veden peitossa. Tästä määrästä on noin 74 ha ruispeltoa, noin 92 ha kauraa, noin 23 ha ohraa, noin 475 ha kylvöheinää, noin 2630 ha luonnonniittyä ja noin 110 ha laidunmaata.

Pohjois-Karjalan kunnista ovat siis Valtimo, Lohmajärvi, Värtsilä, Palkjärvi ja Kuusjärvi ainoat, joille tulva ei ole tehnyt sanottavampaa haittaa.

Suuret 3-päiväiset

SYYSJUHLAT

— toimii —

C. K. P. S. J. Sudburyn Osasto

Elokuun 30-31 ja Syyskuun 1 p.

Juhlat alkavat lauantaina Elokuun 30 päivän illalla,

jolloin on

VAPAUS TALOLLA

Suuret karnevaali-naamio-

TANSSIT

joissa tulee olemaan paljon iloa ja riemua

Parhaiten puetuille jaetaan kolme rahapalkintoa

Yleisö palkintotuomarina.

Äänestysliput jaetaan ovilippuja ostaessa

Haali koristetaan venetsialais-japanilaiseen tapaan.

— Sisäänpääsy kaikilta 35 senttiä —

Sunnuntaina, 31 p. elok. kello 8 ip.

Juhla-ILTAMA

OHJELMA:

Alkusoitto .... Torvisoittokunta
Runo .... H. Ellmen
Puhe .... Onni Saari
Runonlausuntokilpailut — 3 palkintoa.
Laulua .... Aino Saari
"TIEDE ENNEN KAIKKEA" huvinäyt.
Proletaarin Nyrkki .... Urpo Nurmi
Kuplettilaulua .... — — —
y.m., y. m.

Lopuksi leikkiä ja tanssia kello 6 aamulla

Juhlamerkit 25 senttiä.

Maanantaina, syyskuun 1 päivänä

Kenttäjuhlat

Pike Laken rannalla

Ontarion MESTARUUSKILPAILUT

pituushypyssä, 100 m. juoksussa, kuulantyönnössä, seiväshypyssä, kiekonheitossa, kolmiloikkauksessa, keihäänheitossa, korkeushypyssä, 110 m. aitajuoksussa ja 1500 m. juoksussa ynnä

Viiden mailin juoksussa

joka alkaa klo 3 i.p. Muut kilpailut alkavat kello 10 a.p.

Edellämainittujen kilpailujen yhteydessä tapahtuu myös seurainvälinen 7-ottelu komeasta kiertopalkinnosta.

Tanssit lavalla

alkavat kello 1 päivällä Kinnusen soitolla

NUOLENHEITTO KILPAILU rahapalkinnosta

— Juhlamerkit 25 senttiä —

Maanant. syysk. 1 p. kl. 8 ip.

Juhlanäytäntö

VAPAUS TALOLLA

esitetään suurta suosiota saavuttanut

"Laulu vaaleanpunasesta silkkipaidasta"

lausunsekainen kolmeosainen huvinäyt.
Mukaellen kirj. Lauri Lemberg.
Laulut säveltänyt Frank Lindroos.

ESIRIPPU NOUSEE KELLO 8.15. IP.

Henkilöt: Esittäjät:
Horatio Milton, lääkäri .... A. Vaara
Beatrix, hänen sisarensa.... Lempi Venhola
Claude Farrell, Horation ystävä .... T. Riihimäki
Rhoda, hänen vaimonsa .... Nellie Pernu
Guy Nelson .... H. Ellmen
Stella, hänen vaimonsa.......... Ida Seppälä
Bernardo Navarro, merimies K. G. Asiala
Valeria Fulano, taidemaalajatar, Horation morsian .... Aino Saari

1:nen näytös: Sali Horatio Miltonin huvilassa.
2:nen näytös: Valerian huoneessa, samana iltana.
3:mas näytös: Aamu, näyttämö sama kun ensimäisessäkin.
Tapahtuu jossakin Tynnenmeren itärannikolla etelässä.

Huom.! Säestyksestä tulee huolehtimaan pianisti Mrs. J. A. Perras ja viulunsoittaja Yrjö Lehtonen.

Kappale on voittamaton huvinäytelmä.

TANSSIA lopuksi aamuun saakka V. Kinnusen soitolla.

Pilettien hinnat: Numeroidut paikat 75c, muut 50 senttiä.

Saatavana etukäteen J. RAIVOLTA Sudburyssa ja OLGA KORPISELTA Copper Cliffissa.

Laki on kuollut - mutta tuomari on elävä

Kirj. Anatole France.

— Minä olen miettinyt oikeuden filosofiaa, sanoi herra Bergeret, ja olen huomannut, että koko yhteiskunnallinen oikeus nojautuu näihin kahteen perustotuuteen: varkaus on tuomittava, varkauden tulos on pyhä. Nämä ovat ne periaatteet, jotka takaavat yksilön turvallisuuden ja ylläpitävät järjestystä valtiossa. Ellei toista näistä suojelevista periaatteista tunnustettaisi, kukistuisi koko yhteiskunta. Ne laadittiin aikain alussa. Karhunnahkaan puettu päällikkö, aseinaan piikirves ja pronssimiekka, astui seuralaisineen kivimuurin ympäröimälle paikalle, jossa heimon lapset pidettiin suljettuina yhdessä vaimojen ja porolauman kanssa. He toivat muassaan naapurivaimojen nuoria tyttöjä ja poikia, ja kokosivat taivaasta pudonneita kiviä, jotka olivat kallisarvoisia, sillä niistä tehtiin miekkoja, jotka eivät koskaan taipuneet. Päällikkö nousi pienelle kummulle aitauksen keskelle ja sanoi:

«Nämä orjat ja tämä rauta, jotka olen ottanut heikoilta ja ylenkatsottavilta ihmisiltä, kuuluvat minulle. Jokaisen joka ojentaa kätensä niitä ottaakseen, lyön minä kuoliaaksi piikirveelläni.»

Sellainen on lakien alkuperä. Niiden henki on ikivanha ja raakalaismainen. Ja juuri sentähden, että oikeus on kaikkien vääryyksien vahvistus, kykenee se rauhottamaan koko maailman.

Tuomari voi olla hyvä, sillä eivät kaikki ihmiset ole pahoja; laki ei voi koskaan olla hyvä, sillä se on vanhempi kuin minkäänlainen hyvän käsite. Ne muutokset joita siihen aikojen kuluessa on tehty, eivät ole vaikuttaneet sen alkuperäiseen olemukseen. Lainlaatijat ovat tehneet sen hiuksenhienoksi, mutta jättäneet sen raakalaismaiseksi. Sen on kiittäminen juuri epäinhimillisyyttään siitä, että sitä pidetään arvossa ja että se tuntuu majesteetilliselta. Ihmisillä on taipumusta pahojen jumalien palvelemiseen ja mikä ei ole julmaa, ei tunnu heistä kunnioitettavalta. Ne, jotka ovat lain-alaisia, uskovat lakien oikeudenmukaisuuteen. Heillä on aivan samat siveellisyyskäsitteet kuin tuomareilla ja he uskovat samoinkuin tuomaritkin, että rangaistu teko on myös rangaistava. Usein olen poliisin tai rikostuomioistuimen edessä mielenliikutuksella havainnut, kuinka täydellisessä sopusoinnussa tuomarin ja rikollisen mielipiteet hyvästä ja pahasta ovat. Heillä on yhteiset ennakkoluulot ja yhteinen siveellisyys.

— Eikä toisin voikaan olla, sanoi Jean Marteau. — Köyhä raukka, joka näytelaudalta on varastanut makkaran tai kenkäparin ei sentähden varmaankaan ole tarkasti ja pelkäämättä tarkastellut oikeuden alkuperää ja syventynyt sen perusteihin. Ja ne, jotka meidän tavoin arkailematta tekevät huomion, että väkivaltaa ja oikeudettomuutta lakia säädettäessä pyhitetään — ne eivät rohkene varastaa edes vaivaista kuparikolikkoa.

Joka tapauksessa, sanoi herra Goubin, on olemassa oikeudenmukaisiakin lakeja.

— Luuletteko niin? kysyi Jean Marteau.

— Herra Goubin on oikeassa, vastasi herra Bergeret. — On olemassa oikeudenmukaisia lakeja. Mutta laki, joka on laadittu yhteiskuntaa tukemaan, ei voi tarkoituksensa mukaan olla oikeudenmukaisempi kuin tämä yhteiskunta. Niin kauan kuin yhteiskunta perustuu vääryyteen, on lakien tehtävänä oleva vääryyden puolustaminen ja tukeminen. Ja mitä oikeudettomampia ne ovat, sitä kunnioitettavammilta ne tuntuvat. Huomatkaa myös, että koska lait suurimmaksi osaksi ovat sangen vanhoja, niin ne eivät edusta täydelleen nykyään olemassaolevaa vääryyttä, vaan vanhaa vieläkin karkeampaa ja raaempaa vääryyttä. Ne ovat muistomerkkejä huonoilta vuosilta, ja niillä on kantoisuutta vielä parempinakin aikoina.

—Mutta niitä parannetaan, sanoi herra Goubin.

— Aivan oikein, niitä parannetaan, vastasi herra Bergeret. — Eduskunta ja hallitus työskentelevät niiden parantamiseksi kun ei niillä ole muuta tekemistä. Mutta niiden alkuperäinen ydin jää olemaan ja se on karkea. Totta puhuen, niin en ollenkaan pelkäisi huonoja lakeja, jos vaan hyvät tuomarit niitä sovelluttaisivat. Laki on taipumaton, sanotaan. Sitä en usko. Ei ole mitään kirjoitettua mikä ei taipuisi. Laki on kuollut. Tuomari on elävä — se on se suuri etu, mikä hänellä on lakiin verraten. Pahaksi onneksi käyttää hän tätä etuaan harvoin. Tavallisesti käyttäytyy hän vielä kylmemmin, vielä tunnottomammin, kuin lain kirjain hänet pakottaisi. Hän ei ole ihmisellinen, hänellä ei ole sääliväisyyttä. Luokkahenki karkottaa hänestä kaiken inhimillisen myötätunnon. Minä puhun tässä vain rehellisistä tuomareista.

— Ne muodostavat enemmistön, sanoi herra Goubin.

— Niin, ne muodostavat enemmistön, vastasi herra Bergeret, jos arvostelemme tavallisen rehellisyyden ja yleisen siveellisyyden mukaan. Mutta onko se kylliksi, että on vaan kunniallinen mies, voidaan erehtymättä ja toisen oikeutta loukkaamatta käyttää rankaisemisen pelottavaa valtaa? Hyvässä tuomarissa pitäisi yhdistyä filosofinen ajatustapa tuonnolliseen hyveeseen. Siinä vaaditaan paljo mieheltä, jonka pitäisi menestyä virkaurallaan ja kohota arvossa. Sen lisäksi tulee meidän muistaa että jos hän osoittaa korkeampia oikeuskäsitteitä kuin ne, jotka samaan aikaan vallitsevat hänen ympäristössään, niin tekee hän itsensä virkaveljensä vihaamaksi ja herättää yleistä suuttumusta. Sillä kaikkea muuta siveellisyyttä paitsi omaamme, kutsumme me siveettömyydeksi. Kaikkia niitä, jotka ovat tuoneet maailmaan ennen tuntematonta hyvyyttä, on kohdannut kunniallisten ihmisten ylenkatse. Ja juuri se on tullut erään tuomari Magnaudin osaksi. Minulla on täällä hänen arvostelujaan pieneen vihkoon koottuna ja Henry Leyret'n selityksellä varustettuna. Kun nämä arvostelut julaistiin, pudistelivat kaikki ankarat virkamieliset lainsäätäjät päitään. Ne todistavat mitä korkeinta ymmärrystä ja lämpimintä sydäntä. Ne ovat täynnä osanottoa, ne ovat ihmisellisiä ne ovat siveellisiä. Lainlaatijakunnassa oltiin sitä mieltä, että tuomari Magnaudilta puuttui lainopillista kykyä ja herra Melinin ystävät syyttivät häntä siitä, ettei hän tarpeeksi huolehtinut omistusoikeudesta. Ja totta on, että ne syyt, joihin tuomari Magnadin arvostelut perustuivat, olivat aivan omintakeiset. Sillä niissä kohtaamme joka rivillä vapaamielisen hengen ajatuksia ja lämpimän sydämen tunteita.

Herra Bergeret otti pöydältä pienen punaisen nidoksen, selaili sitä ja luki:

«Oikeamielisyys ja hienotunteisuus ovat kaksi hyvettä, joita on tavattoman paljo helpompi harjoittaa sen, jolta ei mitään puutu kuin sen jolta puuttuu kaikkea.»

*

«Ei saisi rangaista sitä mitä ei voi välttää.»

*

«Voidakseen oikeudenmukaisesti tuomita hätääkärsivän rikosta, pitää tuomarin hetkeksi unohtaa se hyvinvointi, jota hän nauttii ja koettaa niin paljon kuin mahdollista asettua siihen surkuteltavaan asemaan, että hän on kaikkien hylkäämä.»

*

«Kun tuomari tulkitsee lakia ei hänen pidä huolehtia ainoastaan siitä erikoistapauksesta, joka on asetettu hänen ratkaistavakseen, vaan hänen pitää myös ottaa huomioon ne hyvät tai huonot seuraukset, joita hänen tuomionsa voi aiheuttaa yleisten etujen alalla.»

*

«Työmies yksin luo uutta ja panee alttiiksi terveytensä ja henkensä työnantajan hyväksi; tämä ei voi panna alttiiksi muuta kuin pääomansa.»

*

Mitä olen lukenut, on otettu melkein umpimähkään, lisäsi herra Bergeret, ja löi samalla kirjan kiinni. — Kas siinä ennen kuulumattomia sanoja, jotka puhuvat jalosta sielusta!

Port Arthur, Fort William ja ympäristö

Vapauden uutistoimisto Port Arthurissa, 316 Bay St. Toimistossa myydään kirjallisuutta ja rihkamaa, välitetään Vapauden ja kaikkien puoluelehtien tilauksia, rahavälityksiä ja laivapilettejä.

Kommunistipuolueen englanninkielinen puhuja tov. Kavanagh on ollut paikkakunnallamme pitäen useita puhetilaisuuksia, joista viimeinen tilaisuus, joka pidettiin Arthurin osaston talolla, onnistui yli toiveiden. Englanninkielistä yleisöä oli kokoontunut huomattu määrä, jota vastoin muissa puhetilaisuuksissa oli vähempi yleisöä. Puhetilaisuudessa Fort Wlliamin osaston talolla sekä Williamin Labor haalilla tekivät paikalliset O. B. U:n englanninkieliset jäsenet useita kysymyksiä, jotka Kavanagh vastasi heitä tyydyttävällä tavalla. Kavanagh on yksi parhaimpia englanninkielisiä puolueemme puhujia ja selvällä esiintymisellään sai jokaisen ymmärtämään, sen huomasi niistä käsientaputuksista, joita puhuja sai osakseen puheensa aikana. On toivottavaa että englanninkielinen osasto sai tästä suuremman nyhjäyksen toimintansa vilkastuttamiseksi.

Suomalainen työläinen joutunut tapaturmaisen kuoleman uhriksi. Matti Riikkula, joka on ollut Griff nimisessä paikassa seksuunatyössä, löydettiin kuolleena keskiviikko-iltana kello 9 jälkeen illalla Raitin ratapihalta, molemmat jalat poikki ja muutoinkin ruhjoontuneena. Ruumis tuotiin Williamin puolelle haudattavaksi. Mainittu henkilö oli juopotellut muutamia päiviä ja mahdollisesti juoppopäissään joutunut siirtyvän työjunan alle.

3,000 dollaria tienasi kaupungin katuvaunukomppania Johny J. Jones sirkuksen aikana. Yli 5 tuhatta oli suurin määrä mitä yhden päivän osalle katuvaunu kuletti sirkukseen. Tästä voi saada jonkunlaisen yhteiskäsityksen mitä sirkus täällä teki ja kuinka paljon se vei rahaa ulos kaupungista. Ei ole ihme jos liikemiehet nyt kitisevät kun ihmiset eivät pysty laskujaan maksamaan.

Uutta 600,000 dollarin voimahuonetta huhutaan alettavan rakentamaan Bare Pointiin ja ilmoitetaan muutamia miehiä jo olevan työssäkin. Kuitenkaan ei ole mitään tietoa kuinka suurella voimalla työt pannaan käyntiin, tai mikä on loppu tuloksena. Yleensä on täällä otettu tavaksi että nostetaan suuria numeroita kaikista, ennenkuin asiassa on kovinkaan suurta alkua, juuri samalla tavalla kuin uuden linnan rakennusta on jo vuosi vähintäin ilmoitettu alettavan rakentamaan, mutta sen valmiimpaa vieläkään tulematta.

Näyttämötaidetta innostutetaan. Paikallinen maanviljelysklupi on ilmoittanut, että tulevissa maanviljelysnäyttelyissä tänä syksynä tulee olemaan tilaisuus paikallisille näyttelemiseen innostuneilla esittää taitoaan. Kappaleen pitää olla 15—20 minuutin pitkä ja parhaille näyttelijöille tai ryhmille jaetaan 300.00 dollarin palkinto, joka pitäisi olla kiihotuksena enempi kilpailuun osaaottamaan.

Vapauden kirjakauppaan on saapunut Valeniuksen "Suomalais-englantilaisia sanakirjoja" joku määrä, joita ovat useammat kyselleet, samoin "Murrosajan lauluja" ja "Suomalaiset lännen kultalassa" on vielä joku määrä jälellä. Hakekaa siis ennenkuin loppuvat.

Oskar Kyrö, sinulle on rekisteerattu kirje Vapauden kirjakaupassa Port Arthurissa. Lähetä osoitteesi, että voidaan lähettää.

Mies hukkunut, ruumis löydetty Williamin ja Arthurin väliltä Mc-Intyre joesta. Toissa sunnuntaina kello 3 aikana huomasi kolme miestä, jotka katselivat sillalta jokeen, ruumiin siellä ja ilmoittivat siitä heti poliisiasemalle Arthuriin josta tultiin ottamaan ruumis ylös. Taskusta löydettiin passi, josta nähtiin, että mies on ruotsalainen, tullut tähän maahan heinäkuussa sekä nimi oli passissa Lars Edward Rasmusson, ammatiltaan kirjanpitäjä. Jälkeen päin päästiin selville että mainittu henkilö oli koittanut saada työtä täältä Arthurista työnvälitystoimistosta mutta ilman tulosta. Rahaa häneltä löytyi taskussa muutama sentti. On luultavaa että työttömyys on johtanut miehen edellä mainitunlaiseen tekoon.

Itsemurhia tapahtuu joka päivä ja sittenkään ei tahdota omistaa porvarillisissa piireissä, että työttömyys tai mitkään siitä johtuvat syyt olisivat tekijänä itsemurhien lukuun, vaan niin kuin viime talvena uskoteltiin sen suomalaisen hirttämisen jälkeen, että punaisten agitatsioni ja tutkiminen oli itsemurhan syy, vaikka oli hyvin selvää että syyt johtuvat työläisten nykyisestä kurjasta asemasta, sillä työmarkkinoita on vähän ja työn tarjonta suuri, joten ainoastaan murto-osa voi saada työtä.

Kaksi ilmailijaa kuollut Arthurin piirissä. Ilmailijat, jotka ovat olleet täällä tämän kesän aikana ja joiden tarkoituksena ilmoitettiin olevan metsäpalojen silmälläpito ja yleensä metsien tarkastus, joutuivat onnettomuuteen. Onnettomuuteen joutunut ilmalaiva lähti etsimään toista kadonnutta ilmalaivaa mutta Savannen kohdalla ollessaan kohtasi onnettomuus ja syöksyi laiva maahan seurauksella, että kaksi kuoli ja yksi joutui katkennein säärin sairaalaan. Onnettomuus oli ensimäinen Arthurin piirissä.

Vanha laituri paloi. Port Arthurin vanhimpia laituria no. 5 paloi poroksi maanantaina jälkeen puolen päivän ja vielä illalla nousi savu laiturin raunioista. Laituri ja siihen kuuluva suoja ei ole ollut nykyään enään käytännössä muuta kuin varastohuoneena, kuuluen C. N. R. tielle.

Taasen huhuja uuden vankilan rakennuksesta jotta luultavasti ovat kuitenkin samanlaisia kuin ennenkin, sillä onhan jo niin monasti puhuttu siitä, sen valmiimpaa tulematta ja nyt jo tiedetään että sen pitäisi olla valmiina kesäk. 1 päivään 1925, ja että rakennustarjouksia otetaan vastaan ensikuun 3 päivään saakka. Olisi kyllä hyvä että jotain töitä alkaisi kaupungissakin talven aikana sillä metsäänkään ei kaikki voi mennä ja kaupungissakaan ei ole sanottavasti töitä koskaan talvisin, kun ei ole mitään erityistä rakennuksiakaan rakennuksella.

Port Arthurin alueen viimeiset juhlat tullaan pitämään tänä vuonne Nolalun osaston talolla 30—31 päivänä tätä kuuta, ohjelma ja kaikki on mukaansa tempaavaa. Lauantaina on ensin kappale "Äkäpussin kesyttäjä" ja sitten tanssia aamuun asti, päivällä kentällä on ohjelma valikoitua ja hyvää, sekä sitten illalla taasen haalilla, jonne on valmistettu viimeinen tilaisuus, nauttia juhlista, kauniin kappaleen y.m. ohjelman kanssa. Kenenkään ei pidä unohtaa näitä juhlia sillä ne ovat viimeiset alueen yhteiset juhlat.

Kolmatta sataa Elk-seuran jäsentä oli täällä tällä viikolla. Tulivat tänne laivalla Duluthista ja taas menivät takaisin. Ainoastaan kävivät huvimatkalla täällä. Hyvin näkyi täällä heihin Arthurin ilma vaikuttavankin, koska jotkut päästivät aina ilmoille epämukavia huutoja.

«Kapakkalaulajatar» on sen kappaleen nimi, joka tullaan esittämään Työnpäivänä osaston näyttämöllä ja jota jo ennenkin on ilmoitettu, mutta joka silloin oli pakko jättää näyttämättä kun muutamat henkilöt sairastuivat ja osa poistui kaupungista. Kappale on mitä parhaita yhteiskunnallisia kappaleita mitä on näytelty, muutoin turha selostaa sitä sen enempää, sillä jokainen joka on Työmiestä lukenut on nähnyt ne arvostelut, ja kiitoslauselmat mitä kappaleesta on annettu Amerikan puolella, sillä samaa kappaletta on näytelty siellä jo muutamissa paikoissa juhlakappaleena. Jokainen vain silloin osaston talolle ja täsmälleen kello 8.30. Pilettiä saa etukäteen ostaa Tarmo osuusruokalasta ja Vapauden kirjakaupasta sekä niistä paikoista, joissa ennenkin on ollut pilettiä myytävänä. — J.

Fort Williamin uutisia

Laivan kannella esitetään siis Pirtillä ensi lauantaina ja vielä se kunnia, että ei vielä missään toisessa paikassa Canadassa ole sitä esitetty. Nyt se pamahtaa. Jo vuosia on hankittu sitä näyttämölle, mutta ei ole onnistuttu saamaan sitä läpi. Mutta nyt se menee, satoi tai paistoi. Ja jos ei merkit petä, menee se kaikella kunnialla. Olisi hyvä jos yleisö ostaisi piletit etukäteen, että ei tulisi aivan kauheata tungosta ovella. Sillä varma on, että silloin on Williamiin kansainvaellus. Näyttämö varustuksiin on uhrattu siksi paljon, että yleisö tulee olemaan varmasti tyytyväinen. Näemme kokonaisen laivan näyttämöllä. Ja entäs ne merimiesten komeat laulut, joita kappaleessa on lukemattomia. Mutta sittenpähän nähdään. Tervetuloa vaan. Kappale alkaa täsmälleen kello 9 illalla. Ottakaa vielä huomioon, että ei milloinkaan ole Williamissa esitetty näin suuritöistä kappaletta. Tervetuloa!

Katsokaa ilmoitusta tästä numerosta.

Kaikella kunnioituksella — Puosu.

Timminsin uutisia

Vainottujen toverien puolesta. Toverit! Voimmeko me rauhallisina katsella sitä vainoa ja väkivaltaa, jota Suomen porvaristo harjoittaa luokkatovereitamme ja veljiämme kohtaan? Suomen porvarillinen "oikeusvaltio" on näyttänyt maailmalle jo kuuden vuoden ajan, mitä on porvarillinen oikeus — **työväen luokkaa** kohtaan. Noin vuosi sitten lakkautettiin kaikki Sosialistisen Työväenpuolueen lehdet, jotka eivät ole sen jälkeen saaneet ilmestyä. Kuritushuone rangaistuksiin tuomittiin lähes 200 puolueen jäsentä ja takavarikoitiin kaikki puolueen omaisuus. — Tämä kaikki ei ole vielä riittänyt valkoisen Suomen kostonhimoiselle porvaristolle, vaan on se kaiken lisäksi ryhtynyt julmasti vainoamaan Suomen työläisten taloudellistakin liikettä, kieltämällä järjestöiltä toiminta-oikeuksia ja sulkien etevimpiä toimitsijoita tyrmiin. Kaikki nämä toimenpiteet tapahtuvat vielä sitäpaitsi vastoin Suomen porvariston **omia laatimia perustuslakeja!!!** — — Voimmeko me, tässä maassa olevat suomalaiset työläiset rauhallisina sallia kaikkea tätä? — Eikö meidän jokaisen velvollisuus ole nousta, osaltamme ja vointimme mukaan, vastustamaan Suomen valkohallituksen hirmutoimenpiteitä? — Nousta yhtenä miehenä, kaikista puolue- ja ryhmärajoista huolimatta, koskapa kerran kaikki kuulumme vääryyttä kärsivien työläisten luokkaan.

Lausukaamme, kärsivien tovereittemme puolesta, ettemme koskaan tule tunnustamaan oikeudellisuuden varjoakaan Suomen luokkatietoisia työläisiä kohdanneille tuomioille! — Päinvastoin vaadimme niitä, raakoina, typerinä kostotoimenpiteinä, hetipaikalla peruutettavaksi, niin omaisuuksiin kun henkilöihinkin nähden.

Kaikki luokkataisteluvangit Suomen vankiloista vapauteen!

Työväen sanomalehdistö, kaikkine omaisuuksineen, luovutettava järjestöille takaisin!

Nämä olkoon tämän hetken tunnussanamme, Suomen työväenluokan puolesta.

Jokainen tämän ympäristön työläinen Timminsin suomalaiselle haalille vastalausekokoukseen 31 päivä elokuuta kello 7.30 illalla.

Lähemmin ilmoituksessa.

Luokkatoveruudella

Vastalausekomitea.

Eri paikkakunnilta

ROSEGROVE, ONT.

Huolimatonta komentoa osoittaa Timminsissa oleva New Baking Co. Pari viikkoa takaperin tilasi pari kulkuripoikaa kaksi tynnöriä leipää mainitusta liikkeestä, mennessään vähän noin niinkuin kesästä nauttimaan. Mutta kun leipätynnörit saapuivat tilaajille, huomattiin leipäin suurimmaksi osaksi olevan melkein käyttökelvottomia. Leivät oli pakattu tynnöreihin niin huonosti, että ne perille saapuessa olivat aivan särkyneitä ja tynnyrien sisällä kaikenlaista törkyä, kuten hiiriä, hiiren poikia y.m. joten suurin osa leivistä oli heitettävä menemään ihan käyttökelvottomana.

Siihen sitä raukesi poikain toivo hyvästä kuivasta leivästä, jota piti syötämän kalain kanssa. Sietäisipä mainitun leipomon panna vähän suurempaa huolta siihen mitä tilaajilleen lähettävät, jos kerran aikovat yleisöä palvella. Sitä ainakin toivoo — Syrjästäkatsoja.

Suomesta

KARHUJEN TUHOTYÖT SALMISSSA

Karhut repivät Salmin pitäjän Rajaselän kylässä 5 lehmää kuoliaaksi ja raatelivat pahasti 2 lehmää. Yhtään petoa ei tähän mennessä ole saatu vielä ammutuksi, mutta jotkut paikkakuntalaiset ovat nähneet niitä aina kolmekin kappaletta yhdessä joukossa ja ovat tähän mennessä löytäneet kokonaista 12 karhun pesäpaikkaa. Salmin nimismies kääntyi Salmin rajavartioston komentajan jääkärimaijuri Kääriäisen puoleen, pyytäen, että rajavartiosto komentaisi osaston karhuja hävittämään.

Kaleva Suomalainen Apteeki

Kaikki meidän suomalaiset kotilääkkeemme ovat valmistettu Suomen yliopistossa käytännössä olevain oppikirjain mukaan, sekä K. G. K. Nyman'in erikoiskatsannon alaisina. Me käytämme ainoastaan parhaita rohtoja valmistukseemme.

KUMMITAVAROITA
- Kuumavesipussia, hinta $1.25, $2.60, $3.00, $4.00 ja $5.00.
- Kuumavesipussin letkuja, hinta $1.00
- Ruiskuja naisille, hinta $3.50
- Ruiskuja miehille, hinta $1.00
- Ruiskuja lapsille, hinta .35
- Korvaruiskuja, hinta .... .35
- Nenäruiskuja, hinta .... .35
- Varmuusesineitä naisille, hinta $3.50
- Varmuusesineitä miehille, hinta .... $3.00 tus.
- Kääreitä, plaastaria y.m.
- Haavapumpulia 25c, 40c, 75c, $1.50.
- Haavakääreitä 1' 20c, 2' 25c
- Exsemasalvaa, hinta .... .75
- Hoffmannin tippoja, sydänaluskipuun .50 ja $1.00

- Selkäplaastaria .... .35
- Rintaplaastaria .... .50
- Munuaisplaastaria .... .50
- Eetteritärpättiä, yskään ja hengenahdistukseen .... .50
- Halvausvettä, hinta .... .50
- Hiusöljyä, hinta .... .50
- Hammastippoja, hinta .... .25
- Hammaskittiä, hinta .... .10
- Hammasharjoja, hinta 25c, 40c, 50c ja 75c.
- Hemoroidesalvaa, hinta .75
- Hajupihkaa, hinta 25c unssi
- Intinlinjamenttia, hinta .... .50
- Snellmannin koliikkitippoja .50
- Kamferttiviinaa, hinta ... .50
- Kamferttiöljyä, hinta .... .50
- Emätippoja, koliikiin ja sydänaluskipuun, hinta .... .50
- Hammaspulveria, .25 ja 50c.

- Ihosalvaa, hinta .... .25
- Kamferttia, kuivaa 25c unssi
- Kamferttilinjamenttia .... .50
- Kummiplaastaria .... .25
- Kolmenlaisia tippoja .... .50
- Luulinjamenttia .... .50
- Mikstura Simpleks .... .50
- Nervin tippoja .... .50
- Parranajosaipuoita .... .50
- Päänkivistyspulveria .... .50
- Pikiöljyä .... .50
- Puunöljyä .... .50
- Puhdasta Norjan kalamaksaöljyä, hinta 50c ja $1.00
- Prinssintippoja .... .50
- Preserveeraavia tippoja .. .50
- Riigabalsamia .... .50
- Silmävettä .... .60
- Silmäsalvaa .... .50
- Suu- ja hammasvettä .... .50

Tilatkaa meiltä lääkeluettelo. Meillä on saatavana kaikkia Suomen, Canadan ja Amerikan lääkkeitä, kummitavaroita, maskeerausmaaleja y.m. Me maksamme postirahan kaikista $5.00 tai sitä isommista tilauksista. — Erikoislääkeluettelot asiamiehille.

KALEVA APTEEKI

168 So. Algoma St. — Port Arthur, Ont.

W. A. CARLEY, Omistaja ja apteekkari.

K. G. K. NYMAN, Suomessa ja Canadassa tutkinnon suorittanut apteekkari.

Soo, Ont., Ilmoituksia

SAULT STE MARIEN SUOMALAISET OSTAKAA LEIPÄNNE

ANGILAN LEIPURILIIKKEESTA

27 ALBERT ST. EAST. — PHONE 1230—J.

Tilaukset toimitetaan nopeaan. — Kirjeosote (FINNISH BAKERY

SUOMALAINEN KAUPPA

Kengille ja vaatetukselle. Suosittelee kannatusta heimolaisiltaan. Kauppa sijaitsee:

W. N. JANAKKA

371 Albert St. W. — Soo, Ontario.

FILMIÄ KEHITETÄÄN JA VALMISTETAAN

NUTSONS DRUG STORE

Gore ja Albert Street. — Sault Ste. Marie, Ont.

— Valokuvauskoneita ja filmejä myytävänä. —

Leipää

ja leivoksia tarjoamme summissa ja vähittäin kovaa leipää ja korppuja lähetetään pyydettäessä.

STEELTON BAKERY

Puhelin 739 J.

Matti Ketola.

304 Wellington St. W. Soo, Ont.

ERIKOINEN HUOMIO ANNETAAN SUOMALAISILLE

Dr. A. B. WEST

Selkärankatohtori

Tarkastetaan X-sähkösädekoneella.

217 Gloucester St. Soo, Ont.

— Phone 1306 —

Kymmenen vuoden kokemus suomalaisten keskuudessa.

Gore St. Apteekki

Lääkkeitä, toilettitarpeita, sikaareja ja sigaretteja.

Lääkäri palveluksessa.

Me valmistamme je kehitämme filmejä 24 tunnin sisällä.

Suomalainen kauppa-apulainen.

H. S. Boehmer

Kemisti ja Apteekkari.

SAULT STE MARIE, ONTARIO

SAULT STE MARIEN

Suomalainen Osuuskauppa

välittää kaikenlaista ensiluokan ruokatavaraa sekä kaikenlaista eläinten rehua. Linjalla olijat tehkää ostoksenne osuuskaupasta.

369 Wellinghton St., West. Ont., Can. — Telefooni 1810 F.

Sam Matsonin SAUNA

Avoinna joka arkipäivä.

305 Albert St., W.

SAULT STE MARIE, ONTARIO

BARNES DRUG CO.

Suomalainen Ulkolähetys apteekki

Canadan Soossa

Ainoa Soossa oleva apteekki, joka ilmottaa Vapaudessa.

McFadden & McMillan

Asianajajat, lakimiehet, notariot y. m.

Konttori:

SAULT STE. MARIE, ONT.

Uriah McFadden, K. C.

E. V. McMillan.

SUOMI CAFE

332 Albert St. W. Soo, Ontario.

JOHN MERILÄ ja ARTHUR LEHTI.

Charlie Häyrinen

AUTONAJURILIIKE

Phone 1157

354 Albert St. W. Soo, Ont.

PARHAAT PEHMEÄT JUOMAT saatte meiltä

Finnish Bottling Works

V. Lähde, 326 Bloor St. W.

Puhelin 1123 W Soo, Ont.

J. A. MacInnes, B.A. W.H.C. Bren

MacINNES & BRIEN

Lakimiehet, Asianajajat, Notoriot.

363 Queen Str., Sault Ste. Marie, Ontario.

Konttori vastapäätä Sault Streettiä.

Rahaa lainataan halvimmalla korolla.

ILMOITTAKAA VAPAUDESSA!

Suomen työväenliikkeen alkuajoilta

Suomen työväenliikkeen veteraani tr. N. R. af Ursin on äsken pitämässään puheessaan selostanut Suomen työväenliikkeen alkuvaiheita ja historiallista taustaa seuraavasti:

August Bebel lausui kerran eräässä puheessaan akateemiselle nuorisolle, että huolenpito toimeentulosta on hyvä asia; kaunis ihanne on myös hyödyttää isänmaatansa, s. o. kansaansa; mutta kaikkein kauniin ihanne on hyödyttää koko ihmiskuntaa. Sosialismi ei milloinkaan ole paheksunut, että jokainen pitää huolta toimeentulostaan, kun se vaan tapahtuu sosialististen aatteiden mukaisesti. Ja sosialismi panee korkeimmaksi ihanteeksi huolenpidon koko ihmiskunnan veljestyttämisestä. Näistä asioista ei kiistellä. Mutta sosialismin isänmaallisuudesta on monelta taholta lausuttu epäilyksiä. Ottakaamme sentakia tämä asia hieman tarkastuksen alaiseksi.

En aio puhua sosialistien isänmaallisuudesta yleensä, vaan ainoastaan Suomen sosialistien isänmaallisuudesta. Enkä edes siitäkään yleensä, vaan ainoastaan mikäli sosialismi on myötävaikuttanut Suomen itsenäistyttämiseksi.

Ammoisista ajoista saakka on Suomi ollut riitakapulana Ruotsin ja Venäjän välillä. Aleksanteri Newskin aikana oli se lähellä joutua Venäjän haltuun mutta Torgils Knuutinpoika perusti Viipurin linnan ja pelasti Suomen Ruotsille ja ruotsalaiselle korkeammalle kulttuurille ja yhteiskuntajärjestelmälle. Mutta vähitellen heräsi suomalaisissa jotka niin monessa suhteessa esim., rodun ja kielen puolesta enimmäkseen erosivat ruotsalaisista, itsenäisyyden tunteita, jotka m. m. ilmenivät keisarinna Elisabethin, Pietari suuren tyttären aikoina ja Anjalan salaliitossa. Tunnettua on, että keisari Aleksanteri I «korotti», kuten tuo juhlallinen vakuutus kuuluu, Suomen kansan «kansakuntien arvoon», poliittisista syistä — tuo kulunut laulu hallitsijan jalomielisyydestä jääköön lapsille ja imartelijoille. Suuriarvoinen oli myös samoista ja taloudellisista syistä hänen suostumuksensa Viipurin läänin yhdistämiseen muuhun Suomeen, johon suuresti vaikutti, kuten tunnettua, eräs suomalainen mies, tuo kevytmielinen ja huikenteleva Kustaa M. Armfelt — epäilemättä tämän miehen ainoa syvävainen teko poliittisella alalla. Yhtä tunnettua on, että Aleksanterin seuraaja Nikolai I aikoi hävittää tuon jotenkin supistuneen itsenäisyytemme tahi ainakin supistaa sen melkoisesti, mutta se jäi pääasiassa, kertomuksen mukaan, paikoilleen ministerivaltiosihteeri Behbinderin rohkean esiintymisen kautta: «Tout ou rien», Kaikki tai ei mitään olisi hän hallitsijalle lausunut. Ankarampi isku Suomen itsenäisyyttä vastaan tehtiin v. 1891 kreivi Heidenin «Ohjesäännöllä Suomen läänien hallitsemiseksi.» Kaikki itsevaltaiset vallanpitäjät pelkäävät etupäässä valveutumatta työväestöä, koska tässä luokassa piilee tarmoa ja voimaa uusien olojen luomiseksi. Ja Suomen työväki oli jo silloin jossain määrin liikkeellä. Sentakia pelkäsi Heidenkin tätä valveutuvaa työväkeä, kun se aikoi samana vuonna kokoontua ensimäiseen yleiseen kokoukseen ja hän kielsi sen sentakia vallan lapsellisilla syillä: se oli muka «tarpeeton, sopimaton ja sen lisäksi voi se antaa aihetta epäjärjestyksiin.» Kuropatkinin kuuluisa asevelvollisuuslaki esitettiin v. 1898 ja helmik. manifesti, joka tarkoitti kerrassaan tuhota Suomen itsenäisyyden seuraavana vuonna. Miten työväki suhtautuu tähän surman iskuun kuvaa eräs kertomus sangen sattuvasti, jonka ruotsalainen Palme tunnetussa kirjassaan esittää. «Suureen adressiin, jonka piti olla vastakohtana manifestille tahtoi myös eräs vanha ruukin työläinen, joka ei osannut kirjottaa, ainakin piirtää puumerkkinsä. Kun ei tähän suostua, lausui ukko kyyneleet silmissä: «Kyllä on tosiaan kova rangaistus siitä, mitä nuoruudessaan on laiminlyönyt, ettei saa olla mukana koko kansan kanssa.» Hänen isäntänsä opetti häntä silloin kirjoittamaan ja tunnin kuluttua kirjoitti vanhus vapisevin käsin nimensä adressiin. Ja helmikuun manifestiin vastasi Suomen työväki heinäkuussa samana vuonna suunnattoman suurella urotyöllä: se perusti oman työväenpuolueen ja lausui peittelemättä julki, että «perusedellytyksensä Suomen työväentaloudelliselle ja yhteiskunnalliselle vapauttamiselle on Suomen kansallinen itsenäisyyden säilyttäminen ja suojeleminen.» Ainoastaan poliittisesti ymmärtämätön henkilö katsoo tätä rohkeata tekoa sattumaksi, mutta ymmärtäväinen ihminen voi suoraan väittää, että tämä oli tulevan itsenäisyytemme peruskivi, sillä se oli pohjana itsetietoiselle kansanainekselle, jota kaikki väärän vallan pitäjät pakkokeinoistaan huolimatta aina pelkäävät. Seurasi sitten taantumuksen huippukohta. Bobrikoffin diktatuuri 1903 ja melkein heti vastasi Suomen työväki Forssan kokouksella, jossa se poliisin valyonnasta huolimatta uskalsi antaa itsellensä nimen: sosialidemokraattinen puolue. Tämäkään kokous ei ollut mikään sattumus, se oli Suomen työväen suora vastaus häikäilemättömälle tirannille ja Yrjö Mäkelinin miehukkaassa äänioikeusesityksessä värähtelee selvästi huolestuneen isänmaanystävän ääni kansansa tulevaisuudessa. Mäkelin, kuten hänen ehdotuksensa puoluekokouksessakin, pani kyllä «historian tuomion siitä heikkoudesta, jota Suomen kansa on osoittanut taistelussaan olemassaolonsa puolesta», niitten syyksi, jotka varsinkin äänioikeusasiassa heikonsivat kansamme vastustuskykyä, vaikka sekä venäläiset vastustajamme että J. R. Danielsonkin väittivät, ettei vanha säätylaitos edustanut Suomen kansaa ja E. G. Palmen vähää myöhemmin ankarasti tuomitsi vanhoillisten vastustuksen.

Puhkesi sitten 1905 Venäjän ensimäinen vallankumous ja se on Suomen työväen ikuiseksi ansioksi luettava, että se, Suomen työväki enismäisenä pani vallankumouksen alkuun Suomessa ja siten antoi muillekin rohkeutta tulla mukaan. Ja kun Stolypinin taantumus kasvoi, pysyi työväki aina rohkeana. «Työmiehessä» 19.12. 08 kirjotin minä, että «senaatin varapuheenjohtajasta asti mökkiläiseen saakka tulee meidän jyrkästi vastustaa kaikkia toimenpiteitä, jotka eivät ole sopusoinnussa meidän oikeuksiemme kanssa. Pelko ei auta mihinkään» ja minä viittasin Wibeliukseen Runebergin runossa ja Edefeldin laulussa... Toiseksi ei kukaan kansan mies tai nainen, ei yksikään puolue saa «virkaryssän» avulla hakea etuja toisen kustannuksella. Ken niin tekee, pettää kansansa, puolueensa ja itsensä. Mutta ennen kaikkea vahvistamme riviämme tiivistämällä» ja minä lopetin seuraavin sanoin: «Kansan todellinen voima ja kestävyys ei riipu aseitten lukumäärästä, vaan siitä määrästä itsetietoisuutta, mikä sen rinnassa asuu. Ja itsetietoisuutta kansan syviin riviin saadaan nykyään ainoastaan — sosialismin kautta.

Pää pystyyn vaan!
Sä olet mies, et halpa mato maan,
Mi kohtaakin, ei saa se sua sortaa,
Ei saa se sortaa, eikä maahan
murtaa.
Pää pystyyn vaan!»

Tämä kirjotus tulkitsi aivan varmaan Suomen työväen tunteita siihen aikaan ja — kummallista kyllä — se tuotti vieläpä kiitokset puhelimessa vanhalta vastustajaltani Jonas Castrenilta?

Ja kun 1910 vuoden onneton «yhdenvertaisuuslaki» säädettiin, olivat eduskunnassa työväestön edustajien vastalauseet tätä lakia vastaan paljoa jyrkemmät kuin muitten ja se pani vielä lisäksi suurenmoisia vastalausekokouksia ympäri maan huolimatta siitä, että tämä laki muka oli Venäjän silloisen kansan edustuksen laatima ja huolimatta siitä, että työväestön, suomalaiset vastustajat siihen aikaan mitä kovimmin työväkeä ahdistivat. Ja kyllä sittenkin taantumukselliset venäläiset osasivat pelätä varsinkin työväkeä, koska m. m. tsaarivallan kätyri Stohl, julkeni repiä puhujalavalta alas arvoisan puoluetoverimme Hjalmar Brantingin, jonka kehotuksesta olin pyytänyt puhumaan eräässä työväen ulkojuhlassa.

Ja kun Venäjän toinen vallankumous oli pyyhkäissyt pois koko tsaarivallan kätyreineen, oli sekin suuri isänmaallinen teko, kun työväen edustajat kävivät Pietarissa valmistamassa tietä Suomen täydelliselle itsenäisyydelle. Ja vielä enemmän! Kun suuri joukko Suomen kansalaisia aivan anakronistiselle, s. o. peräti vanhoilliselle kannalle asettui ja tahtoi hankkia meille ulkomaalaisen kuninkaankin (ainoa kotimainen kuningas oli Kaarle Knuutinpoika Bonde), niin oli työväestö jyrkästi tätä toimenpidettä vastaan, koska, kuten myöhemmät tapaukset selvästi osottivat, tämä olisi ollut samaa kuin aivan äkkiä kääntää inhimillisen edistyksen pyörä taaksepäin. Ja kunniaksi Suomen työväestölle, on sekin, että se päättäväisesti asettui valitsemaan nykyisen tasapuolisen valtionpään tähän toimeen sillä muuten olisi voinut syntyä arvaamattomia selkkauksia, ioiden seurauksia ei kukaan voisi nytkään selvästi arvioida.

Mutta ehkä suurimman isänmaallisen työn ovat työväestö ja sen ystävät tehneet siinä, että ovat 50 pros. Suomen kansasta herättäneet eloon yhteiskunnallista harrastusta ja monipuolista sivistystä varten ja siten tehneet Suomen koko kansan yhä itsetietoisemmaksi ja vastustuskykyisemmäksi ulkomaailmaa vastaan ja tällä tavalla todellisesti koroittaneet sitä kansakuntien arvoon.

Suomen sosialistisen työväestön isänmaallisuus on otsiaan ollut kaiken kiitoksen yläpuolella!

Ja Suomen historian haltijatar tulee tulevaisuuden aikataululle kirjoittamaan kullanhohteisilla kirjaimilla: «Kiitos sulle, Suomen työväestö, kun pelastit ja tuit Suomen kansan itsenäisyyden.»

Elämän laki

(Jatkoa 2:lta sivulta)

pieniä kyhäyksiään. Olli oli kuitenkin vapauttanut hänet tästä harhaluulosta palauttamalla takaisin jok'ikisen pätkän, jonka hän oli kirjottanut. Antaessaan takaisin hänelle kirjotuksia, ei hän lausunut mitään muuta kuin, että «ei sovi.» Se viilsi Antin sydäntä ja hän toivoi hartaasti aikaa, jolloin saisi tavalla tai toisella kostaa hänelle. «Nyt hän viruu tuossa lantaläjällä aivan kun minäkin, ei yhtään parempana», ajatteli Antti poistuessaan tallista ulos.

Leirillä oli kahdeksan tuhatta miestä ja seitsemänsataa naista vankina. Vankien vartijoina toimivat, hurjan näköiset miehet, sanoivat vankeja sotavangeiksi, punikeiksi, isänmaan roistoiksi, roisvoiksi, pettureiksi, roistoiksi, perkeleiksi ja milloin miksikin. Heidän silmänsä pälyivät häijysti ja heidän vyöllään riippui suuri revolveri ja kädessä välkkyi pitkä rautainen keppi. Se kimalteli kirkkaasti auringon paisteessa ja lävähti silloin tällöin vangin selkään.

Kirkkaasti kimalteleva keppi kädessä käveli Olli pitkin kenttää ja läjäytti tämän tästä kepillään vankeja.

Samanlaisia vartijoiden apulaisia oli sangen monta. Tuntomerkkinä heillä oli rautainen keppi kädessä ja kirjava nauha käsivarressa. Antti tunsi heistä monta, jotka ennen kapinaa olivat olleet työväenjärjestöjen luottamusmiehiä.

Jalmari Viheriälaakso oli myöskin yksi tällainen apulainen. Hänen tehtävänään oli valvoa, etteivät vangit päässeet sieppaamaan leivänpalaa varastohuoneesta. Sen tehtävän täytti hän sangen hyvin. Jos kuka uskalsi kurottaa kätensä varastohuoneen lattialle ottamaan leivänmuruja, paukahti Jalmari Viheriälaakson notkea, rautainen keppi ottajan käsivarteen ja teki siihen suuren mustelman. Itse kantoi hän selkärepussaan leipää markkinapaikalle ja kiskoi siitä korkeita hintoja. Kun vangit olivat saaneet astiallisen perunajauhovelliä, johon joskus oli eksynyt muutama kalliokalan palanen ja syötyään sen, siirtyivät he hiljalleen markkinapaikalle, jossa Jalmari Viheriälaakso myi suupalan kokoisia leivänpaloja korkeasta hinnasta. Kenellä ei ollut rahaa, sai leivänpalasta antaa kellonsa, tai jotain muuta rahanarvoista tavaraa. Jalmarille kelpasi kengät, vaatteet, vihkimäsormukset ja yleensä kaikenlainen tavara, jolla oli jotakin arvoa. Tavarat kätki hän johonkin loukkoon.

Eräänä päivänä, kulkiessaan Olli Vaaramäen kanssa kentällä, kohtasi hän vanhahkon naisen, jolla oli pieni lapsi sylissään. Lapsi itki ja pyysi leipää. Äiti koetti lohduttaa lastaan parhaansa mukan. Yrittipä antaa sille rintaakin, mutta nälän kuihduttamista rinnoista ei tullut ravintoa lapselle. Silloin pyysi hän Jalmari Viheriälaaksolta leipää, jota tämä antoikin, mutta maksuksi vaati äidiltä äidin kädessä säilyneen vihkimäsormuksen. «Ei mitään tunteita», sanoi hän Ollille, johon Olli puolestaan nyökkäsi hyväksymisensä.

VIII

Julius Kallio istui aina yksinään kentän itäisen ja eteläisen piikkilanka-aidan kulmauksessa. Läheisen aidan toisella puolella oleva koivikko varjosi häntä auringonpaisteelta. Koivujen välitse välkehti kimalteleva meren pinta ja sen takana siinti vihanta saari. Lahdella souteli kalastajia kokemassa verkkojaan. Vihannan saaren rannalta kuului heleää tytön laulua. Se solisi ihanasti, kuin vuoripuro koskemattoman erämaan synkimmässä sydämessä. Julius istuu ja katselee välkkyvälle lahdelle ja viheriäiseen saareen. Hän näyttää harmaalta ja kumaraiselta. Lähestyessään Julius Kalliota tunsi Antti Kalke sääliä häntä kohtaan.

«Tässä sinä vaan istut ja muistelet varmaankin kotikyläsi kiemurtelevaa järveä, vihreitä niittyjä, tuuheita saaria ja kalastajia, jotka punertavan iltaruskon kultaamalla järvellä kokevat pyydyksiään», sanoi Antti hänelle matalalla äänellä, laskeutuessaan hänen viereensä hiekalle.

«Oletko saanut kirjettä kotoasi», kysyi hän hetkisen vaitiolon jälkeen Juliukselta, johon tämä vastasi kieltävästi.

He puhelivat yhtä ja toista. Julius sanoi odottavansa ruokapakettia kotoansa. Äkkiä katsahti Antti hänen silmiinsä.

«Herra Jumala», oli häneltä vähällä päästä äänekäs huudahdus. Häntä kauhistutti Juliuksen kasvot. Ne olivat keltaiset ja likaiset. Suu oli levinnyt puolta suuremmaksi, siniset silmät peittyivät pörröisen tukan alle, ohimoilla oli sinisiä suonia, jotka näyttivät päättyvän jonkin luisen leuan alle. Pitkät sormet, kuin kanan varpaat, sukeltautuivat joskus pörröiseen tukkaan ja toivat sieltä suuria täitä. Vaatteet olivat pölyiset ja kurttuiset. «Mitenkähän sinun laitasi oikein lienee», ajatteli Antti. Hänestä näytti, että Julius rupeaa aivan kohta hengittämään harvakseen, painautuu hiekalle pitkäkseen ja kohmettuu siihen auringonlaskun jälkeen ja kannetaan huomenna pitkään hautaan.

Aivan kuin Julius olisi arvannut Antin ajatukset, rupesi hän selittämään, ettei hän ainakaan pian kuole. Hänhän on nuori ja nuorethan kestävät aina enemmän kuin vanhemmat. Eilenkin koottiin kentältä ainoastaan seitsemän nuoren miehen ruumista ja neljäkymmentäkaksi vanhan miehen ruumista, sanoi hän Antille harvakseen.

Illalla kaivon luona tapasi Antti nuoren miehen, jolla oli uhmaavan näköiset kasvot. Sisälle painuneet posket ja ulos pullistuneet silmät näyttivät pahaa ennustavilta. Mies seisoo jonossa litran pullo kädessä ja odotti vuoroaan. Katse oli tähdättynä kentälle. Siellä laitteli nuori nainen tulta kahden kiven väliin. Vieressään oli pari kourallista pitkiä ruohoja ja nokinen sotamiehen keittoastia. Mies seisoo ja tuijottaa kentälle. Toiset jonossa olevat ärähtelevät ja tuuppivat häntä eteenpäin, mutta hän ei välitä siitä. Joku sieppaa kentällä naiselta keittoastian ja lähtee kiireesti hoippuvin askelin tiehensä. Mies on juuri pääsemäisillään kaivon luokse. Eräitä pisaroita pärskähtelee ja hänen ahavoituneille kasvoilleen ja kuiville huulille. Ne tuntuvat suloisilta ja voimia lisääviltä. Mutta nähtyään kentällä miehen työn, juoksee hän kaikesta voimastaan sinne ja menettää vuoronsa sinä iltana. Miehen hän kuitenkin tavoittaa, kiskasee keittoastian hänen kädestään ja vie sen naiselle, joka on hänen morsiamensa. Tyttö laittelee tulta ja hypistelee mehevän näköisiä ruohoja, joista hän aikoo keittää juotavaa. Samanlaisia keittäjiä näkyy kentällä hyvin monta. Kaikki he ovat ahkerassa puuhassa ja hyvin tärkeän näköisiä. Jos ruohoissa juoksentelee joitakin elukoita ,nypitään ne pois.

Kun oli jo aivan hämärä ja mereltä alkoi vyöryä kylmää, kosteata sumua kentälle, käveli Antti Kalke hiljalleen kaksikerroksisen kasarmin sisälle.

Mennessään huomasi hän Julius Kallion yhä istuvan aitojen kulmauksessa ja tähystelevän lahdelle päin. Piikkilanka-aitojen välistä kuului vahtisotilaiden verkkaiset askeleet ja kentän yläreunasta kuularuiskumiehen naputus. Kaukaa maantietä kuului laulun loilotusta.

Kasarmin sisällä oli paha haju. Jo ovelle astuessa tulvahti Antin nenään ilkeä löyhkä. Siihen oli sekoittunut ulostuksien ja kylmän hien haju.

Sementtilattialla makasi miehiä toinen toisensa vieressä. Ei ollut yhtään jalansijaa tyhjänä. Joku oli riisunut kengät jaloistaan ja asettanut ne päänsä alle. Usea oli levittänyt takkinsa peitokseen. Kuului ilkeää suhinaa ja raskasta kuorsausta. Toiset vääntelivät itseään ja raapivat pintaansa. Eräässä nurkassa istui hyvin vanha mies, heilutellen hiljaa itseään ja höpisten silloin tällöin hiljaisia sanoja itsekseen. Hänellä oli pitkäkarvainen talvilakki päässä ja paksu villainen kaulahuivi kaulassa. Kurttuiset kasvot olivat pehmeän parran peitossa, suusta näkyi mustat hampaat kuin ruostuneet rautanaulat. Hän oli suutari, sama mies, joka kaupungin valloituksen jälkeisenä aamuna rautaisella kepillään kaiveli savuavia raunioita, etsien sieltä jotakin, mutta joista hän ei kuitenkaan mitään löytänyt. Valloittajat kuljettivat suutarin vankileirille, jossa hän alituiseksi olinpaikakseen valitsi kasarmin nurkan. Hän oli hullu ja luuli, että hänet oli tuotu hullujen huoneeseen. Kaiket päivät hän valitti ja itkusilmin vakuutti, ettei hän ole hullu. Hän pyrki vaimonsa ja lastensa luokse, jotka hän luuli vielä olevan kaupungissa. Vaimo oli kuitenkin nuorimman lapsen kanssa samalla vankileirillä ja vaihtoi eräänä päivänä vihkimäsormuksellaan leipää lapselleen. Suutari ei kuitenkaan tunne häntä. Joskus juoksee hän pitkin kenttää ja huutaa rikkinäisellä äänellään: «Minä tulen hulluksi... minä tulen hulluksi... minä tulen hulluksi... hulluksi... hulluksi... hulluksi... laskekaa pois täältä... täällä on niin paljon hulluja... niin paljon...» Hänen silmistään tippuu kyyneleitä ja suupielistä valuu venyvää kuolaa. Monena päivänä on hän seisonut ruokajonossa ja juuri kun hän on päässyt ruuanjakelupaikalle, on ruoka loppunut. Joskus sieppaa joku leipäpalan hänen kädestään ja hän jää ilman. Silloin vetäytyy hän kasarmin nurkkaan ja alkaa hiljaa keinutella itseään. Koskaan ei hän valita nälkäänsä. Kaikki näyttää hänen ympärillään hullulta, nurinkuriselta. Häntä kauhistuttaa vartijoiden välkkyvät rassit ja suuret revolverit. Kun hän pyrkii pois, nauravat vartijat hänelle ja kun hän kävelee notkuvin polvin ja kompastuu pieniin kiviin, pistelevät he häntä rasseillaan. Päivä päivältä tulee hän huonommaksi, kunnes viimein ei enää kykene nousemaan nurkastaan.

(Jatk.)

T:ri H. Quackenbush
Hammaslääkäri
107 Cuthbertson Blk.
FORT WILLIAM, ONTARIO
Auki iltasin sopimuksella
— Phone S. 2334 —

G. A. Foot
PALOVAKUUTUKSIA
— ja —
Kiinteimistövälityksiä
Nickel Range Bldg.
Phone 936. Sudbury, Ont.

George M. Miller
LAKIMIES ja ASIANAJAJA
Canadian Bank of Commerce yläkerrassa.
Sudbury, Ontario.
Phone 186 P. O. Drawer 360

Ruokaa ja Kahvia
ELGIN LUNCH
12 Elgin St., Sudbury.
Vastapäätä C. P. R. sähkösanomakonttoria.
Autoajuri samassa paikassa.
Phone 1396.
John Reipas.

Dr. L. A. JOHNSON
SUOMALAINEN
Hammaslääkäri
Torontossa.
1925 Queen St. East Kippendavie Ave. kulmassa.
Sisäänkäytävä 110 Kippendavie.
Puhelin Gladstone 5918.

Kokouskutsu

Toronton Suomalaisen Seuran (The Finnish Society of Toronto) jäsenet kutsutaan täten säännöissä määrätyllä tavalla ylimääräiseen kokoukseen, joka pidetään seuran omalla huoneustolla 957 Broadview Ave., tiistaina, syyskuun 23 päivä, 1924, alkaen kello kahdeksan i.p. Tässä kokouksessa päätetään:

1) Seuran sääntöjen kuolettamisesta.

2) Seuran yhtymisestä Canadan Suomalaiseen Järjestöön (laillistettu) (Finnish Organization of Canada, Incorporated) ja lupakirjan hankkimisesta sanotulta järjestöltä.

3) Seuran omaisuuden luovuttamisesta eli siirtämisestä Canadan Suomalaisen Järjestön Toronton osastolle.

Torontossa, Ont., elokuun 18 päivä, 1924.

Suomalaisen Seuran puolesta

O. K. Jokela. Puheenjohtaja. — B. Toukoniemi. Pöytäkirjuri.

HERMOSTUNEISUUTTA, HUONOA UNTA JA HUONOA RUUANSULATUSTA VARTEN
Vihdoinkin on lääke. On ihmeellistä kuinka nopeasti Nuga-Tone tekee tehtävänsä. Tuhannet ihmiset ovat saavuttaneet terveytensä ainoastaan muutaman päivän kuluessa.
Jos lääkärisi ei ole sitä vielä tilannut sinulle, niin mene heti jo tänään apteekkiin, ja hanki pullollinen Nuga-Tonea. Nuga-Tone antaa voimakkuutta, virkistystä ja uutta intoa väsyneille hermoille ja lihaksille. Se antaa rikasta punaista verta, vahvistaa hermostoa sekä erinomaisesti auttaa niiden toimintaa. Se antaa mieluisen unen, hyvän ruokahalun, järjestää vatsan ja suoliston toimintaa, antaa uutta työkykyä ja innostusta. Jos et tunne itseäsi aivan niin kuin pitäisi, niin anna koetus Nuga-Tonelle. Se ei maksa sinulle mitään, jos et sattuisi saamaan siitä apua. Se on mieluista ottaa ja alat pian tuntea itsesi terveeltä. Älä osta mitään väärennettyä. Ota sitä ainoastaan muutaman päivän ja jos et ala tuntea itseäsi terveemmältä ja paremman näköiseltä palauta loppu lääke apteekkiin, niin saat rahasi pois. Nuga-Tonen valmistajat vaativat apteekkeja takaamaan sen tai palauttamaan rahasi, jos et sattuisi olemaan sen tuloksiin tyytyväinen. Suositeltu ja taattu. Myytävänä kaikissa apteekeissa.

RUOTSIN—AMERIKAN LINJA
Nopea ja mukava laivatie Suomesta Ruotsin kautta Canadaan
Nopeat ja mukavat Ruotsin-Amerikan Linjan höyrylaivat seilaavat säännöllisesti Gothenburg'ista Halifax'iin. Matka Suomesta Canadaan voidaan tehdä Ruotsin kautta 10 päivässä.
Mainio ruoka, erinomainen puhtaus, ystävällinen kohtelu ja tietoisuus siitä että on kaltaistensa seurassa tarjoutuvat suomalaisille matkustajille mennessään tai tullessaan Amerikasta Ruotsin-Amerikan Linjan laivoilla.
Ostakaa piletti omaisillenne tai tuttavillenne Suomesta Canadaan Ruotsin-Amerikan Linjalla ja matkustajanne pääsevät kulkemaan nopeasti ja nauttimaan matkastaan.
Pilettien hinnat Helsingistä, Hankoniemestä tai Turusta Halifaxiin tai New Yorkiin ovat:
Toisessa luokassa $155.00 ja kolmannessa luokassa $109.50.
MAHTAVA JOULU-HUVIMATKA Canadasta Suomeen
Tunnettu höyrylaiva STOCKHOLM lähtee Halifaxista Joulukuun 4 p. suoraan Gothenburgiin. Suomeen menevät matkustajat ovat Turussa Joulukuun 12 p. Tilatkaa pilettinne nyt, jos aijotte tällä huvimatkalla matkustaa.
Tarkempia tietoja saadaksenne kysykää paikallisilta asiamiehiltä tai
SWEDISH AMERICAN LINE
21 State St., NEW YORK, N.Y. — Temple Building, DETROIT, MICH. — 518 St. Catherine St. W. MONTREAL, QUE.
J. V. KANNASTO, Box 69, Sudbury, Ont., Can. — ERICK J. KORTE, Port Arthur, Ont., Can.

Kaikki sen jo tietävät
että parhaimmat ja monipuolisemmat virvotusjuomat Thunder Bay alueelta saa kun tilaa ne International Bottling Worksilta.
—— Phone 2003 North. ——
International Bottling Works
157 Machar Ave. Port Arthur, Ont.

Juokaa Orange ja Lemon "GOO—GOO" y.m, y. m. SMASH
hyviksi tunnettuja virvoitusjuomiamme. — Lähettäkää tilauksenne osoitteella
TWIN CITY BOTTLING WORKS
819 MINNESOTA ST. —— FORT WILLIAM, ONT.
tai puhelimella South 2100.
V. Tuomi. K. A. Merikallio.
Omistajat.

JOHN AARNIO MEAT MARKET
VANHIN SUOMALAINEN LIHAKAUPPA.
319 Bay St. Puhelin N. 1724.
Myy kaikenlaista lihatavaraa, kalaa, Norjan rasvasilliä, puolukoita, ynnä kaikkea ruokatavaraa päivän halvimpiin hintoihin.
Hinnat kohtuulliset ja kohtelu kaikille yhtäläinen.
John Aarnio, Port Arthur, Ont.

WILLAMETTE BLVD. SANITARIUM.
Suomalainen luonnonparantola. Parannamme akuuttisia ja kroonillisia tauteja, käyttäen kiropractiikkaa, hierontaa, sähköhoitoa ja monipuolisia kylpyjä. Myös uusi verta pesevä kylpy, jonka pituus on 1—8 tuntiin on otettu käytäntöön muun hoidon ohella.
Dr. PETER KOKKO — Dr. ANNA KOKKO D. C. & Ph. C.
Chiropractic Specialist.
467 Willamette Blvd. Puhelin Walnut 6747 Portland, Ore.

THE STERLING BANK OF CANADA
SUDBURYN, ONT. HAARAKONTTORI
Avaa mielihyvällä tilejä Suomen kansalaisille
Talletuksia $1.00 ylöspäin vastaanotetaan. Lainoja myönnetään luotettaville henkilöille. Lähetysvekselejä ostetaan Suomeen ja muihin vieraisiin maihin.
Arvopapereita, osakekirjoja ostetaan ja myydään.
T. A. GALE, johtaja

TEEN KAIKKIA
Räätälinalaan kuuluvaa työtä
kohtuhinnalla, sopivaisuus taataan. Puhdistus ja silitys tehdään huolellisesti.
O. KOIVULA

Asialan & Seppälän SAUNA
Avoinna 4 kertaa viikossa: Tiistaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina kello 1 j.p.p. kello 12:ta yöllä.
Spruce St. —— Puhelin 1107 —— Sudbury, Ont.
Lähellä Vapauden konttoria.

NYLAND GROCERY
Parhain paikka on tehdä kauppaa meillä. Välitetään kaikkia ruokatavarakaupan alaan kuuluvaa tavaraa.
Huom.! Vaihtaa ja ostaa kaikkia farmituotteita.
P. NYLAND
229 Grandwall Ave. Port Arthur, Ontario.

MAX GREENBURG
60—4th Ave. Balsam kadun kulmassa. Suomalaisen haalin vieressä.
ENSILUOKAN SUUTARILIIKE, KENKIÄ JA MYÖS KUMIKENKIÄ KORJATAAN.
TIMMINS ONTARIO.

Eri paikkakuntain ilmotuksia

Ilmoitushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Lotteja myytävänä "Johns" kaupunginosassa. Nämä on erikoisen hyviä kasvimaita. Hinnat kohtuulliset. Tietoa haluavat voivat kysyä H. Johns tai Paul Maksymowlez, Sudbury, Ont.

SKANDINAVIAN HEALTH HOME
Hieromalaitos
Copper Cliffin tien varrella, ent. Proctorin haussi.
Parannetaan reumaattiset ja kaikki ilmenevät taudit. Erikoisala vatsa- ja sydänhieronta.
Huom.! 10 vuoden kokemus.
Ida ja Otto Ylönen,
Phone 1031. Bx 1111. Sudbury, Ont.

Suomalainen suutariliike Durham St. 24, Sudbury, Ont. Box 778. **E. Hillman.**

Luonnonparantola ja hieromalaitos Sudburyssa
Jossa on vuoden aikana parannettu paljon vaikeita reumatismia, sisus, silmä- sekä korvatautia y.m. Tilaa sisäpotilaille. Kohtuulliset hinnat. Huom.! Monivuotinen kokemus Suomessa.
Mrs. Alma Aarnio
22 Monk St., Sudbury, Box 1908
Puhelin 272

H. Kauhanen: Ensiluokan räätäli. Tekee uusia pukuja ja korjaa vanhoja. Box 524, Sudbury, Ont., Katuosote Lisgar St.

COPPER CLIFF, ONT.

Hieroja ja Luonnonparantaja
Mrs. Alma Aarnio,
ottaa vastaan sairaita Mary Lahden talossa
48 Balsam St., Copper Cliff, Ont.

Kurssin suorittanut hieroja antaa hierontaa 31 Succo St., John Kiven talossa.

HUOMATKAA
Ehdottomasti parhaat korput ja kovatleivät saatte leipuri **Koivulan sapasta, Copper Cliff, Ont.**
Werne Koivula, Phone 276 L. Box 113.

FORT WILLIAM, ONT.

Kotileipomo valmistaa parhaimmat leipomotuotteet. Huolellisin koti- sekä ulkolähetysliike kaksoiskaupungeissa. **Home Bakery Co.** 740 Simpson St., Fort William, Ont. Puhelin 1338.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli. Suuri varasto kankaita. Puhelin 1185 S. — 201½ Simpson St. Fort Williamin, Ont.

C. A. Stenback, välittää ostajille ensiluokan lihaa, palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

Parhaan ja maukkaan ruuan saatte syödä Mrs. Arffmannin ja Edla Heinosen uudessa ruokalassa. 409 Simpson St., Fort William.

Nick Partti myy veden pitäviä sypäksiä ja korjaa vanhoja 1241 Syndigate Ave., Fort William.

PORT ARTHUR, ONT.

Kelloseppä. Kaikkia kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. I. S. Salo, 17 Johnson ave. Port Arthur.

Annan hierontaa kotonani, 35 Centre St., Port Arthur, Ont. Tilda Koivula.

TIMMINS, ONT.

Räätäliliikkeeni sijaitsee N:ro 66, 5 Ave. — J. Rintanen, Timmins.

Teen parturintyötä palloruumassa, 58—4th Ave. J. Oksanen.

Shub Bros. Phone 258, 74—4th Ave. Heiniä, jauhoja ja karjanrehuja. Hinnat oikeat. Wm. Oja palvelee suomalaisia. — Timmins, Ont.

E. Junellin ja Akan makeismyymälä on 65—4th Ave, Timmins.

Hieroja Ida Heikkinen 68—4th Ave. Timmins, Ont.

Ennen kuulumatonta tapahtuu

FORT WILLIAMISSA

Ensi lauantaina, t. k. 30 päivänä

esitetään se kauan kaivattu

Laivan kannella

Operetti 2:ssa näytöksessä. Kirj. Pasi Jääskeläinen
Säveltänyt Eemil Kapuui.

Alkaa kello 9 illalla

Pääsymaksu 50c etukäteen. Ovella 60c

Ostakaa liput etukäteen tungoksen välttämiseksi, joita saa entisistä paikoista

Näytelmäseura.

Vastalause kokous

K. P. S. J. Timminsin osaston haalilla

Elokuun 31 p., kello 7.30 i.p., 1924

Kaikki Timminsissä olevat suomalaiset työläiset, puoluryhmiin katsomatta, saapukaa lausumaan vastalauseenne Suomen valkohallituksen vainotoimenpiteitä vastaan, joita se on vuosikausia harjoittanut maansa työväenluokkaa kohtaan.

Kokouksen loputtua on myöskin ohjelmaa.

VASTALAUSEKOMITEA.

K. P. Suomalaisen Järjestön

Port Arthurin Osaston Näyttämöllä

esitetään

Työnpäivänä

1 päivänä syyskuuta kello 8.30 illalla

paljon huomiota herättänyt

Kapakka Laulajatar

4-näyt. yhteiskunnallinen näyt. Kirj. Felix Hyrske.

Kappale esitetään ensikerran Canadassa

Pääsyliput 50c ovella, 40c etukäteen

P. A. O. Näytelmäkomitea.

SOO, ONT.

Hinsberger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjanne. Hinnat ovat oikeat.

Hierontaa, höyry- ja alkohoolikylpyjä sekä kaikenlaista hoitoa ja neuvoa saijrauden sattuessa antaa hieroja **Armas Lindberg.** Pitkäaikainen kokemus. 305 Albert St. Room 10, Soo, Ont.

TORONTO, ONT.

Suomalainen Ruokala odottaa ruokavieraita. **Mrs. Holm, 41 Widmer St., Toronto, Ont.**

Willamette Blvd. Sanitarium varustettu nykyajan luontaisella terveyshoitovälineillä. Täydellinen X-ray ja laboratori tarkastus. Huom.! X-rau hoitoa syövälle, kasvannaisille ja ihotaudeille.
Dr. Peter Kokko. Dr. Anna Kokko,
D. C. D. C.
467 Willamette Blvd. Portland, Ore.
Puhelin Walnut 6747

UUSI VIHTASAUNA AVATTU yleisön käytetäväksi. Auki joka arkipäivä klo 1—11 yöllä. Naisille torstaina.
John Mekkonen, omistaja.
225 Cadillae St. Ford City, Ont.

Sudbury-ympäristö

Venitsialaiset kuutamotanssit Vapaus haalilla ensi torstai-iltana tulevat tietysti tempaamaan jokaisen innostuneen mukaansa. Entinen halpa sisäänpääsymaksu.

Syysjuhlat. Olin tässä taasen tilaisuudessa puhuttelemaan osastomme syysjuhla-komitean erästä toimivaa orgaania. Hän tuumaili, että pitäisi kirjeenvaihtajanin vielä parilla sanalla mainita syysjuhlistamme, huolimatta siitä, että meillä onkin niistä komea ilmotus tässä lehdessä.

Kerran jo enemminkin mainittiin komitean suunnitelmasta juhlaan viettoon nähden, vaan siihen suunnitelmaan on sen jälkeen tehty pieni muutos. Juhlain viettäminen tulee tapahtumaan seuraavassa järjestyksessä:

Juhlat alkavat lauantaina syyskuun 30 päivänä Vapaus haalilla **karnevaali-naamiotansseilla** kello 9 illalla. Tilaisuutta varten koristetaan haali erikoisesti. Parhaiten puetuille jaetaan kolme rahapalkintoa. Hyvä soitto.

Juhlia jatketaan sitten sunnuntaina monipuolisella **juhlailtamalla,** joka alkaa täsmälleen kello kahdeksan. Ohjelma tulee olemaan niin monipuolinen, että se varmaankin tyydyttää jos minkälaista makua ja vaatimusta. M. m. esitetään hauska yksinäytöksinen huvinäytelmä «Tiede ennen kaikkea.» Sitten kun runsas henkinen ohjelma on suoritettu aletaan nuorison leikki ja tanssi, jota kestää aamulla kello kuuteen.

Urheilijain ei varmaankaan sovi ottaa kaikkea sitä nautintoa mitä sunnuntaina on tarjolla, sillä maanantaina kello kymmenen aamulla alotetaan Pike Laken kentällä Keski-Ontarion mestaruuskilpailut kymmenessä eri lajissa sekä siinä samassa yhteydessä seitsenottelu komeasta kiertopalkinnosta. Sitten kello yhden aikaan päivällä alotetaan tanssit osaston lavalla. Lavan lähellä suoritetaan nuolenheitto y. m. pienempiä kilpailuja, joista myöskin annetaan hyviä palkintoja. Ravintolatoimikunta pitää hyvän huolen siitä, että nälkäiset saavat ravintoa ja janoovaiset kieltolain kanssa sopusoinnussa olevaa juomaa.

Maanantai-illalla vasta juhlatunnelma kohoaa huippuunsa. Silloin esitetään yksi parhaimpia huvinäytelmiä, Lauri Lembergin lainatun aiheen mukaan kirjottama **«Laulu vaaleanpunaisesta silkkipaidasta»** kolmessa näytöksessä. Jos kesäjuhlakappaleemme Huonoja paimenia oli vakava aiheinen, niin kyllä Laulu vaaleanpunaisesta silkkipaidasta on täynnä repäsevää humooria.

Ensimäisessä näytöksessä, joka tapahtuu Miltonin vierashuoneessa, alkaa juoni kehittymään vaaleanpunaisen silkkipaidan ympärille, nuorten aviomiesten ja naisten mustasukkaisuuden kannustamana.

Toisessa näytöksessä, joka tapahtuu Valerian makuuhuoneessa sydän öllä, kehittyvät asiat yhä ihmeellisemmäksi. Näemme Gay'n Valerian sängyn alla ja Santa Roosan matruusin Bernardon, jotka kumpikin ovat tulleet varastamaan vaaleanpunaista silkkipaitaa, näemme hätäännyksissään ottavan piilopaikan vaatearkusta. Tässä näytöksessä on niin paljon liikettä, menoa, tuloa ja yhä uudelleen muuttuvaa sisältöä, että sitä ei voi kirjottamalla kuvata.

Kolmas näytös tapahtuu samassa paikassa kun ensimäinenkin. Juoni ja puheet käyvät yhä mehevimmiksi. Kunnes lopulta vaaleanpunainen silkkipaita, niin enpä sanokkaan mitä vaaleanpunainen silkkipaita aikaan saa.

Kappaleessa on paljo kauniita lauluja, joiden onnistuminen takeeksi riittänee se kun mainitsemme, että paikkakunnan ja samalla tämän ympäristön parhain laulajatar Aino Saari on kappaleessa niitä laulamassa. Voin siis oikeudenmukaisesti vakuuttaa, että tilaisuutta sellaisen näytelmän katselimiseen kun on **Laulu vaaleanpunaisesta silkkipaidasta,** tarjoutuu vaan hyvin harvoin tämän seudun väestölle. Pitäkää siis tämä tilaisuus mielessänne. Se alkaa Työnpäivän iltana kello kahdeksan.

X.

Kokousasioita. Uutena jäsenenä yhtyi osastoon J. Korpela, jolle annettiin väliaikainen toveriluotto.

Taloudellisia järjestöjä edistävällä komitealle piirikomitean kautta tulleen tiedonannon johdosta päätettiin, että edustajakokouksen valitsemaa komiteaa vaaditaan panemaan puolueen päätöksiä täytäntöön lähettämällä teollisuusorganiseerajan, mikäli mahdollista ja myös hommaamaan itselleen osastoilta rahaa. Vaatimus päätettiin lähettää piirikomitean kautta.

Soitonjohtajakysymyksen järjestäminen jätettiin soittokunnalle itselleen.

Piirikomitealle päätettiin ehdottaa että se tekisi yksityisten osastojen näytelmäkilpailuja vastustavan alustuksen piirikokoukselle. Näytelmäseuran päätettäväksi jäi Craighton näytelmäkilpailuun meneminen.

Turisti ampunut intiaania. Viime viikon lopulla ampui amerikalainen turisti George Straddler French River turistikämpällä maaliinampuessaan "vahingossa" Nick Zwhenko nimistä intiaania. Kuula 22 kaliberin pyssystä, jota Straddler käytti maaliinampuessa, meni harhaan ja tunkeutui läpi intiaanin oikeasta kylestä. Intiaani kuletettiin kiireen kaupalla Parry Soundin sairaalaan. Kuulan haava ei kuitenkaan ollut vaarallinen sillä intiaani sai parin päivän kuluttua palata kotiinsa.

Maakuntapoliisi MacNight tutkii asiaa ja turisti joutunee vastaamaan siitä että on käyttänyt ampuma-asetta hallituksen kieltämällä alueella.

Tapaus vaikuttanee sen että turistit kielletään kulettamasta minkäänlaisia ampuma-aseita.

Saivat myrkytyksen ruuasta. Eräänä päivänä viime viikolla joutui, ei vähempää kuin kymmenen henkilöä, vaarallisesti sairaaksi sentähden että olivat rautatieaseman ravintolassa syöneet poistettua siankinkkua voileivän kera. Enemmistö sairastuneista on kauppamatkustajia. Ravintolassa ei ole tapahtumaa voitu selittää muuten kun siten että "hammi", joka oli ostettu hyvin tunnetusta lihakaupasta, on ollut myrkyllistä.

Kauppamatkustaja Cunningham, joka oli saanut myrkytyksen mainituista voileivistä, täytyi ottaa junasta Worthingtonissa ja viedä siellä hotelliin, jossa hänelle annettiin lääkärin apua. Koko hänen elimistönsä oli joutunut myrkytyksen valtaan ja ottanee useita viikkoja ennenkun hän toipuu täydelleen siitä. Kolme muuta matkustajaa samassa junassa tulivat niin sairaaksi että heidät täytyi viedä sairaalaan Chapleaussa.

Vielä ei tiedetä josko jutun johdosta tullaan pitämään tutkintoa vaiko ei.

Ei halunnut maksaa sakkoa. Romutavaran kauppias Benny Greenspoon päätti viime torstaina poliisioikeudessa mennä kuudeksi kuukaudeksi linnaan, ennen kun maksaa sakkoa 1500 dollaria ja kulut. Bennyä vastaan oli kolme syytöstä kieltolain rikkomisesta. Edellisessä kuulustelussa ei hänelle annettu mitään muuta ehtoa kuin vankilarrangaistus, vaan torstaihin mennessä oli asia saanut sellaisen käänteen että Bennyn saadakseen vapautensa, olisi tarvinnut ainoastaan maksaa 1,500 dollaria takauksen, jonka summan hän oli sijoittanut kaupungin rahastoon. Mutta läsnäolleiden suureksi ihmeeksi kieltäytyi Benny sitä tekemästä.

Nuori varas. Viime perjantai-iltana vangitsi maakuntapoliisi, läpikulkevasta elonkorjaajia kulettavasta junasta 16 vuotiaan pojan Adam McCab'in, joka on kotoisin Lindsaysta, Ont., sekä myöskin kaksi hänen saman ikäistä toveriaan, jotka myöskin ovat kotoisin samasta paikasta, syytettynä 1000 dollaria sisältävän rahalompakon varastamisesta.

Pojat sanoivat olevansa menossa työhön lännen elonkorjuukentille. McCabe myönsi että hän on varastanut ne rahat, joilla hän oli ostanut matkalapun itselleen ja tovereilleen sekä tasanneensa rahaa monella eri tavalla. Poliisi on saanut käsiinsä pojilta jo 352 dollaria ja poikain lasketaan kuluttaneen kyytimaksuihin ja ruokaan 110 dollaria. Pojat väittävät aivan varmasti että he eivät ole ottaneet enempää kuin 462 dollaria kun taas Lindsaysta on tiedotettu että pojat ovat vieneet 1,000 dollaria.

Pojat vietiin piirin vankilaan, siksi kunnes maakuntapoliisi Lindsaysta saapuu. Täkäläiselle poliisille on ilmotettu että McCabe oli varastanut rahat tyynyn alta tädiltään, joka oli vierailemassa hänen kotonaan.

Valitsi vankilan. Äskettäin oli Copper Cliffin poliisioikeudessa Paavo Lapintaival syytettynä siitä, että oli pitänyt väkijuomia muunlaisessa kun yksityisasunnossa. Hänet tuomittiin maksamaan 500 dollaria sakkoa ja kulut tai sitten kuusi kuukautta Burwash vankilassa. Lapintalval valitsi jälkimäisen.

Kallis ryyppy. Viime lauantaina tuomittiin poliisioikeudessa Moses Paquette 50 dollarin sakkoon syytettynä siitä että oli luvattomasti käyttänyt väkijuomia.

Pudotettu

Nahka laukku, Victorian Minen ja Sudburyn välille, maanantaina t.k. 25 p. Löytäjää pyydetään hyväntahtoisesti joko palauttamaan taikka ilmoittamaan palkintoa vastaan Vapauden konttoriin, Box 69, Sudbury, Ont.

SUURTA TULOSSA!

K. P. S. J. Cobaltin Osasto

toimeenpanee

hauskan illanvieton Työnpäivänä

Syyskuun 1 päivänä

jossa tilaisuudessa esitetään nelinäytöksinen kappale nimeltä

KAPAKKALAULAJATAR

Henkilöt:	Esittäjät:
Ellen Howard, entinen kapakkalaulajatar	H. Rajamäki
Rouva Howard, hänen äitinsä, työläisnainen	H. Piesanen
Tuomari Nelson	H. Ekholm
Richard Quller, pörssiylimys	E. Rajala
Dick, hänen lapsensa	A. Pihlaja
Lila, hänen lapsensa	E. Salmen
Egenia Quller, hänen rouvansa	L. Hillden
James Brown, nuori elostelija	W. Lekander
(Wm. Clifford, lakimies	S. Saarinen
Poliisituomari	F. Mäki
Baldvin, poliisioikeuden kirjuri	M. Kankainen
Edward, palvelija	L. Hellman
Neiti Varfield, konekirjuri	A. Väyrynen
Kaksi poliisia	A. Heikkilä J. Koski

Esirippu nousee täsmälleen kello 8 illalla.
Sisäänpääsy 45 senttiä

NÄYTELMÄKOMITEA.

Jalostettu maa myytävänä

Farmi, jossa on yli 300 eekkeriä maata, lähellä Murillon asemaa, 20 mailia Port Arthurista, myytävänä hyvillä ehdoilla. Voidaan myydä kokonaan tai kahdessa osassa, josta kumpikin on neljännes seksuunan kokoinen. Lähempiä tietoja saa osotteella:

316 Bay St., Port Arthur, Ont.

Suomalainen Ruokatavarakauppa
International Grocery

Suosittelee kaikenlaista ruokatavaraa ehdottomasti päivän alhaisimmilla hinnoilla. Me takaamme teille rehellisen kohtelun. — Sillä jos olette väsyneet korkeisiin hintoihin ja haluatte tutustua liikkeeseemme, niin lähettäkää tilauksenne meille.

Huom.! — Linjatilauksia välitetään. Kirjoittakaa osoitteella:
INTERNATIONAL GROCERY
292 Bay St. — **Port Arthur, Ont.**

Tri H. KOIJONEN

Phone konttoriin 1588
Phone kotiin 1765

Kirjottakaa osotteella: Box 1192,
Sudbury, Ont.

Pitkämatkaisille aina tilaa salrashuoneessa leikkauksia varten.

Parturiliikkeeni

sijaitsee Durham kadulla No. 7.
IVAR SALO.

Surulla ja kaipauksella saamme ilmoittaa että rakas lapsemme

RAYMOND EMIL MÄKI

kuoli kotonaan, Mile 43 A. C. Ry., Ont., elokuun 18 p. 1924, pitkän sairauden jälkeen. Syntynyt Sault Ste Mariessa, Ontariossa, heinäk. 6 pnä 1920. Ollen siis kuollessaan 4 v., 1 kk. ja 12 p. vanha.

Suremaan jäi isä, äiti ja yksi sisko sekä paljon sukulaisia tässä maassa ja Suomessa.— Lepää rauhassa.

Nyt pois oot sinä Reima armas ja silmäsi lempeät jo sammui,
Sijasi ompi tyhjä kodissamme, jossa äänesi hellä kaikui.
Siksi katkeroituna, murhemielin,
lausumme jäähyväiset haudallasi.

Isä ja äiti.

Jää hyvästi, veli hyvästi jää,
Muistos unhoitu ei.
Vaikka ankara tauti ja tuskasi tuimat,
sun ijäksi meiltä pois vei.

Siskosi Laura.

Pyydämme lausua sydämelliset kiitokset kaikille niille sukulaille ja tuttaville, jotka ottivat osaa meidän suruumme. Myös kiitokset kauniista kukkaseppeleistä, jotka annoitte.

Hilja, Laura ja Emil Mäki.
Mile 43, A. C. Ry., Ont.

VAPAA

20 päivän koetus.

Nuga-Tone on suuremmoinen lääke sekä naisille että miehille, jotka haluavat tulla terveimmiksi, voimakkaimmiksi ja onnellisimmiksi. Se antaa hyvän ruokahalun ja tekee unen paljoa virkistävämmäksi ja rauhallisemmaksi.

Nuga-Tone puhdistaa ja virkistää koko ruumiin. Hyvissä voimissa olevat tuhannet miehet ja naiset ovat tästä saaneet erinomaisen terveytensä. Nuga-Tone on erittäin hyvä henkilöille, jotka ovat kärsineet pitkäaikaisesta sairaudesta, velttoudesta tai ruumiin heikkoudesta. Se on terveellinen maksalle, munuaisille, päänkivistykseen, pahoinvointiin ja kaikenlaisiin haavoihin. Se puhdistaa valkoisen limakerroksen kielestä ja poistaa hengen hajun. Nuga-Tone järjestää vatsan ja suoliston liikunnan, antaen hyvän ruuansulatuksen ja pannen veren nopeampaan kiertokulkuun.

Nuga-Tonessa on erikoista lääkettä, joka antaa tuoretta, terveellistä ja voimakasta verta. Se myöskin sisältää erinom[illegible] lääkettä, joka r[illegible]a ja vahvistaa [illegible] hermoja. [illegible]ssa on vielä [illegible]laista lääk[illegible] ovat [illegible] suosittam[illegible]

Nuga-Tone puhdistaa ihon näpyistä ja kaunistaa ihoa. Surkastuneille kasvoille se antaa takaisin värinsä ja täyttää ne, antaen samalla halun uuteen elämään ja virkistäen sitä. Ei mikään muu lääke ole terveyden veroista, auttamaan heikkoja ihmisiä elpymään ja tehden heidät jalkojaan kepeiksi. Käyttäkää Nuga-Tonea vain muutaman päivän, niin tunnette itsenne kuin uudesti syntyneeltä.

Jokainen, joka lukee tämän, täyttäköön alla olevan kaavakkeen jo tänään. Odotus voi tehdä paljon vahinkoa. Nuga-Tonen hinta on ainoastaan $1.—paketilta, joka on tarpeeksi 30 päiväksi. Voitte ostaa myös 6 pakettia 6 kuukauden ajaksi, maksaen tämä $5.— Nuga-Tonea voitte käyttää meidän vastuullamme 20 päivän ajan ja jos ette ole siihen tyytyväinen, palauttakaa loppulääke, niin lähetämme kaikki rahanne takaisin. Lähettäkää jo tänään—juuri nyt. Te ette tule häviämään penniäkään. Nuga-Tonea myyvät myös kaikki apteekit ja rohdoskaupat, jotka takaavat sen hyvyyden, tai muussa tapauksessa ovat he valmiit palauttamaan rahanne takaisin. Katsokaa takausta joka paketissa.

Tämä kaavake on Teidän heti lähetettävä meille:

National Laboratory,
Dept. FA 8 1018 S. Wabash Ave., Chicago.
Hyvät herrat: Mukaanliitän $______ jolla varten pyydän lähettämään ______ pakettia Nuga-Tonea. Otan Nuga-Tonen 20 päivän ajaksi ja jollen ole siihen tyytyväinen, tulen palauttamaan loppulääkkeen, saaden siitä kaikki maksamat rahat takaisin.

Nimi ______
Katu, numero tai R. F. D. ______
Kaupunki ______ Valtio ______